

คู่มือการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญที่เน้น

ทักษะชีวิต

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้จัดทำโครงการ “การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต” และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจัดประชุมเพื่อขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต และด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต ได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือและครูผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนทดลองจำนวน 40 แห่ง ในปีการศึกษา 2553 โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงคู่มือและขยายผลในระยะต่อไป

คู่มือชุดนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 เล่มสำหรับลูกเสือแต่ละระดับ แต่ละเล่มมีเนื้อหาประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต แยกเป็น 3 ชั้นปี ได้แก่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไว้ ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมลูกเสือ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต่อไป คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เมษายน 2553

ความสำคัญและความเป็นมา

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตตามกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการศึกษาต่อ และสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาการปรับตัว ปัญหาทางด้านอารมณ์จิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา นักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างยั่งยืน แนวคิดหนึ่งที่มีการพัฒนาและขยายรูปแบบและวิธีการอย่างแพร่หลายคือ การเสริมสร้างและพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับเด็ก ซึ่งริเริ่มจากองค์การอนามัยโลก (WHO) โดยกล่าวถึงองค์ประกอบทักษะชีวิตว่า 5 คู่ คือ ความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ / ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น / การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร / การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา / การจัดการกับอารมณ์และความเครียด ซึ่งประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยได้เพิ่มองค์ประกอบอีกคู่หนึ่งคือ ความภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

ในช่วงปี พ.ศ.2537 กรมสุขภาพจิต ได้ริเริ่มพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยร่วมมือกับหน่วยงานระดับกรมของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะชีวิต เช่น โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์และสารเสพติดของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โครงการส่งเสริมสุขภาพจิตในสถานศึกษาของกรมสามัญศึกษา เป็นต้น สำหรับกิจกรรมลูกเสือยังไม่เคยมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตมาก่อน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำริให้นำกระบวนการลูกเสือมาทบทวนเพื่อพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันเพื่อป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สวท) ร่วมกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2550 – พฤษภาคม 2551 โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนนักเรียน และพ่อแม่ผู้ปกครอง จากสถานศึกษาซึ่งมีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 7 แห่ง จาก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ ผลการศึกษาโดยสรุปพบว่า

- 1) ผู้บริหาร เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของลูกเสือ และยังไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมในปัจจุบัน
- 2) ครูผู้สอน เห็นว่าหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมมีเนื้อหามากเกินไป และซ้ำซ้อนกันบ้าง ไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน หลักสูตรบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของลูกเสือ การวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม และเวลาจัดกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ
- 3) นักเรียน เห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นสิ่งที่ดี และอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง
- 4) พ่อแม่ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน เห็นว่าชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี ด้วยการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือในบางด้าน เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของลูกเสือ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือควรต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยบูรณาการเรื่องทักษะชีวิตเข้าในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ ได้พัฒนาความสามารถในการเผชิญและจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่มีประสบการณ์ทำงานด้านเยาวชน และกิจกรรมลูกเสือมาอย่างต่อเนื่อง จึงได้เป็นแกนในการรับผิดชอบดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมีคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. ผู้แทนคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
2. ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
4. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
5. ผู้แทนองค์กรและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือ
6. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
7. ผู้อำนวยการสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (เลขานุการ)

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	3
หน่วยที่ 1 <i>สาระสำคัญของการลูกเสือ</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (B.P.)	6
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย	10
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เครื่องแบบลูกเสือสามัญ	15
หน่วยที่ 2 <i>ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การทำความเคารพและแสดงรหัส	17
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือก	20
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ทักษะในการใช้เข็มทิศ	22
หน่วยที่ 3 <i>สุขภาพอนามัยดี</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เด็กไทยไม่กินหวาน	26
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย	29
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 น้ำดื่มสะอาด	31
หน่วยที่ 4 <i>ความปลอดภัย</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร	35
หน่วยที่ 5 <i>ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เวลาในขวดแก้ว	38
หน่วยที่ 6 <i>อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 สิ่งประดิษฐ์จากขยะ	41
หน่วยที่ 7 <i>การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 นาฬิกาวิฤต	43
หน่วยที่ 8 <i>จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สิ่งดี ๆ ของฉัน	45
หน่วยที่ 9 <i>รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ต้นตระกูลไทย	46
หน่วยที่ 11 <i>คุณธรรม จริยธรรม</i>	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 คำปฏิญาณและกฎลูกเสือ	49
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ความซื่อสัตย์	53
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 คิดเชิงบวก	58
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ	60
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 สิทธิส่วนบุคคล	62
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	64
หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ทบทวนระเบียบแถว	67
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 อาหารปลอดภัย	75
หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ	79
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัวและชุมชน	82
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รักธรรมชาติ	86
หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 นาทีวิกฤต	88
หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 คนดีในอุดมคติ	90
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 สิ่งดี ๆ ของฉัน	91
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 นิทรรศการสมุนไพรร	94
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 คำปฏิญาณและกฎในชีวิตจริง	98
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความเป็นสุขภาพบุรุษสุขภาพสตรี	102
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 คิดเชิงบวก	104
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ทักษะการเตือน	106
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	109

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 13 จิตอาสา / บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น	111
หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ซ่อมหนังสือห้องสมุด	114
หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 สำรวจปัญหาการเล่นเกมส์	119
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	124
หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม	127
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 การผูกเงื่อน	129
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การบุกเบิก	131
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ทิศและการใช้เข็มทิศ	135
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	138
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การออกกำลังกาย	142
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	143
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 โรงเรียนปลอดภัย	145
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 รักธรรมชาติ	147
หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 นาทีวิกฤต	149
หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ภาพวาดอนาคต	151
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาไทย	152
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ความกตัญญูรู้คุณ	157
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ลูกเสือสุภาพบุรุษ	158

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 เข้าใจเพื่อนด้วยภาษากาย	160
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ทักษะปฏิเสธ	161
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คิดเชิงบวก	163
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	165
หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 การบริการและช่วยเหลือ	169
หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 แก้ปัญหาเด็กติดเกม	171
ภาคผนวก	174
* ภาคผนวก ก ทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ	175
* ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต	186
บรรณานุกรม	189
คณะผู้จัดทำเอกสาร	191

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตชุดนี้ ได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และครูผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนทดลอง จำนวน 40 แห่ง ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับลูกเสือ 3 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553 เป็นระยะเวลา 2 ภาคเรียน ระหว่างทดลองใช้จะมีการติดตามเยี่ยมเยียนสนับสนุนทางวิชาการภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการติดตามประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง หลังการทดลองและประเมินผล จะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงคู่มือและดำเนินการขยายผลในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต ได้นำ **หลักการและวัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก ซึ่งเน้นการพัฒนาเยาวชน 6 ด้าน** คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านจริยธรรม ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ มาพิจารณาร่วมกับ **แนวทางการพัฒนาลูกเสือไทย 8 ประการ** ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและศีลธรรม ด้านสร้างค่านิยม และเจตคติ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านสัมพันธ์ภาพกับชุมชน ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และใช้ **เหตุการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของเด็กแต่ละช่วงวัย** เป็นตัวตั้งในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร

หลังการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวลูกเสือ พบว่าในแนวทางการพัฒนาลูกเสือไทยทั้ง 8 ด้าน แต่ละด้านมีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง จึงได้รวบรวมส่วนที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกันเป็นแนวทางการพัฒนาลูกเสือ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ ด้านจิตใจ ศีลธรรม และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล และด้านสัมพันธ์ภาพกับชุมชนและสังคม ซึ่งวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ได้จำนวน 15 หน่วย (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก เรื่องทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่สร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยเด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ

การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน และการบำเพ็ญประโยชน์ โดยออกแบบให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้ และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ และกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ
2. กิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือชุดนี้ได้รวบรวมแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตของลูกเสือแต่ละระดับจัดทำเป็นตารางแยกตามชั้นเรียน ระดับละ 3 ชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต

ผู้คู่มือชุดนี้ควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือที่สร้างทักษะชีวิต โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจ ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอนและใบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้สอนจะได้สื่อสารสาระการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด **จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย** มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา ความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง **จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ** มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ส่วน**จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ** เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำ ทักษะ ได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

แผนการจัดกิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นสาระจำเป็นเบื้องต้นเท่านั้น ผู้กำกับลูกเสือสามารถเพิ่มเติมสาระหรือปรับกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกาย และ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการลูกเสือ	1. ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (B.P.)	1	
		2. พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย	2	
		3. เครื่องแบบลูกเสือสามัญ	1	
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง	4. การทำความเคารพและแสดงรหัส	2	
		5. การใช้ประโยชน์เงื่อนเชือก	2	
		6. ทักษะการใช้เข็มทิศ	2	
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	7. เด็กไทยไม่กินหวาน	3	ทักษะชีวิต
		8. เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย	1	
		9. น้ำดื่มสะอาด	2	
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	10. การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร	1	
	หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	11. เวลาในขวดแก้ว	2	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	12. สิ่งประดิษฐ์จากขยะ	1	
ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	13. นาที่วิกฤต	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	14. สิ่งดี ๆ ของฉัน	1	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพ ระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	15. ต้นตระกูลไทย	2	
	หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น			
	หน่วยที่ 11 คุณธรรมจริยธรรม	16. คำปฏิญาณและกฎลูกเสือ	1	

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	17. ความซื่อสัตย์	1	ทักษะชีวิต
		18. ความป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพ และการสื่อสาร	19. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต
		20. การสื่อสารเพื่อบอกความ ต้องการ	1	ทักษะชีวิต
		21. สิทธิส่วนบุคคล	1	ทักษะชีวิต
ด้าน สัมพันธภาพ กับชุมชน สังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา/ บริการ			
	หน่วยที่ 14 รักและหวง แหนสาธารณสมบัติของ ชุมชน/ชาติ			
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบ ปัญหาสังคม			
รวม 4 ด้าน	รวม 11 หน่วย	รวม 21 แผนการจัดกิจกรรม	30	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (B.P.)

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (B.P.) และการกำเนิดลูกเสือโลก

2. เนื้อหาสาระ ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ ที่เกี่ยวกับงานลูกเสือ

3. สื่อ /วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เอกสารความรู้ เรื่อง ประวัติของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 หมู่ลูกเสือเล่นเกมตามล่าหาคำตอบ โดยกำหนดเวลาให้หาคำตอบให้ได้ภายใน 15 นาที
ถ้าคำตอบถูกต้องจะได้แต้ม ข้อละ 5 คะแนน ดังนี้

“ลูกเสือรูป ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ หรือ B.P. แล้วตามล่าหาคำตอบ ”

1) เขาคือใคร

2) มีอาชีพอะไร

3) เป็นคนเมืองไหน

4) วัยเด็กเขามีชีวิตอย่างไร

5) วัยเด็กเขาสนใจเรียนอะไร

6) วัยเด็กเขามีความสามารถอะไร

7) ลักษณะนิสัยของเขาเป็นอย่างไร

8) ประสบการณ์ชีวิตวัยทำงานของเขาเป็นอย่างไร

9) ประสบการณ์ของเขาลูกเสือนำมาเป็นวิชาเรียน มีอะไรบ้าง

10) เขาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสืออย่างไรบ้าง

11) ชูลู คือใคร

4.4 รวมกองลูกเสือ ผู้กำกับอ่านคำถามที่ละข้อ หมู่ลูกเสือแข่งขันกันตอบคำถาม หมู่ที่
ตอบคำถามได้ถูกต้องจะได้คะแนน ข้อละ 5 คะแนน

4.5 ผู้กำกับเฉลยคำตอบ พร้อมกับอธิบายรายละเอียดประวัติของ B.P. เพิ่มเติม

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบ ความรู้เรื่องประวัติ B.P. จากการตามล่าหาคำตอบ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง “วชิราวุธรำลึก”

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสือมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือ เชื่อชาติไทย	เทิดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทิดบูชา	ปฏิภาณรักภักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (B.P)

ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก มีชื่อเต็มว่า โรเบิร์ต สตีเฟสัน สไมธ์ เบเดน เพาเวลล์ เรียกย่อๆ ว่า บี.พี. (B.P.) เกิดวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ บิดาชื่อ เอช.จี.เบเดน เพาเวลล์ เป็นศาสตราจารย์ สอนวิชาเรขาคณิต และธรรมชาติศึกษา ณ มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด มารดาชื่อ เฮนริเอตตา เกรซ สไมธ์ เป็นธิดาของพลเรือเอก ดับเบิลยู.ที. สไมธ์ แห่งราชนาวิกอังกฤษ สมรสกับนางสาว โมลาฟ เซนต์แคลร์ เมื่ออายุได้ 55 ปี

ชีวิตในวัยเด็ก

เมื่อ บี.พี. อายุได้ 11-12 ปี ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ โรสฮิลล์ ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมชื่อซาเตอร์เฮาส์ กรุงลอนดอนได้ 2 ปี ต่อมาโรงเรียนได้ย้ายไปตั้งอยู่ในชนบท ณ เมืองโกคาลมิง ในแคว้นเซอร์เรย์ มีน้ำไหลผ่านและมีป่าใหญ่อยู่ติดบริเวณโรงเรียน เขามักใช้เวลาว่างหลบเข้าไปใช้ชีวิตและศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติโดยลำพัง

ชีวิตในวัยเด็ก บี.พี.ได้รับความรู้พิเศษจากพลเรือเอกสไมธ์ผู้เป็นตา เกี่ยวกับการว่ายน้ำ เล่นสเกต ขี่ม้า การวาดแดด และดูดาว นอกจากนี้เขายังชอบวาดภาพ ร้องเพลง แสดงละคร มีความสนใจในธรรมชาติศึกษา ศึกษาชีวิตสัตว์ ต้นไม้ตลอดจนความรู้เชิงพรรณ และในวันปิดภาคมักจะท่องเที่ยวพักผ่อนไปกับพี่ชายอีก 3 คน

ปีสุดท้ายที่เรียนอยู่ในซาเตอร์เฮาส์ บี.พี. ได้ไปสมัครสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด 2 ครั้งแต่สอบไม่ได้ ในปี พ.ศ. 2419 จึงสอบเข้าโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ ได้ที่ 5 ได้รับตั้งแต่นั้นเป็นนายร้อยตรีในกองทัพบกของอังกฤษ และถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดีย เมื่ออายุ 19 ปี

ชีวิตในการรับราชการทหาร

บี.พี. รับราชการทหารในประเทศอินเดีย ประจำกองทหารม้าอูสซาร์ที่ 13 เป็นเวลา 8 ปี โดยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง และได้รับยศร้อยเอก เมื่ออายุ 26 ปี ในระหว่างนี้มีเหตุการณ์ที่แสดงลักษณะพิเศษหลายอย่าง เช่น ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาเท่งหมูป่า ขณะอยู่บนหลังม้าโดยใช้หอกสั้น เมื่อ พ.ศ. 2426 และขณะที่มียศเป็นร้อยตรี ได้รับเงินเดือนน้อยมาก เพียงปีละ 120 ปอนด์ จึงดำเนินชีวิตอย่างประหยัด คือ งดสูบบุหรี่ ดื่มสุราแต่น้อย หารายได้พิเศษ โดยการเขียนเรื่องและเขียนภาพลงหนังสือพิมพ์

ชีวิตราชการทหารของท่านส่วนใหญ่อยู่ในประเทศอินเดียและแอฟริกา มีสิ่งที่ประทับใจที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือหลายครั้ง เช่น

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2431 ได้ไปปราบชนเผ่าซูลู ซึ่งมีหัวหน้าชื่อ ดินิส ซูลู ในแอฟริกาได้สำเร็จ เขาได้นำประสบการณ์บางอย่างในครั้งนี มาใช้ในกิจการลูกเสือ ด้วย ได้แก่ บทเพลงอินกอน ยามา

(หัวหน้า) อิน กอน -ยา-มา กอน-ยา-มา

(ลูกคู่) อิน-วู-ยู ยาโบห์ ยาโบห์ อิน-วู-ยู

(หัวหน้า)

(ลูกคู่)

สร้อยคอของดินิส ซูลู ทำด้วยไม้แกะเป็นท่อนเล็กๆ ซึ่งต่อมา บี.พี.ได้นำมาเป็นปิดเครื่องหมายวูดแบดจ์ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นความรู้ชั้นสูง

ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2432 ที่เกาะมอลด้า บี.พี. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยทูตทหาร ทำหน้าที่เป็นทหารสืบราชการลับ

ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2438 ทำการรบกับเผ่าอาซันติ ซึ่งมีกษัตริย์ชื่อว่า คิงเปรมเปห์ และได้รับชัยชนะ เหตุการณ์ครั้งนี้ บี.พี. ได้ประสบการณ์ดังต่อไปนี้

1. การบุกเบิก เช่นการโค่นต้นไม้ การทำสะพาน การสร้างค่ายพัก
2. ทดลองการแต่งกายของตนเอง ใช้หมวกปีกแบบโคบาล จนได้รับฉายาจากพวกพื้นเมืองว่า คัมตะไค แปลว่าคนสวมหมวกปีกกว้าง
3. ประเพณีการจับมือซ้าย จากการแสดงความเป็นมิตรของคนพื้นเมือง

ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2439 พวกมาตาบิลี ซึ่งเป็นเผ่าหนึ่งของซูลู เดิมอยู่ในทรานสวาล และถูกพวกบัวร์ขับไล่ จึงอพยพไปอยู่ในมาติบิลีแลนด์ (ปัจจุบันเรียกโรดิเซีย) พวกมาตาบิลีก่อการกบฏรัฐบาลอังกฤษจึงส่งทหารไปปราบ บี.พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งและได้รับประสบการณ์เรื่องการสอดแนม โดยเฉพาะการปฏิบัติงานตอนกลางคืน เลยได้รับฉายาว่า "อิมปีซ่า" แปลว่าหมาป่าไม่เคยนอนหลับ

ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2442 เหตุการณ์ที่เมืองมาฟอีคิง หลังจาก บี.พี. ได้กลับจากการปฏิบัติงานที่อินเดีย 2 ปี บี.พี. ได้รับคำสั่งส่วนให้เดินทางไปแอฟริกา เพื่อหาทางป้องกันการรุกรานของพวกบัวร์ (ชาวตัทซ์ที่อพยพไปอยู่ในแอฟริกาใต้) ในทรานสวาลและออเรนจ์ฟรีสเตท ซึ่งจะตั้งตนเป็นเอกราช บี.พี.ได้นำกองทหารไปรักษาเมืองมาฟอีคิงซึ่งถูกล้อมโดยกองทหารบัวร์เป็นเวลานานถึง 217 วัน จึงมีกองทัพใหญ่ยกไปช่วยและทำให้พวกบัวร์ต้องล่าถอยไป

ในการป้องกันเมืองมาฟอีคิง บี.พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ร่าเริง ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหา ทำกลอุบายลวงข้าศึกให้เข้าใจผิด คิดว่ามีกำลังทหารมากมาย และมีการป้องกันรักษาเมืองอย่างเข้มแข็ง ตลอดจนใช้เด็กอาสาสมัครที่ได้รับการอบรมแล้วปฏิบัติหน้าที่ส่งข่าว ปรากฏว่าทำงานได้ดี ทำให้ บี.พี. มีความประทับใจในตัวเด็กและเห็นว่า ถ้าใช้เด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมาก จึงได้ริเริ่มการลูกเสือในเวลาต่อมา จากเหตุการณ์ที่เมืองมาฟอีคิง ทำให้ บี.พี. ได้รับฉายาว่า "ผู้ป้องกันมาฟอีคิง"

การกำเนิดลูกเสือ

บี.พี.เดินทางกลับอังกฤษในฐานะวีรบุรุษและได้รับเกียรติอย่างมาก เนื่องจากได้รับประสบการณ์จากเมืองมาฟ็อกิง ซึ่งได้จัดให้เด็ก ๆ มาช่วยเหลือในการรักษาเมือง โดยทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและสอดแนมของกองทัพรักษาความสงบภายใน รับใช้งานต่างๆ เช่น อยู่ยามบนหอคอย ให้สัญญาณแก่ประชาชนเมื่อพวกบัวร์โจมิติ เด็กเหล่านี้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเข้มแข็ง ว่องไว ได้ผลดีไม่แพ้ผู้ใหญ่ ดังนั้น บี.พี. จึงคิดตั้งขบวนการลูกเสือขึ้น

จากประสบการณ์ของท่านเมื่ออยู่ที่อินเดีย แอฟริกา อยู่กับพวกซูลูและคนพื้นเมืองเผ่าอื่นๆ ทำให้ บี.พี. ได้รับการพัฒนาความคิดมาเป็นขบวนการลูกเสืออย่างรอบคอบ โดยในปี พ.ศ. 2450 บี.พี. ได้รวบรวมเด็ก 20 คน ให้ไปอยู่ที่เกาะบราวน์ซี ในช่องแคบอังกฤษ นับเป็นการพักแรมของลูกเสือครั้งแรกของโลก

ในปีต่อมา กองลูกเสือได้เริ่มก่อตั้งขึ้น อย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษ และขยายตัวแพร่หลายอย่างรวดเร็ว

ขบวนการลูกเสือได้เจริญขึ้นตามลำดับ ทำให้ บี.พี. มองเห็นการณ์ไกล ลูกเสือจะเป็นงานสำคัญในชีวิต ซึ่งจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองได้มาก โดยการอบรมเด็ก ๆ รุ่งหลังให้เป็นพลเมืองดีของชาติ บี.พี. จึงลาออกจากราชการทหาร ชีวิตตอนนี้จึงเรียกว่า "ชีวิตที่สอง" ซึ่งเป็นชีวิตที่ให้บริการแก่ลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2454 บี.พี. เดินทางรอบโลก เพื่อพบลูกเสือประเทศต่างๆ เป็นการตั้งต้นของการลูกเสือที่จะเสริมความเป็นพี่น้องลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2463 ลูกเสือประเทศต่างๆ ทั่วโลกพบกันที่กรุงลอนดอน เพื่อร่วมชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรก ในการชุมนุมครั้งนี้ลูกเสือทั้งหลายได้พร้อมใจกันประกาศให้ บี.พี. อยู่ในตำแหน่งประมุขคณะลูกเสือโลก

เมื่อการลูกเสือมีอายุครบ 21 ปี ซึ่งเป็นการบรรลุ "นิติภาวะ" ตามกฎหมายอังกฤษและมีลูกเสือทั่วโลกถึง 2 ล้านเศษ พระเจ้าจอร์จที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ บี.พี. เป็นบารอนต่อจากนั้นกิจการลูกเสือก็เจริญก้าวหน้าโดยไม่หยุดยั้ง และมีการชุมนุมลูกเสือโลกขึ้นอีกหลายครั้ง

เมื่อ บี.พี. มีอายุ 80 ปี กำลังเริ่มลดลง จึงกลับไปอยู่แอฟริกาอีกครั้งหนึ่งเพื่อพักผ่อนในช่วงสุดท้ายของชีวิต โดยพักอยู่ที่ประเทศเคนยา และถึงแก่กรรมที่นั่นเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2484

คำว่า SCOUT มาจาก

S	ย่อมาจาก	SINCERITY	แปลว่า	ความจริงใจ
C	ย่อมาจาก	COURTESY	แปลว่า	ความสุภาพอ่อนโยน
O	ย่อมาจาก	OBEDIENCE	แปลว่า	การเชื่อฟัง
U	ย่อมาจาก	UNITY	แปลว่า	ความเป็นใจเดียวกัน
T	ย่อมาจาก	THRIFTY	แปลว่า	ความมัธยัสถ์

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 1 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พระบิดาแห่งลูกเสือไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือมีความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และการกำเนิดลูกเสือไทย

2. เนื้อหาสาระ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลงพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 6

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวิเคราะห์พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า พระราชนิพนธ์นี้มีเจตนาต้องการให้ลูกเสือเป็นคนอย่างไร ?

ลูกเสือ บำชีเสื่อสัตว์ไพร
ใจกล้า ไชกล้าอาธรรม
ใจกล้า ต้องกล้าอย่างทหาร

เรายืมชื่อมาใช้ ด้วยใจกล้าหาญปานกัน
เช่นเสื่อธัญญ์ สัญชาติชนคนพาล
กล้ากอร์ปกิจการแก่ชาติประเทศเขตตน

4) สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน 1 หมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นช่วยเพิ่มเติม และสรุป

5) แบ่งงานให้หมู่ลูกเสือศึกษาค้นคว้า หมู่ละ 1 เรื่อง โดยให้นำเสนอในบทบาทผู้สื่อข่าว สรรคดีในครั้งต่อไป ดังนี้

- พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- การกำเนิดลูกเสือไทย
- พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ
- 4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการร่วมคิดร่วมทำงานของกลุ่มลูกเสือ
- 5.2 ตรวจสอบเนื้อหา จากการนำเสนอในบทบาทผู้สื่อข่าวสารคดี

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง “วชิราวุธรำลึก”

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสือมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือ เชื้อชาติไทย	เทิดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทิดบูชา	ปฏิภาณรักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเถิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

- เพลง “ลูกเสือธีรราช”

เหล่าลูกเสือ ของธีรราช	ทะนงองอาจ
สืบชาติเชื้อวงศ์พันธ์	สมัครสมาน โดยมีสามัคคีมั่น
พวกเราจะร่วมรักกัน	จะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือ
เลื่องลือต่อไปชั่ว-นาน	รำเรงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน
พวกเราล้วนชื่นบาน	เพราะกิจการลูกเสือไทย

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2434 ได้รับพระราชทานนามว่า "สมเด็จพระเจ้าฟ้าวชิราวุธ"

เมื่อทรงพระเยาว์ได้ศึกษาวิชาหนังสือไทยกับพระยาศรีสุนทรโวหาร ขณะที่พระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ในสาขาประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์

กฎหมาย วรรณคดี ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด และวิชาทหารบก ที่โรงเรียนแซนด์เฮิสต์ รวม 9 ปี หลังจากจบการศึกษาแล้ว ก็เสด็จนิวัติกลับพระนคร เมื่อ พ.ศ. 2453 และทรงเข้ารับราชการทันที

พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ.2453 ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ 31 พรรษา ตลอดรัชสมัยของพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทำนุบำรุงประเทศชาติในด้านการปกครอง การทหาร การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคม การศาสนา โดยเฉพาะทางวรรณคดีทรงพระราชนิพนธ์ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง ประมาณ 200 เรื่อง ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ประชาชนจึงถวายพระสมญาแด่พระองค์ว่า "พระมหาธีรราชเจ้า" ทรงอยู่ในราชสมบัติเพียง 16 ปี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2468 พระชนมายุได้ 46 พรรษา แต่เนื่องด้วยพระราชกรณียกิจของพระองค์ทำให้เกิดคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างใหญ่หลวง รัฐบาลกับประชาชนจึงร่วมใจกันสร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้ที่สวนลุมพินี และคณะลูกเสือแห่งชาติ ร่วมด้วยคณะลูกเสือทั่วราชอาณาจักร ได้สร้างพระบรมรูปของพระองค์ ประดิษฐานไว้หน้าค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

ถึงแม้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จะทรงครองราชย์ได้ไม่นาน แต่พระองค์ก็ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ อันเป็นคุณประโยชน์เอนกประการ ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. **ด้านการปกครอง** ได้ทรงตั้งสภาเผยแพร่พาณิชย์ (คือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน) ตั้งกรมศิลปากร ปรับปรุงกระทรวงโยธาธิการเป็นกระทรวงคมนาคม ตราพระราชบัญญัตินามสกุล ทรงประดิษฐ์ธงไตรรงค์ ตั้งกองลูกเสือป่าและกองลูกเสือ

2. **ด้านการทหาร** ได้ทรงตั้งสภาป้องกันราชอาณาจักร กระทรวงทหารเรือ ตั้งกองบิน กองทัพบก (ได้พัฒนาจนกลายมาเป็นกองทัพอากาศในปัจจุบัน) สร้างเรือรบและจัดหายุทโธปกรณ์ อันทันสมัยมาใช้

3. **ด้านการศึกษา** ได้ทรงปรับปรุงโรงเรียนข้าราชการพลเรือนจนเจริญก้าวหน้าเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปัจจุบัน โปรดให้ตั้งกรมมหาวิทยาลัยเพื่อจัดการการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งโรงเรียนเพาะช่าง โรงเรียนพาณิชยการ โรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรม ตราพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

4. **ด้านการสาธารณสุข** โปรดให้ตั้งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งสถานเสาวภา ตั้งกรมสาธารณสุข เปิดการปะปา

5. **ด้านการคมนาคม** โปรดให้ตั้งกรมรถไฟหลวง เปิดสถานีวิทยุโทรเลขเปิดการรับส่งจดหมายทางอากาศ

6. **ด้านการศาล** ทรงจัดวางระเบียบบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

7. **ด้านการต่างประเทศ** ทรงนำประเทศไทยเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 1 ร่วมกับฝ่ายพันธมิตร โดยส่งทหารไทยไปสู้รบเคียงบ่าเคียงไหล่กับทหารของชาติมหาอำนาจ เมื่อสงครามโลกยุติลง ฝ่ายสัมพันธมิตรเป็นฝ่ายชนะ ประเทศไทยก็เลยพลอยมีเกียรติภูมิตามไปด้วย พระองค์ทรงเห็นเป็น

จังหวัด จึงได้ขอเจรจาแก้ไขสนธิสัญญาที่ชาติตะวันตก 10 ชาติ ได้เคยทำไว้กับประเทศสยาม (ประเทศไทย) ซึ่งเราเป็นฝ่ายเสียเปรียบมาก ที่สำคัญก็ได้แก่ เรื่องการพิจารณาตัดสินต่างชาตินี้มา ทำผิดในเมืองไทย เรื่องการจัดเก็บภาษีศุลกากร ซึ่งการเจรจาต้องใช้เวลาหลายปี แต่ในที่สุดก็สำเร็จได้ ด้วยความยากเย็น

8. **ด้านการวรรณคดี** ทรงมีพระทัยฝักใฝ่ทางอักษรศาสตร์มาก ได้ทรงพระราชนิพนธ์ หนังสือ บทความ บทกวี บทละคร เรื่องสั้น ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นจำนวนประมาณ 20 เรื่อง ด้วยพระปรีชาสามารถด้านนี้ ประชาชนจึงถวายสมญานามแด่พระองค์ว่า **"สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า"**

การกำเนิดลูกเสือไทย

ยุคก่อตั้ง (พ.ศ. 2454-2468) รวม 14 ปี ในรัชกาลที่ 6

1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 ทรงสถาปนาการเสือป่า

1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ทรงสถาปนาลูกเสือไทย โดยตราข้อบังคับลักษณะการปกครอง ลูกเสือและตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก และหลังจากนั้นพระมหากษัตริย์องค์ต่อมา ทรงเป็นสภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติตลอดมาจนถึงปี พ.ศ.2490 ในยุคนี้มีเหตุการณ์สำคัญๆ เช่น

พ.ศ.2454 ตั้งลูกเสือกองแรกที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (คือโรงเรียนวชิราวุธ ปัจจุบัน) เป็นกอง ลูกเสือในพระองค์ เรียกว่ากองลูกเสือกรุงเทพฯที่ 1

พ.ศ.2458 พระราชทานเหรียญราชนิยมให้แก่ลูกเสือโท ฝ่าย บุญเลี้ยง

พ.ศ.2459 ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้น ณ สโมสรเสือป่า จังหวัดพระนคร หลักสูตร 2 เดือน เปิดได้ 4 ปี ก็ล้ม

พ.ศ. 2463 ส่งผู้แทนลูกเสือไทยไปชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 1 ณ กรุงลอนดอน โดยมีนายสวัสดิ์ สุมิตร เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2465 คณะลูกเสือไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมัชชาลูกเสือโลก เป็นกลุ่มแรกมี ประเทศต่างๆ รวม 31 ประเทศและถือว่าเป็นสมาชิกผู้ริเริ่มจัดตั้งคณะลูกเสือโลก

พ.ศ. 2467 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 2 โดยพระยาภรตราชา เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2468 การลูกเสือไทยสูญเสียพระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย รัชกาลที่ 6

บทพระราชนิพนธ์ ของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับลูกเสือ

“ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง คงต้องบังคับขบไส เคี้ยวเข็ญเย็นค่ากรำไป ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย เขาจะเห็นแก่หน้าค่าชื่อ จะนับถือวงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย ไหนจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย ไหนจะ อายทั่วทั้งโลก”

“ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ข้าอยากได้นั้นคือเยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษ ชื่อสัตย์ สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี”

“ลูกเสือบไซเสือสัตว์ไพร เรายืมชื่อมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน ใจกล้ามิใช่กล้าอาธรรม เช่นเสืออริยสัตย์ชาติชนคนพาล ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร กล้ากอร์ปกิจการแห่งชาติประเทศเขตตน”

แบบสั่งสอนเสือป่าและลูกเสือ เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ถือว่าเป็นหัวใจ สำคัญของเสือป่าและลูกเสือ เป็นตำหรับทองของลูกเสือเพื่อใช้ในการฝึกอบรมในยุคนั้น ซึ่งประกอบด้วยบทต่างๆ ดังนี้

- บทที่ 1 การสืบข่าวและการเดินทาง
- บทที่ 2 อาณัติสัญญาณ
- บทที่ 3 การช่างและความรู้เบ็ดเตล็ด
- บทที่ 4 การตั้งค่ายและที่พักแรม
- บทที่ 5 การอยู่ค่ายและที่พักแรม (ต่อ)
- บทที่ 6 ยามและด่าน
- บทที่ 7 การพิจารณาสังเกตและจำ
- บทที่ 8 การสะกดรอย
- บทที่ 9 การสันนิษฐาน
- บทที่ 10 การแฝงกายและเคลื่อนรอย
- บทที่ 11 รายงานและแจ้งเหตุ
- บทที่ 12 กำบัง
- บทที่ 13 ตั้งรับ
- บทที่ 14 ป้องกันตัว
- บทที่ 15 จับผู้ร้าย
- บทที่ 16 ช่วยชีวิตและกันภัย
- บทที่ 17 ปัจจุบันพยาบาล
- บทที่ 18 ปัจจุบันพยาบาล (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือแต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญและประดับเครื่องหมายได้ถูกต้องและเรียบร้อย
2. เนื้อหาสาระ การแต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายลูกเสือตามกฎกระทรวง
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 ชุดเครื่องแบบ และ เครื่องหมายประดับเครื่องแบบลูกเสือสามัญ
3.2 แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เล่นเกม แต่งกายดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

1) ลูกเสือ ศึกษาเครื่องแบบลูกเสือสามัญที่ถูกต้องตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

2) ผู้กำกับนำเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ (อาจจะเอามาจากลูกเสือ โดยถอดออกจากเครื่องแบบ) ได้แก่ หมวก ผ้าผูกคอและห่วง แถบสี เครื่องหมายหมู่ เครื่องหมายลูกเสือตรี เข็มขัด ถุงเท้าสีทากี้ รองเท้าสีทากี้ เครื่องหมายนายหมู่ มาวางไว้ตรงหน้าหมู่ลูกเสือหมู่ละ 1 ชุด

3) ลูกเสือแต่ละหมู่ ส่งตัวแทนเพื่อเป็นนายแบบ หมู่ละ 1 นาย

4) ผู้กำกับให้สัญญาณการแข่งขัน สมาชิกในหมู่ช่วยกันเอาเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบไปติดประดับให้ลูกเสือนายแบบ ให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

5) หมดเวลา หมู่ใดติดเครื่องหมายครบและถูกต้องตามตำแหน่ง หมู่่นั้นเป็นผู้ชนะ ได้คะแนนสะสมเต็ม

4.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ ตรวจสอบความถูกต้องของการประดับเครื่องหมาย โดยเปรียบเทียบกับแผนภาพเครื่องแบบลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเปรียบเทียบการแต่งกายแบบลูกเสือสำรอง และการแต่งกายแบบลูกเสือสามัญ ตลอดจนนำสายสะพายเครื่องหมายพิเศษ และสายสะพายยงยศ แสดงนิทรรศการให้ลูกเสือได้ศึกษา พร้อมทั้งวางแผนการพัฒนาตนเองเพื่อทดสอบตามเกณฑ์การรับเครื่องหมายลูกเสือตรี

4.5 ลูกเสือจับคู่ตรวจสอบการแต่งเครื่องแบบและการประดับเครื่องหมายให้ถูกต้องตามระเบียบ

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจ ใฝ่รู้ ร่วมกิจกรรม ประดับเครื่องหมายเครื่องแต่งกาย

5.2 ตรวจสอบการแต่งกาย เครื่องแบบลูกเสือตรีที่ถูกต้อง

ภาคผนวก

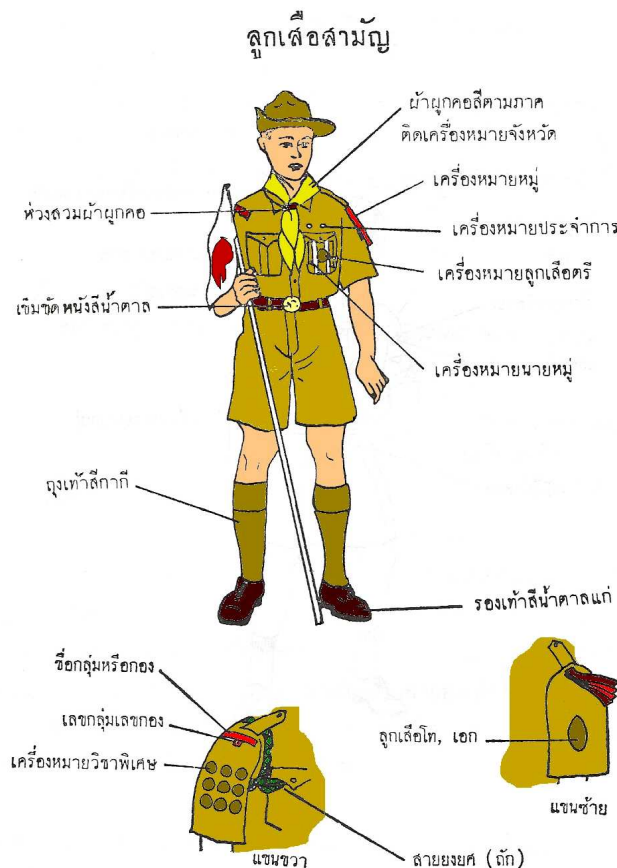
1. เพลง

- เพลง “ลูกเสือธีรราช”

เหล่าลูกเสือ ของธีรราช
 สืบชาติเชื้อพงศ์พันธ์
 พวกเราจะร่วมรักกัน
 มีจรรยา รักษาชื่อ
 เลื่องลือต่อไปชั่ว-นาน
 พวกเราล้วนชื่นบาน

ทะนงองอาจ
 สมัครงามาน โดยมีสามัคคีมั่น
 จะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
 สร้างเกียรติระบือ
 ร่าเริงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน
 เพราะกิจการลูกเสือไทย

2. เครื่องแบบลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การทำความเคารพและแสดงรหัส

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือสามารถ

- 1.1 แสดงความเคารพท่ามือเปล่าและท่าถือพลองได้ถูกต้อง
- 1.2 เข้าใจความหมายของการแสดงรหัสและแสดงรหัสได้ถูกต้อง

2. เนื้อหาสาระ

- 2.1 การทำความเคารพเป็นรายบุคคลท่ามือเปล่า และท่าถือพลอง
- 2.2 การแสดงรหัสลูกเสือและความหมายของการแสดงรหัส

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ไม้พลอง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม รวมพลอง เพื่อฝึกสมาธิและความสามัคคีในหมู่
- 3) ผู้กำกับทบทวนและฝึกซ้อมนายหมู่ลูกเสือเพื่อเป็นผู้ช่วยฝึกระเบียบแถว
- 4) ผู้กำกับรวมกองและสาธิตวิธีการรายงานตัว เข้าเรียนตามฐาน และการเปลี่ยนฐาน
- 5) กิจกรรมฝึกปฏิบัติตามฐาน โดยนายหมู่อธิบาย สาธิต พร้อมสั่งให้ปฏิบัติในแต่ละฐาน
ฐานที่ 1 ท่าตรง ท่าพัก ซ้ายหัน ขวาหัน โดยไม่มีอาวุธ
ฐานที่ 2 ท่าเดิน ท่าหยุด โดยไม่มีอาวุธ
ฐานที่ 3 ท่าตรง ท่าพัก มีอาวุธ
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม รวมพลอง เพื่อฝึกสมาธิและความสามัคคีในหมู่
- 3) กิจกรรมฝึกปฏิบัติตามฐาน โดยนายหมู่อธิบาย สาธิต พร้อมสั่งให้ปฏิบัติในแต่ละฐาน
ฐานที่ 1 ท่าวันทยาอวุธ – เรียบอาวุธ
ฐานที่ 2 ท่าแบกออาวุธ – เรียบอาวุธ
ฐานที่ 3 รวมทบทวนระเบียบแถว ท่ามือเปล่า และมีอาวุธ แต่ละหมู่ฝึกกันเอง
จนเกิดความชำนาญ
- 4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการปฏิบัติตามคำสั่งนายหมู่ (ลูกเสือสำรอง ทำตามลูกเสือรุ่นพี่)

5.2 ตรวจสอบ การปฏิบัติระเบียบแถว ทำต่าง ๆ ของลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง ลูกเสือ ไม่จับมือขวา

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา

มือขวาใช้เคารพกัน

ยื่นซ้ายออกมาพาลัน จับมือ จับมือ

จับมือนั้นหมายถึงมิตร

ยิ้มด้วยเวลาจับมือ

เพราะเรคือลูกเสือด้วยกัน

ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน

มือขวาใช้เคารพกัน

เหมือนญาติสนิท ควาคิดยึดถือ

ยิ้มด้วยเวลาจับมือ

เพราะเรคือลูกเสือด้วยกัน

2. เกม

● เกม รวมพลอง

วิธีเล่น

1. นายหมู่ก้าวไปข้างหน้า 3 ก้าว
2. ให้สมาชิกลำเลียงส่งพลองให้นายหมู่รวมพลองจนครบ
3. หมู่ไหนรวมพลองครบก่อน เป็นหมู่ชนะ
4. นายหมู่ถอดพลองออกจากการรวมพลองส่งคืนสมาชิกทีละคนจนครบก่อน โดยพลองไม่ล้ม ถือว่าชนะ

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

● เรื่อง การทำความเคารพแบบลูกเสือสามัญ

การทำความเคารพของลูกเสือ

การทำความเคารพแสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัย และเป็นผู้มีมารยาทเรียบร้อย ซึ่งทำให้เกิดความรักใคร่กันและกัน การทำความเคารพของลูกเสือมี 2 วิธี คือ

1. การแสดงความเคารพท่า่มือเปล่า หรือการทำวันทยหัตถ์

การฝึกขั้นต้น คำบอก " วันทยหัตถ์ "

การปฏิบัติ ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง นิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดชิดติดกัน ใช้นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วก้อยไว้ ให้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา หรือถ้าสวมหมวกให้เอาปลายนิ้วชี้แตะที่ขอบล่างของหมวกก่อนข้างหน้าเล็กน้อย เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ข้อมือไม่หัก แขนขวาท่อนบนยื่นไปข้างหน้าประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก "มือลง" ให้ลดมือลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง (ทำวันทยหัตถ์ โดยปกติต่อจากท่าตรงเป็นท่าเคารพ เมื่ออยู่ตามลำพังนอกแถว)

2. การแสดงความเคารพท่าถือไม้พลอง หรือ วันทยาอาวุธ เป็นท่าแสดงความเคารพ

คำบอก " วันทยา-อาวุธ "

การปฏิบัติ ลูกเสืออยู่ในท่าตรง มือขวาถือไม้พลอง ให้โคนพลองอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา ปลายพลองอยู่ในร่องไหล่แนบชิดติดกับลำตัว ยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำ รวมนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจรดกัน นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดชิดติดกัน ให้ข้อแรกปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองไว้

เมื่อได้ยินคำว่า " เรียบ-อาวุธ " ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

การแสดงความเคารพ ใช้ในโอกาสต่อไปนี้

1. แสดงความเคารพต่อธงสำคัญๆ เช่น ธงชาติ ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงประจำจังหวัด ฯลฯ ในขณะที่เชิญธงขึ้นหรือลง หรือมีผู้เชิญธงผ่านไป
2. แสดงความเคารพ เมื่อมีการบรรเลงเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์มหาชัย
3. ถวายความเคารพแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและบุคคลที่ควรเคารพ
4. แสดงความเคารพต่อลูกเสือด้วยกันในขณะที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่งๆ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกันและต่างขนาดกัน

2. เนื้อหาสาระ

2.1 วิธีการผูกเงื่อนและการใช้ประโยชน์จากเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกัน (เงื่อนประมง เงื่อนผูกกรัน เงื่อนผูกคนลาก)

2.2 วิธีการผูกเงื่อนและการใช้ประโยชน์จากเงื่อนโดยใช้เชือกต่างขนาดกัน (เงื่อนขัดสมาธิ ชั้นเดียว และ 2 ชั้น)

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เชือก

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม - เพลง

3) นายหมู่ลูกเสือเอกและลูกเสือโท จำนวน 12 นาย ประจำฐานช่วยเหลือผู้กำกับ

ฐานละ 4 นาย

4) ผู้กำกับชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการผูกเชือก โดยลูกเสือจะเรียนเรื่องการผูกเงื่อน 2 ชนิดคือ วิธีการผูกเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกัน และวิธีการผูกเงื่อนโดยใช้เชือกที่มีขนาดต่างกัน วิธีการเรียนจะเรียนเป็นฐาน 3 ฐาน แต่ละฐานลูกเสือจะได้เรียนผูกเงื่อน 1 เงื่อนและประโยชน์ของการผูกเงื่อนชนิดนั้นด้วย

5) ผู้กำกับให้ลูกเสือเรียนตามฐานโดยให้นายหมู่ประจำฐานประเมินผลงานของสมาชิก ดังนี้

ฐานที่ 1 ทบทวนการเก็บเชือก

ฐานที่ 2 การผูกเงื่อนประมงและประโยชน์

ฐานที่ 3 การผูกกรันและประโยชน์

6) ผู้กำกับเรียกกองรวมและสนทนาสรุปผลการประเมินและมอบหมายให้ลูกเสือฝึกทักษะเงื่อนในเวลาว่าง

7) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

8) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม - เพลง

- 3) นายหมู่ลูกเสือเอกและลูกเสือโท จำนวน 12 นาย ประจำฐานช่วยเหลือผู้กำกับ
ฐานละ 4 นาย
- 4) ผู้กำกับให้ลูกเสือเรียนตามฐานโดยให้นายหมู่ประจำฐานประเมินผลงานของสมาชิก
ดังนี้
- ฐานที่ 1 การผูกเงื่อนคนลากและประโยชน์
 - ฐานที่ 2 การผูกเงื่อนขัดสมาธิชั้นเดียวและประโยชน์
 - ฐานที่ 3 การผูกเงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้นและประโยชน์
- 5) ผู้กำกับเรียกกองรวมและสนทนาสรุปผลการประเมินและมอบหมายให้ลูกเสือฝึก
ทักษะเงื่อนในเวลาว่าง
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต การทำตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ความมุ่งมั่นใฝ่รู้ ความพยายามในการผูกเงื่อน
และการยอมรับลูกเสือรุ่นพี่
- 5.2 ตรวจสอบ ความถูกต้องของการผูกเงื่อนเชือก
- 5.3 สอบถาม ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจที่เราได้มาเจอกัน มาพบกัน มาพบกัน
รักเรามั่นตรึงจิต เป็นนิมิตรดีเลิศ ช่างประเสริฐดีแท้ รักไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใจสัมพันธ์
เราลูกเสือไทย ๆ เราต่างร่วมใจสามัคคี ๆ เพื่อชาติไทยเรา ๆ จะได้รุ่งโรจน์สดใส ๆ
ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคีมีไมตรีเป็นมิตรที่ดีต่อกัน
พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประทาน ๆ หน้าที่ของเรานั้นบริการ ๆ
พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประทาน หน้าที่ของเรานั้นบริการ ๆ

- เพลง เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือเราจะเทิดเหนือดวงฤทัยเรานั้น เรามั่นในคำขวัญ เสียชีพอย่าเสีย
สัตย์ไว้จนวันตาย เรานั้นประพฤติตนสมกับที่เราเป็นลูกผู้ชาย ไร้ลายน ไร้ลาย ลูกเสือไทย
กล้าหาญการช่วยเหลือหา นา เมตตา โดยมีเลือกกว่าใคร เป็นมิตรที่ดีของคนทั่วไป ร่วมจิต
ร่วมใจ สามัคคีมี วัฒนธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 ทักษะในการใช้เข็มทิศ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือรู้จักการสังเกต จดจำตามจุดมุ่งหมายของคณะลูกเสือแห่งชาติ ดังนี้
 - 1.1 บอกประวัติเข็มทิศ ส่วนประกอบของเข็มทิศ วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา และประโยชน์ของเข็มทิศได้
 - 1.2 หาทิศโดยใช้เข็มทิศได้ เมื่อกำหนดมุมแฉิมัดสามารถบอกได้ว่าจุดพิกัดข้างหน้าคืออะไร และเมื่อกำหนดจุดพิกัดให้สามารถบอกได้ว่าเป็นมุมแฉิมัดกี่องศา
2. เนื้อหาสาระ ประวัติ ส่วนประกอบ วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา และประโยชน์ของเข็มทิศ การหาทิศโดยใช้เข็มทิศ การกำหนดมุมแฉิมัดเพื่อบอกจุดพิกัด และการกำหนดจุดพิกัดเพื่อบอกมุมแฉิมัด
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 เข็มทิศแบบซิลวา แผนภูมิส่วนประกอบของเข็มทิศ
 - 3.2 ใบความรู้
4. กิจกรรม
 - 4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เกม – เพลง
 - 3) ผู้กำกับชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เรื่องทิศ และสนทนาถึงการหาทิศซึ่งมีได้หลายวิธี เช่น การสังเกตดวงอาทิตย์ขึ้นหรือตก สังเกตดอกไม้บางชนิดที่บานรับแสงตะวัน และการใช้เข็มทิศ เป็นต้น การใช้เข็มทิศจะสามารถใช้ได้ในทุกสถานที่ และเวลา ลูกเสือจึงควรเรียนรู้ และใช้ประโยชน์จากเข็มทิศ
 - 4) หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับเข็มทิศ ในเรื่องต่อไปนี้
 - ประวัติเข็มทิศ ชนิดแรกที่ผลิตเข็มทิศขึ้นใช้
 - ความหมายและประโยชน์ของเข็มทิศ
 - การเก็บรักษาเข็มทิศ
 - ระวังปลอดภัยในการใช้เข็มทิศ
 - 5) รวมกอง ผู้กำกับทบทวนเรื่องที่ศึกษาจากใบความรู้ และแจกเข็มทิศแบบซิลวา ให้ลูกเสือคนละ 1 อัน บรรยายประกอบการใช้แผนภูมิ ในเรื่องส่วนประกอบของเข็มทิศแบบซิลวา
 - 6) ผู้กำกับนัดหมายนายหมู่เพื่อทบทวนทักษะการใช้เข็มทิศและนำกลับไปสอนสมาชิกในคราวต่อไป
 - 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 8) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับมอบหมายให้นายหมู่ทำการสอนสมาชิกในหมู่ 3 เรื่อง ดังนี้
 - การหาทิศเหนือ
 - การหามุมแอมซิมต์เมื่อกำหนดพิกัดให้
 - การกำหนดมุมแอมซิมต์แล้วหาพิกัด
- 4) ผู้กำกับทบทวนความรู้โดยให้ลูกเสือเล่นเกม "หาทิศ"
- 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปกิจกรรมการเรียนรู้
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต การมีส่วนร่วม และความตั้งใจในการเรียนรู้ในหมู่
- 5.2 ตรวจสอบ ความถูกต้องของทักษะการใช้เข็มทิศ
- 5.3 สอบถาม ความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบ วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา และประโยชน์ของเข็มทิศ

ภาคผนวก

1. เกม

- เกมขึ้นเขา ลงห้วย

วิธีเล่น ให้แต่ละหมู่ เข้าแถวตอกลีกรยะระหว่างหมู่ 3 ก้าว ระยะต่อ 5 ก้าว ให้รองนายหมู่ยืนตรง คนต่อมายืนก้มหลัง คนถัดไปยืนถ่างขา (สลับเรื่อยๆ ไปจนถึงสัญญาณเริ่มให้รองนายหมู่เป็นผู้วิ่งข้ามคนที่อยู่ข้างหน้า และมุดคนที่อยู่ถัดไปถึงหัวแถว ให้ยกมือขึ้นให้สัญญาณคนท้ายแถวเป็นผู้วิ่งขึ้นมาเหมือนรองนายหมู่ จนคนสุดท้ายคือนายหมู่กลับมาอยู่ที่เดิม หมู่ไหนเสร็จก่อนหมู่นั้นชนะ

- เกม หาทิศ

วิธีเล่น

1. ผู้เล่นเข้าแถวตอกลีกรตามจำนวนหมู่
2. ชีดเส้นจากหมู่ห่างออกไปประมาณ 8 เมตร วางเข็มทิศ กระจายแข่งที่ตีเส้นตามทิศ 8 ทิศ และผ่าขวดน้ำอัดลมที่เขียนตัวเลขมุมต่าง ๆ 8 มุม (0,45,90,135,180,225,270, และ 315)

3. เมื่อได้ยื่นสัญญาณเริ่ม นายหมู่ซึ่งอยู่หัวแถววิ่งไปหันเข็มทิศให้ตรงทิศเหนือ แล้วหยิบฝาขวดน้ำอัดลม 1 อันมาวางให้บนกระดาษให้ตรงมุมองศาที่เขียนไว้ แล้ววิ่งกลับไปสัมผัสมือคนที่ 2 ให้วิ่งมาหยิบฝาขวดน้ำอัดลมวางบนกระดาษให้ตรงตามองศาที่เขียนไว้ ทำเช่นนี้จนครบ 8 ฝา ถ้าคนไม่ครบ 8 คน ให้เล่นซ้ำคนแรกใหม่

4. หมู่ใดเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุด เป็นผู้ชนะ

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

• เรื่อง เข็มทิศ

เข็มทิศ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทิศเหนือ(ทิศเหนือแม่เหล็ก) เข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการของลูกเสือ คือ เข็มทิศแบบซิลวา ของประเทศสวีเดน ซึ่งใช้ง่ายและสะดวก

เข็มทิศซิลวามีส่วนประกอบดังนี้

1. แผ่นฐานเป็นวัสดุโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป (Direction of travel)
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัด

ของเข็มทิศเป็นมุม 360 องศา

6. ปลายเข็มทิศเป็นแผ่นแม่เหล็กสีแดง จะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ตำแหน่งสำหรับตั้งหมอนและอ่านค่ามุม อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง
8. ลูกศรก้างปลา

การใช้เข็มทิศแบบซิลวา

ก) กรณีที่ทราบค่าหรือบอกมุมอะซิมูทมาให้ และต้องการจะรู้ว่าจะต้องเดินทางไปทางทิศใด (สมมติว่าบอกมุม 80 องศา)

1. ถือเข็มทิศไว้บนฝ่ามือในแนวราบ โดยให้แม่เหล็กกว้างไปมาได้อิสระ
2. หมุนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศให้เลข 80 องศาอยู่ตรงปลายลูกศร
3. ชี้ทิศทาง
4. หันหัวเข็มทิศทั้งฐาน จนกว่าเข็มแม่เหล็กชี้กับลูกศรก้างปลา
5. เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทางทิศใดก็เดินไปตามทิศทางนั้น (การเดินทางไปตามทิศทางที่ลูกศรชี้ทิศทางบอกนั้น ให้มองหาจุดเด่นที่อยู่หนึ่งกับที่ เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน โปสท์ เสา ฯลฯ เป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น)

ข) กรณีจะหาค่าของมุมอะซิมุท จากจุดที่เรายืนอยู่ไปยังจุดที่เราจะเดินทางไป

1. ให้ถือเข็มทิศไว้บนฝ่ามือในแนวระดับ
2. หันลูกศรชี้ทิศทาง ไปยังจุดที่เราจะเดินทางไป
3. หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศ ให้เข็มทิศแม่เหล็กทับลูกศรข้างปลา
4. ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดที่ตำแหน่งสำหรับตั้งมุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

ข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

1. จับถือด้วยความระมัดระวัง เพราะหน้าปัดและเข็มบอบบางอ่อนไหวง่าย
2. อย่าให้ตก แรงกระเทือนทำให้เสียได้
3. ไม่ควรอ่านเข็มทิศใกล้สิ่งที่เป็นแม่เหล็กหรือวงจรไฟฟ้า
4. อย่าให้เปียกน้ำจนขึ้นสนิม
5. อย่าให้ใกล้ความร้อน เข็มทิศจะบิดงอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เด็กไทยไม่กินหวาน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือตระหนักถึงผลเสียของการบริโภคน้ำตาลมากเกินไป และมีแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจากการบริโภคน้ำตาล

2. เนื้อหาสาระ

ปัจจุบันพบว่าเด็กและเยาวชนมีปัญหาโรคอ้วนและฟันผุจากการบริโภคน้ำตาลอย่างมาก การที่ลูกเสือมีความสามารถในการวิเคราะห์ถึงปริมาณของน้ำตาล ในขนมที่มีรสหวานและเครื่องดื่ม ที่นิยมดื่มกันอยู่ในปัจจุบัน จะช่วยให้ลูกเสือสามารถป้องกันตนเองจากปัญหาสุขภาพที่อาจตามมาได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 ภาพเด็กอ้วน และเด็กฟันผุ

3.2 กล่อง/กระป๋อง/ขวด เครื่องดื่มและน้ำอัดลม ที่มีข้อมูลโภชนาการ ชุดละ 4 ชนิด (เช่น นมจืด นมหวาน น้ำอัดลมสีดำและสีอื่น ๆ ชาพร้อมดื่มบรรจุขวด หรือเครื่องดื่มที่เด็กดื่มประจำในท้องถิ่น ฯลฯ) จำนวนชุดเท่ากับจำนวนหมู่

3.3 กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี / ปากกาเมจิก

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับนำภาพเด็กอ้วน และเด็กฟันผุ ให้กองลูกเสือดู ชวนคิด ชวนคุยว่าน่าจะเกิดจากสาเหตุใดบ้าง (เช่น ลูกอม ขนมหวาน เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลมาก ฯลฯ)

4) ผู้กำกับชวนลูกเสือสำรวจปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มที่เด็กนิยมดื่มเป็นประจำ โดย แจกกล่อง/กระป๋อง/ขวดเครื่องดื่มและน้ำอัดลม ที่มีข้อมูลโภชนาการให้หมู่ลูกเสือ หมู่ละ 4 ชนิด (เช่น นมจืด นมหวาน น้ำอัดลมสีดำและสีอื่น ๆ ชาพร้อมดื่มบรรจุขวด หรือเครื่องดื่มที่เด็กดื่มประจำในท้องถิ่น ฯลฯ)

5) มอบหมายให้หมู่ลูกเสือทำการวิเคราะห์ปริมาณน้ำตาล ในเครื่องดื่มแต่ละชนิด โดยคำนวณออกมาเป็นปริมาณช้อนชาต่อขวด/กล่อง (1 ช้อนชา = 4 กรัม) เปรียบเทียบ ปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มแต่ละชนิด ว่าชนิดใดมีน้ำตาลมากที่สุด และชนิดใดมีน้ำตาล น้อยที่สุด

6) นำผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ มารายงานในกองลูกเสือที่ละหมู่จนครบ

7) ชวนคิดว่าลูกเสือได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้

- 8) ให้ทุกหมู่รวบรวมผลการวิเคราะห์ปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่ม ทำเป็นตารางติดบอร์ด
- 9) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละคนจดบันทึก ชนิดและปริมาณ เครื่องดื่มและลูกอม ที่รับประทานใน 1 วัน เพื่อนำมาคุยกันครั้งต่อไป
- 10) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 11) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือนั่งล้อมวงตามหมู่ พูดคุยแลกเปลี่ยน และช่วยกันวิเคราะห์ว่าสมาชิกแต่ละคนกินน้ำตาลจากเครื่องดื่มและลูกอม วันละกี่ซอง (เครื่องดื่มดูจากตารางครั้งก่อน / ลูกอม 1 เม็ด มีน้ำตาลประมาณ 1 ซอง)
- 4) ผู้กำกับให้ข้อมูลปริมาณน้ำตาลที่บริโภคต่อวัน สำหรับเด็กที่อยู่ในวัยลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ควรกินน้ำตาลเกินวันละ 5 ซอง
- 5) ให้แต่ละหมู่สำรวจดูว่า มีสมาชิกกี่คนที่กินน้ำตาลจากลูกอมและเครื่องดื่มเกิน 5 ซองต่อวัน แล้วรายงานในกอง
- 6) ผู้กำกับเพิ่มเติมดังนี้ “นอกจากลูกอมและเครื่องดื่มแล้ว ลูกเสือยังได้น้ำตาลจากอาหารอื่นๆ อีกด้วย เช่น บางคนชอบเติมน้ำตาลลงในถ้วยเตี๋ยวที่หลายๆ ซอง”
- 7) ชวนคิดว่า “นอกจากถ้วยเตี๋ยว ลูกอม และเครื่องดื่มแล้ว ลูกเสือคิดว่ายังมีน้ำตาลในอาหารใดอีกบ้างที่ต้องควรระวัง”
- 8) ผู้กำกับรวบรวมและสรุปคำตอบที่ได้ ชวนคิดว่าลูกเสือได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้
- 9) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่หาข้อมูล “วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป” มาหมู่ละ 3 ข้อ
- 10) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 11) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงาน “วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป”
- 4) ผู้กำกับรวบรวมและให้ลูกเสือช่วยกันโหวตว่าวิธีใดที่ลูกเสือทำได้ง่ายที่สุดและรองลงมา
- 5) ผู้กำกับเพิ่มเติมว่า “น้ำตาลเป็นสิ่งที่ร่างกายไม่สามารถขจัดทิ้งได้ จึงสะสมอยู่ในร่างกาย จะลดปริมาณน้ำตาลได้ต้องเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นพลังงาน เช่น การเดินเร็วๆ 1 กิโลเมตร จึงจะลดน้ำตาลที่สะสมลงได้ = 4 ซอง”

6) ให้แต่ละหมู่ร่วมกันวางแผนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสมาชิก ตาม “วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป” 2 วิธีที่โหวตได้ในข้อ 4 เขียนลงกระดาษปรีฟติดบอร์ด

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.2 ตรวจสอบ - วิธีการป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป
- การปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง ขนมหี่เยาะขนมปัง

ขนมเปี้ยะขนมปัง (ซำ) ขนมฝรั่งใส่หมู ลอดช่องสาคุ (ซำ)

ขนมซี่หนูข้าวพอง ทองหยิบ ฝอยทอง เม็ดขุ่น รุน้ำเชื่อม โอ้อ (ซำ) อ้วนจ้ง

- เพลง ก้วยเตี่ยวะหมี่

ก้วยเตี่ยวะหมี่ (ซำ)

ขนมจินทอดมัน (ซำ)

แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่

กะทิแกงไทย หวานมัน

แกงกะหรี่มีสมัน

เนื้อสเต็กสตู

แกงใส่พริกไทยโอโฮ

ช่วยดับความฝืนดารา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเลือกวิธีออกกำลังกายได้ตามวัยและความถนัดของตน

2. เนื้อหาสาระ

การออกกำลังกายที่สร้างเสริมสุขภาพและสมรรถนะทางกาย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เอกสาร / หนังสือ ข่าวสารการออกกำลังกาย

3.2 เว็บไซต์สุขภาพ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 ให้หมู่ลูกเสือ พุดคุยแลกเปลี่ยนกันในประเด็นต่อไปนี้ สรุปผลการพุดคุย และส่งตัวแทน รายงานในกองลูกเสือ

- ทำไมลูกเสือจึงต้องเสริมสร้างสมรรถนะทางกายของตนเองให้แข็งแรงขึ้น
- การออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อสุขภาพของลูกเสืออย่างไร
- สมาชิกแต่ละคนมีความสนใจในการออกกำลังกายชนิดใดบ้าง

4.4 สุ่มให้ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ประเด็น และให้หมู่ อื่นเพิ่มเติม ผู้กำกับนำอภิปรายซักถาม และสรุป

4.5 ผู้กำกับรวบรวม จัดกลุ่มการออกกำลังกายประเภทต่างๆ ที่ลูกเสือสนใจ และให้ลูกเสือได้เลือกออกกำลังกายตามที่ตนเองทำได้จริงๆ เหมาะสมกับวัยและปลอดภัย โดยมีการบันทึกสะสมแต้มการออกกำลังกาย ตามระยะเวลาที่กำหนด

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ติดตาม - ผลการออกกำลังกายของลูกเสือต่อเนื่อง

- บันทึกการสะสมแต้มการออกกำลังกาย

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง ออกกำลังกาย

ออกกำลังกายด้วยการร้องรำ ทำเพลง
ให้ครื้นเครง เสียงเพลงบรรเลงจับใจ
รำร้องกันไป ไม่มีหม่นหมองทุกข์
เพราะเราดีใจ ด้วยการร้องรำทำเพลง

- เพลง กระโดด

กระโดด กระโดด กระโดด กระโดดให้พร้อมเพรียงกัน
กระโดด เพื่อสร้างพลัง กำลังให้กับพวกเรา
ลา ลั่นลา ลาลั่นลา ล่า ลา ลา ล่า (ซ้ำ)

2. เกม

- เกมรถไฟมหาสนุก

วิธีเล่น

1. ให้สมาชิกยืนเป็นแถวคล้ายรูปรี โดยมีหัวแถวหันหน้าเข้าจุดศูนย์กลาง

2. ผู้นำให้สมาชิกพูดพร้อมกันเป็นจังหวะว่า

ซ้ายแล้วก็ซ้าย ขวาแล้วก็ขวา หน้าแล้วก็หลัง แล้วก็หน้า หน้า หน้า

3. ให้ผู้เล่นแสดงท่าดังนี้

ซ้ายแล้วก็ซ้าย (สลับเท้าซ้ายไปข้างหน้า 2 ครั้ง)

ขวาแล้วก็ขวา (สลับเท้าขวาไปข้างหน้า 2 ครั้ง)

หน้าแล้วก็หลัง (กระโดดไปข้างหน้า 1 ครั้ง ไปข้างหลัง 1 ครั้ง)

แล้วก็หน้า หน้า หน้า (กระโดดไปข้างหน้า 3 ครั้ง ตามจังหวะ)

การตัดสินใจ แถวใดขาดตอน ถือว่าแพ้ คัดออก

ข้อควรระวัง การกระโดดแต่ละแถวต้องเสียงกันเองอย่าให้ชนกัน สลับกันไปมา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 น้ำดื่มสะอาด

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือเลือกดื่มน้ำที่ถูกสุขลักษณะและไม่เป็นโทษต่อร่างกาย

2. เนื้อหาสาระ น้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ แบบสำรวจ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ออกสำรวจแหล่งน้ำดื่มในโรงเรียน ในแง่ความสะอาดของแหล่งน้ำดื่ม ตักตักน้ำหรือตักน้ำเหยียบมีการทำความสะอาดบ่อยแค่ไหน แหล่งน้ำดื่มมีเพียงพอหรือไม่ ความสะอาดของแหล่งน้ำดื่มและน้ำดื่มที่ร้านค้าอาหารนำมาบริการเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อส่งตรวจคุณภาพน้ำดื่ม ฯลฯ โดยใช้แบบสำรวจ

4) รวมกอง ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผลการสำรวจที่ละหมู่

5) ผู้กำกับและลูกเสือรวบรวมผลการสำรวจ และวางแผนดำเนินการแก้ไขในส่วนที่ลูกเสือดำเนินการได้เอง และแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เหลือ เช่น การเก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจตามมาตรฐานของกรมอนามัย การแก้ไขแหล่งน้ำดื่มที่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น

6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่ลูกเสือดำเนินการได้เอง เช่นการทำความสะอาดแหล่งน้ำดื่ม ถ้วยน้ำดื่ม การรณรงค์ให้ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด เป็นต้น

4) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันติดตามผลการตรวจคุณภาพน้ำดื่ม และการแก้ไขจากหน่วยงานเกี่ยวข้อง

5) รวมกอง ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง เรลออน ชินตา

เรลออน เรลออน ชินตา	ชินตา เรลออน เรลออน
เรลออน เรลออน ชินตา	ชินตา เรลออน เรลออน
เรลออน เรลออน ชินตา	ชินตา เรลออน เรลออน
เรลออน เรลออน ชินตา	ชินตา เรลออน เรลออน

- เพลง ช้างน้อย

แปร์น๑ แปร์น (ซ้ำ 3 ครั้ง) โน่นช้างน้อยเดินมา สีขาวยังเยื้องหน้าดู
โน่นมันซุงวางอยู่ (ซ้ำ) โบกหูชูต้วมัน แปร์น แปร์น แปร์น แปร์น แปร์น

2. ไบความรู้ เรื่อง “น้ำดื่ม”

ชนิดของน้ำดื่ม

1) น้ำประปาดื่มได้

ปัจจุบัน น้ำประปาของการประปานครหลวงผ่านการผลิตและควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอนตามมาตรฐาน ขององค์การอนามัยโลก จึงดื่มได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบเดินท่อประปาในบ้าน ท่อเหล็กมีอายุใช้งานไม่เกิน 5 ปี ที่ปลอดภัยที่สุดคือท่อพลาสติก เพราะไม่เป็นสนิม การดื่มน้ำประปาจะช่วยฆ่าเชื้อโรคในน้ำและลดความกระด้างไปพร้อมกัน ทั้งยังลดกลิ่นคลอรีนได้ด้วย ส่วนน้ำประปาที่ผ่านระบบกรอง ก็ขึ้นอยู่กับตัวกรองที่เลือกใช้ บางบ้านอาจใช้ตัวกรองถ่าน (Activated carbon) และเรซิน (Resin) ซึ่งก็สะอาดเพียงพอใกล้เคียงน้ำบรรจุขวด เว้นแต่ไม่ได้ผ่านขั้นตอนการฆ่าเชื้อด้วยรังสีอัลตราไวโอเล็ตหรือโอโซน

แหล่งน้ำประปาปลายทางสำหรับดื่ม เช่น ท่อประปา ต้องไม่เป็นสนิมหรือมีรอยแตกร้าว เพราะสิ่งสกปรกจะปนเปื้อนง่าย นอกจากนี้ควรต้องรักษาความสะอาด ก๊อกน้ำ ตู้กดน้ำ ตู้น้ำพุ ถ้วยสำหรับดื่มน้ำ และบริเวณโดยรอบอยู่เสมอ

2) น้ำฝนที่กักเก็บไว้ตามบ่อหรือถังเก็บน้ำ

จำเป็นต้องตรวจสอบสภาพแหล่งเก็บน้ำฝนซึ่งอาจมีฝุ่นผงหรือใบไม้ปนเปื้อนลงไปได้ เช่น ฝาอาจปิดไม่สนิท แตกร้าว และท่อที่ต่อออกมาสำหรับดื่มไม่ควรเป็นสนิม ไม่แตกร้าว ถ้วยน้ำดื่มและสภาพแวดล้อมต้องสะอาดเช่นกัน

3) น้ำดื่มบรรจุขวด

น้ำดื่มในบ้านเรานั้นได้มาจากแหล่งน้ำบาดาลและน้ำประปา ผ่านการกรองชั้นถ่านเพื่อ ดูดกลิ่น ตามด้วยการผ่านสารเรซินเพื่อลดความกระด้าง ขั้นตอนสุดท้ายคือการฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ที่อาจ ปนเปื้อนในน้ำด้วยการผ่านแสง อุลตราไวโอเลตหรือก๊าซโอโซน ที่เราเรียกกันจนคุ้นเคยว่าน้ำUV หรือน้ำโอโซนนั่นเอง

4) น้ำธรรมชาติ

ได้แก่ น้ำพุ น้ำแร่ น้ำบ่อ และน้ำพุที่เจาะขึ้นมาจากแหล่งใต้ดิน ไม่นับรวมแหล่งน้ำ สาธารณะและน้ำประปา ในการผลิตน้ำธรรมชาติห้ามใช้กระบวนการอื่นใดนอกจากการกรองเศษฝู่น ละอองและการฆ่าเชื้อโรค ด้วยวิธีการผลิตดังกล่าวจึงทำให้น้ำแร่บรรจุขวดมีความใกล้เคียงกับน้ำจาก แหล่งกำเนิดมาก และการที่น้ำแร่มีคุณสมบัติแตกต่างกันตามแหล่งน้ำธรรมชาตินี้เอง จึงต้องมีการ กำหนดค่าปริมาณเกลือแร่ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและสตรีมีครรภ์ที่มีระบบย่อย อาหารไม่ดีเท่าคนทั่วไป เพราะน้ำแร่จะออกฤทธิ์เป็นยาระบาย หากมีปริมาณซัลเฟตมากกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร (ยกเว้นแคลเซียมซัลเฟต)

ขวดใส่น้ำดื่ม

ขวด ที่นิยมใช้บรรจุน้ำดื่มมี 4 ชนิด คือ ขวดแก้วใส ขวดพลาสติกใสและแข็ง ขวดพลาสติก เพทซึ่งมีลักษณะใสและกรอบ และสุดท้าย ขวดพลาสติกขาวขุ่น

ขวด 3 ชนิดแรกใช้บรรจุน้ำดื่มได้ดีกว่าขวดพลาสติกสีขาวขุ่น เคยมีการทดลองนำน้ำดื่ม บรรจุขวดสีขาวขุ่นไปตั้งกลางแดดนานๆ จะมีกลิ่นของพลาสติกปนมากับน้ำ แม้ไม่เป็นอันตรายต่อ ผู้บริโภค แต่ก็ทำให้คุณภาพของน้ำลดลง ข้อเสียอีกประการหนึ่งคือ ขวดขาวขุ่นไม่เหมาะที่จะนำมา รีไซเคิล ต่างจากขวดอีกสามชนิดที่รีไซเคิลง่ายและใช้ได้ทนทานกว่า ส่วนวันหมดอายุของน้ำดื่ม บรรจุขวดนั้นคือประมาณ 2 ปี นับจากวันผลิตที่ระบุไว้บนฉลาก

แบบสำรวจ

หม้อลูกเสือร่วมกันสำรวจแหล่งน้ำดื่มตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบสำรวจด้านล่างนี้

1. ตำแหน่งที่สำรวจ.....	
2. ข้อมูลที่สำรวจ	
หัวข้อการสำรวจ	ผลการสำรวจ
2.1 สภาพของแหล่งน้ำดื่มที่พบ และความสะอาด	
2.2 ผู้รับผิดชอบทำความสะอาดและความถี่ในการทำความสะอาด	
2.3 ความเพียงพอของแหล่งน้ำดื่ม	
2.4 สัมภาษณ์ความต้องการให้ปรับปรุงของนักเรียนที่มาดื่มน้ำ	
2.5 เก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจคุณภาพหรือไม่	
2.6 หมายเหตุ	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ ลูกเสือปฏิบัติตามกฎจราจรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- เนื้อหาสาระ กฎและเครื่องหมายจราจร
- สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 ใบความรู้ 3.2 แผนภูมิสัญญาณและเครื่องหมายจราจร
- กิจกรรม
 - พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - เกม - เพลง
 - ผู้กำกับจัดสถานที่เป็นถนนจำลอง ทบพวนสัญญาณไฟจราจร สัญญาณไฟคนข้ามถนน สาริตการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย
 - หมู่ลูกเสือฝึกการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัยตามขั้นตอนการสาริต
 - ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุป วิธีการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย
 - ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจ ทำแกรนด์ฮาวล์ ชงลง เลิก)
- การประเมินผล
ตรวจสอบความเข้าใจในวิธีการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง ข้ามถนน

อย่าเหม่อมองต๋องดูข้างหน้า อีกซ้ายและขวา เมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานมากหลายก็ต้องอดใจทน อย่าตัดหน้ารถยนต์ทุกคนควรระวังเอย
มม แซะ มม แซะ แซะ มม ตะลุ่มตุ่มมม (ซ้ำ)

● เพลงข้ามถนน

ข้ามถนนบนสะพานลอย หรือลอดอุโมงค์เหนื่อยหน่อย แต่ก็ปลอดภัยดี
ข้ามถนนบนทางม้าลาย มองขวามองซ้าย และมองขวาอีกที
หากปลอดภัยข้ามได้ย่ำอริ ครึ่งหลังมองซ้ายอีกที เพราะอาจจะมีรถมา

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

- ความปลอดภัยในการเดินทาง

ในการเดินทางมาโรงเรียนหรือการเดินทางไกลตามข้อกำหนดของลูกเสือสามัญ-เนตรนารีสามัญ อาจมีความจำเป็นต้องข้ามถนน จึงควรจะต้องเรียนรู้เรื่องเครื่องหมายสัญญาณไฟจราจร เพื่อความปลอดภัยในขณะที่เดินทาง

สัญญาณไฟจราจร

สัญญาณไฟในการจราจรมี 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว สัญญาณไฟจราจรสำหรับการเดินรถมีดังนี้

สีแดง หมายถึง ให้รถทุกคันหยุดหลังแนวเส้นที่กำหนดไว้

สีเหลือง หมายถึง ให้รถที่แล่นอยู่เตรียมหยุด หรือให้รถที่จอดอยู่เตรียมแล่น

สีเขียว หมายถึง ให้รถแล่นผ่านไป

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนนจะเป็นรูปคนในสัญญาณ

ไฟ สีแดง หมายถึง ห้ามข้ามถนน

ไฟ สีเขียว หมายถึง ข้ามถนนได้

ความปลอดภัยในการเดินทาง

เพื่อความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่นตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อบุคคลทั่วไป ลูกเสือสามัญ จะต้องปฏิบัติตามกฎจราจรในการเดินทาง ดังนี้

1. ถนนที่มีทางเท้า ให้เดินบนทางเท้าและเดินชิดทางซ้ายของทางเท้า
2. ถนนที่ไม่มีทางเท้า ให้เดินชิดขอบขวาของถนนเมื่อมีรถแล่นสวนมาจะได้ระมัดระวัง

3. ในเวลากลางคืน เมื่อจะเดินตามถนนควรถือไฟฉายส่องทาง ไม่ควรสวมเสื้อผ้าสีทึบ ควรสวมเสื้อผ้าสีขาวหรือสีอ่อน

4. ควรมีผู้ใหญ่ดูแลเด็กที่ยังข้ามถนนไม่เป็น โดยผู้ใหญ่เดินชิดขอบถนนจนเด็กให้เด็กเดิน ด้านใน

การเดินข้ามถนน

เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้ามถนนด้วยสะพานลอย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม ทางม้าลาย หรือ บริเวณจุดที่มีตำรวจอำนวยความสะดวก แม้ว่าการข้ามถนนตรงทางม้าลายจะช่วยเพิ่มความ ปลอดภัย แต่ก็ควรรอให้รถจอดสนิทก่อนจึงข้ามได้ และระมัดระวังรถที่ขับแซงขึ้นมา

2. ถ้าไม่มีสะพานลอย หรือทางข้ามที่มีสัญญาณไฟ หรือทางม้าลาย ให้ข้ามถนนด้วยความ ระมัดระวัง หยุดที่ขอบทางก่อน มองดูรถทางขวา แล้วหันกลับมาดูรถทางซ้าย แล้วหันกลับไปดู รถทางขวาอีกครั้ง เมื่อไม่มีรถหรือรถอยู่ไกล ให้ข้ามถนนอย่างระมัดระวัง โดยเดินข้ามในลักษณะ ทางตรงด้วยเดินเร็ว

3. ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรเดินย้อนกลับกลางทาง และไม่ควรหยุดเก็บของที่ตกหล่นอยู่กลาง ถนน ไม่วิ่งเล่นหยอกล้อ คุยโทรศัพท์ หาของในกระเป๋าหรือก้มเก็บของที่ตกหล่นขณะข้ามถนน เด็ดขาด เพราะอาจเสียหลัก หกล้มจนโดนรถเฉี่ยวชนได้

4. เพิ่มความระมัดระวังการข้ามถนนบริเวณทางแยก และบริเวณที่มีสิ่งบดบัง เช่น ท้ายรถ ประจำทาง ซอยที่มีรถจอด

5. การข้ามถนนที่มีรถเดินทางเดียว ควรหยุดดูว่ารถวิ่งมาจากทางใด และระมัดระวังรถที่วิ่ง ย้อนศร หากเป็นถนนที่มีเกาะกลาง ควรข้ามทีละครึ่งถนน และหยุดพักที่เกาะกลาง หากไม่มีรถค่อย ข้ามครึ่งหลัง

3. เกม

● เกมโรคติดต่อ

วิธีเล่น

1. เขียนวงกลมรัศมีพอเหมาะกับจำนวนลูกเสือเข้าไปอยู่ในวงกลมและสามารถหลบคนที่วิ่ง รอบๆ วงได้

2. เลือกลูกเสือมาคนหนึ่งสมมติเป็นเชื้อโรค ให้เชื้อโรค (ลูกเสือ) วิ่งรอบๆ วงกลมพร้อมกับกางมือยื่นมือเข้าไปแตะคนที่อยู่ในวงกลม

3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมอย่าให้เชื้อโรคแตะถูกตัวได้ ใครถูกแตะ จะต้องออกไปเป็นเชื้อโรค

* เชื้อโรคจะเพิ่มขึ้นๆ จนคนในวงกลมเหลือน้อย ไม่มีคนอยู่เลย เพราะไปเป็นเชื้อโรคกันหมด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เวลาในขวดแก้ว **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์ :

ลูกเสือได้ทบทวนการใช้เวลาของตนเองในแต่ละวัน และเรียงลำดับความสำคัญของกิจกรรมประจำวันและเพื่อปรับปรุงการใช้เวลาของตนเองให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

2. เนื้อหาสาระ :

การใช้เวลาอย่างคุ้มค่า

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 เพลงเวลาไม่คอยใคร
- 3.2 ขวดใสทรงสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม.
- 3.3 ไม้บรรทัด
- 3.4 กระดาษแข็งชิ้นขนาดทำเป็นกรวยได้
- 3.5 ทราย หรือเมล็ดพืชขนาดเล็กหลากสี

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) เตรียมการ โดยผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือเตรียมข้อมูล โดยจดบันทึกเวลาที่ใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ตามตารางในใบกิจกรรม
- 4) วันกิจกรรม ลูกเสือนั่งเป็นหมู่ เตรียมขวดใสทรงสูงขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม. ไม้บรรทัด กระดาษแข็งทำเป็นกรวยสำหรับกรอกเม็ดทราย/เมล็ดพืชหลากสี
- 5) ให้ลูกเสือแต่ละคน เติมทราย/เมล็ดพืชสีต่าง ๆ แทนกิจกรรมทั้ง 6 อย่าง โดยใช้ไม้บรรทัดวัดความสูงของทราย 1 ซม. เท่ากับ 1 ชั่วโมง ใส่ผ่านกรวยเป็นชั้น ๆ รวม 6 ชั้น ตัวอย่าง เช่น

- นอน	ทราย
- เวลาที่โรงเรียนรวมการเดินทางไปกลับ	เมล็ดลูกเดือย
- ดูหนังสือที่บ้าน	เมล็ดถั่วเขียว
- กิจกรรมประจำวัน	ข้าวเปลือก
- ดู TV	เมล็ดถั่วแดง
- กีฬาและนันทนาการอื่นนอกโรงเรียน	เมล็ดถั่วเหลือง

- 6) ลูกเสือเขียนชื่อตนเองลงกระดาษ ผูกเชือกคล้องปากขวดตั้งไว้

7) ผู้กำกับ ให้ลูกเสือได้แลกเปลี่ยนกันดูในหมู่ สมาชิกผลัดกันวิจารณ์ความเหมาะสมในการใช้เวลาของตนเอง มีผลดี/ผลเสียอย่างไร คิดว่าจะปรับปรุงการใช้เวลาของตนเองอย่างไร จึงจะเกิดประโยชน์มากขึ้นและตั้งเป้าหมายการใช้เวลาของตนเองใหม่

8) รวมกอง ผู้กำกับและลูกเสือสรุปข้อคิดที่ได้

9) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 (ห่างจากครั้งแรก 4 สัปดาห์)

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เกม – เพลง

3) เตรียมการ ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือเตรียมข้อมูล โดยจัดบันทึกเวลาที่ใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ตามตารางในใบกิจกรรม

4) วันกิจกรรม ลูกเสือหนึ่งเป็นหมู่ เตรียมขวดใสทรงสูงขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม. ไม้บรรทัด กระดาษแข็งทำเป็นกรวยสำหรับกรอกเม็ดทราย/เมล็ดพืช และทราย/เมล็ดพืชหลากสี

5) ให้ลูกเสือแต่ละคน เติมทราย/เมล็ดพืชสีต่าง ๆ แทนกิจกรรมทั้ง 6 อย่าง เหมือนในกิจกรรมครั้งที่ 1 โดยใช้ไม้บรรทัดวัดความสูงของทราย 1 ซม.เท่ากับ 1 ชั่วโมง ใส่นกกรวยเป็นชั้น ๆ รวม 6 ชั้น

6) ลูกเสือเปรียบเทียบขวดของตนเองทั้ง 2 ครั้ง เพื่อติดตามผลการปรับปรุงตนเอง

7) ลูกเสือแลกเปลี่ยนกันดูในหมู่ และประเมินตนเองว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

8) รวมกอง ผู้กำกับและลูกเสือสรุปข้อคิดที่ได้

9) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต - การจัดการเวลาของลูกเสือหลังได้ทบทวนตนเอง และการตั้งเป้าหมายเพื่อปรับปรุงตนเอง

5.2 สัมภาษณ์ สอบถาม เจตคติต่อเรื่องเวลาและการใช้เวลาในชีวิตประจำวัน

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง เวลาไม่คอยใคร

วันเวลามามีค่ากว่าสิ่งใด ไต หากว่าใครไม่เสียดายเวลา
ปล่อยเวลาให้เลยไป วันเวลาหวนคืนมาไม่ได้ เวลาเสียไปเพราะใครกัน

2. ใบกิจกรรม

ให้ลูกเสือแต่ละคนจดบันทึกเวลาที่ตนเองใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ใน 6 เรื่องต่อไปนี้ และหาค่าเฉลี่ยใน 1 วันสำหรับแต่ละกิจกรรม ลงในตารางด้านล่าง

- นอน
- เวลาที่โรงเรียนรวมการเดินทางไปกลับ
- ดูหนังสือ/ทบทวนบทเรียน/ทำการบ้าน(ที่บ้าน)
- กิจวัตรประจำวันเช่น อาบน้ำ แปรงฟัน กินอาหาร ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน ฯลฯ
- ดู TV / VCD / DVD ที่บ้าน
- กีฬาและนันทนาการอื่นนอกโรงเรียน เช่น เกม การออกกำลังกาย ไปดูภาพยนตร์

นอกบ้าน ไปเที่ยว อ่านการ์ตูน /หนังสืออ่านเล่น ฯลฯ

กิจกรรม	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เฉลี่ย เวลา
1								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
รวมเวลา								

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเห็นความสำคัญของการลดปริมาณขยะ โดยร่วมกันทำสิ่งประดิษฐ์จากขยะ

2. เนื้อหาสาระ

การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้ประเภทขยะ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เศษวัสดุ วัสดุเหลือใช้ วัสดุขยะ

3.2 อุปกรณ์การตัดและการประดิษฐ์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 มอบหมายให้ลูกเสือรวบรวมกล่องนม/ ถูนม /หรือขวดน้ำพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้

4.4 ผู้กำกับนำตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์จากกล่องนม ถูนมหรือขวดน้ำพลาสติก เช่น เสื่อรองนั่ง กระเป๋าถือ ตะกร้าใส่ของ ฯลฯ ให้ลูกเสือเลือกประดิษฐ์ตามวัสดุที่ลูกเสือมีอยู่

4.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ เลือกประดิษฐ์สิ่งของตามแบบตัวอย่างที่หมู่สนใจ ผู้กำกับช่วยให้คำแนะนำ เช่น เรื่องการใช้ของมีคม เทคนิคการตัด ต่อ หรือการเย็บ

4.6 ลูกเสือร่วมกันทำตามแบบอย่างรอบคอบ เมื่อเจอปัญหาให้ทุกคนประชุมหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นจนผลงานสำเร็จ

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต และตรวจผลงาน สิ่งประดิษฐ์ความคิดสร้างสรรค์และการใช้งานได้เหมาะสม

5.2 สังเกต ความมุ่งมั่นใฝ่งาน รับผิดชอบและตรงต่อเวลาของหมู่ลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง อย่าทิ้ง

- (ข) อย่าทิ้ง แม่คุณอย่าทิ้งนะจ๊ะ
 - (ญ) อย่าทิ้งพ่อคุณอย่าทิ้งให้มันเกลื่อนกลั่งอย่างนั้นไม่ดี (สร้อย)
 - (ข) จงอย่าเป็นคนมักง่าย
 - (ญ) จงอย่าเป็นคนมักง่าย
 - (ข) แหมหน้าเบือหนายทีเกลื่อนทุกที
 - จงหัดเป็นคนสะอาด ไม่เทไม่สาดลงบาทวิถี
 - โยนใส่ในคลองในบ่อ หรือโยนลงท่อมันก็ไม่ดี
 - จงใส่ในถังขยะ บ้านเมืองก็จะสะอาดตาดี
 - ใครเห็นเขาจะว่าได้ ว่าเราคนไทยวัฒนธรรมไม่มี
- (สร้อย)

● เพลง เศษกระดาษ

เศษกระดาษเจ้าเอ๋ย	ใครละเลยโยนเจ้าทิ้งไว้
คนทิ้งก็ช่างใจร้าย (๑)	ช่างน่าไม่อายทิ้งไปทำไม
คนใดทิ้งผงเลอะเทอะ	ถ้าแม้เราเจอะจะช่วยบอกให้
เอากลับไปใช้ใหม่ทันใด	ฉันจะบอกให้รีไซเคิลก็ดี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 นาทีวิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือได้มีโอกาสฝึกคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้า

2. เนื้อหาสาระ

การตัดสินใจ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ในสถานการณ์ “เห็นคนขโมยของในห้างสรรพสินค้า”

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เกมยิงเรือ

3.2 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับอธิบายขั้นตอนของการตัดสินใจและแก้ปัญหา

4.4 มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กรณี “จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า” โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอนการแก้ปัญหา เขียนลงตารางในใบกิจกรรม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ

4.5 สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับนำอภิปราย วิเคราะห์ข้อดี/ข้อเสียของทางเลือกที่แต่ละหมู่ร่วมกันคิด และเหตุผลในการเลือกทางออกของแต่ละหมู่

4.6 ผู้กำกับนำอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของลูกเสือ

4.7 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ประโยชน์

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินความถูกต้องในขั้นตอนการแก้ปัญหาของหมู่ลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เกม ยิงเรือ

วิธีเล่น

1. ลูกเสือแต่ละหมู่ตั้งชื่อหมู่ของตนเองเป็นชื่อเรือต่างๆ เช่น เรือสำราญ เรือเดินสมุทร เรือสินค้า.. เป็นต้น และเลือกสมาชิก 3 คน เป็นคนออกคำสั่ง โดย
คนแรก สั่ง บรรจุกะสุน
คนที่ 2 สั่ง เตรียมยิง
คนที่ 3 สั่ง ยิงเรือ.....(ชื่อเรือที่จะยิง)
2. ผู้กำกับให้สัญญาณเริ่มเล่นที่ละหมู่ ให้สมาชิกที่เป็นคนออกคำสั่ง สั่งในเรือของตนเองทุกคนในเรือต้องชี้ไปที่เรือที่เรียกชื่อลำเดียวกันและพร้อมกัน
3. หมู่ใดพร้อมเพรียง และชี้ได้ถูกต้องทุกคน ถือว่าผ่าน

2. ใบกิจกรรม

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กรณี “จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า” โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอนการแก้ปัญหา เขียนลงในตารางข้างล่าง และส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ

1. ระบุปัญหา : จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า		
2. วิเคราะห์ทางเลือก : ลูกเสือมีทางเลือกดังนี้		
2.1		
2.2		
2.3		
2.4		
3. วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก		
ทางเลือก	ข้อดี	ข้อเสีย
2.1		
2.2		
2.3		
2.4		
4. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากที่สุด และข้อเสียน้อยที่สุด		
ลูกเสือตัดสินใจเลือกทางเลือกข้อ.....		
และจะแก้ไขข้อเสียที่เกิดจากทางเลือกโดย.....		

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาของตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สิ่งดี ๆ ของฉัน

เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น
- เนื้อหาสาระ การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
- สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - เกมการยอวาที
 - กระดาษ เอ 4 ชนิดแผ่นหนา ปากกาสีต่าง ๆ
- กิจกรรม
 - พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - เกมการยอวาที
 - หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง แจกกระดาษ คนละ 1 แผ่น ลูกเสือทุกคนเขียนชื่อตนเอง และวางมือซ้ายทาบบนกระดาษ ใช้ปากกาหรือดินสอขีดตามรูปมือลงในกระดาษ
 - ลูกเสือส่งกระดาษของตนให้เพื่อนที่นั่งอยู่ด้านขวามือ เขียนความดีหรือสิ่งดี ๆ ของเพื่อนที่มีชื่อในกระดาษนั้นโดยไม่ต้องลงชื่อ เมื่อเขียนเสร็จให้ส่งต่อคนที่อยู่ทางขวามือเขียนต่อ เวียนกระดาษนั้นไปจนครบรอบถึงเจ้าของกระดาษ
 - ลูกเสือเจ้าของกระดาษอ่านดัง ๆ ทีละคน พร้อมบอกความรู้สึกว่าตรงกับที่ตนเองคิดหรือไม่อย่างไร จนครบทุกคน
 - ลูกเสือกล่าวขอขอบคุณที่เพื่อน ๆ เห็นสิ่งดี ๆ ในตัวเขา ซึ่งบางเรื่องลูกเสือเองก็ 모르ตัว
 - รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายถามความรู้สึกต่อกิจกรรมและข้อคิดที่ได้
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)
- การประเมินผล
สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง สุขฤทัย

สุขฤทัยเพลินใจเพลินตา	สุขอุราเพลินตาเพลินใจ
ไอ้ละเนื้อ ไอ้ละเนื้อ	ฉันได้เจอเพื่อนใจ เพื่อนใจ (ซ้ำ)

2. เกม ยอวาที

แบ่งลูกเสือในกองออกเป็น 2 กลุ่ม เปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มสลับกันขึ้นมากล่าวชมเพื่อนลูกเสืออีกกลุ่มหนึ่งจนครบทุกคน

เกณฑ์การตัดสิน สังเกตจากความคล่องแคล่ว ไหวพริบของผู้นำเสนอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 9 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ต้นตระกูลไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีจิตสำนึกรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. เนื้อหาสาระ

ประวัติบุคคลสำคัญ/วีรบุรุษผู้ปกป้องชาติไทยในอดีต

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) ร่วมร้องเพลง สยามานุสติ
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาในกองลูกเสือ ถึงวีรบุรุษที่ปกป้องชาติไทยให้คนไทยได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุขมาจนถึงปัจจุบัน
- 4) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันขับร้องเพลง “ต้นตระกูลไทย”
- 5) หม่อมลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของเพลงและวีรบุรุษที่กล่าวถึงในบทเพลงว่ามีความสำคัญอย่างไรในประวัติศาสตร์ไทย และระดมสมองว่านอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญคนไหนอีกบ้างที่ลูกเสือเคยรู้ หรือ เคยได้ยิน และบุคคลนั้นมีความสำคัญต่อชาติไทยอย่างไร
- 6) รวมกอง ผู้กำกับรวบรวมชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคล ที่หม่อมลูกเสือได้ระดมสมองเพิ่มเติม
- 7) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่เลือกทำตำนานประวัติบุคคลสำคัญ หมู่ละ 1 เรื่องที่ไม่ซ้ำกัน มาเล่าให้เพื่อนฟังในกองลูกเสือ โดยจะมีการแข่งขันกันว่า ลูกเสือหมู่ใดเล่าได้สนุกสนานและน่าสนใจมากที่สุด
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) ร่วมร้องเพลง รักเมืองไทย
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือเล่าให้เพื่อนฟังทีละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ จนครบทุกหมู่
- 4) กองลูกเสือร่วมกันโหวตว่าชอบเรื่องใดมากที่สุด ผู้กำกับชมเชยความสามารถของทุกหมู่

5) หมู่ลูกเสือร่วมกันเขียนคำขวัญ รณรงค์ให้รักชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ หมู่ละ 1 ข้อความ นำไปติดบอร์ด

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ และการเขียนคำขวัญรณรงค์ให้คนไทยรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง สยามมาหุสติ

หากสยามยังอยู่	ยังยืนยง
เราก็ก่อนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ได้ฤา
เราก็ก่อนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุกตัวแดนไทย	ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแล
เสียชีพไป เสียสิ้นชื่อ	ก้องเกียรติงาม

● เพลง รักเมืองไทย

* รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทะนุบำรุง ให้งรุ่งเรือง สมเป็นเมืองของไทย
* รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทะนุบำรุง ให้งรุ่งเรือง สมเป็นเมืองของไทย
เราชาวไทย เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
ไม่เคยอ่อนน้อม เราไม่ยอมแพ้ใคร (ซ้ำ)
ศัตรูใจกล้า มาแต่ทิศใด ถ้าข่มเหงไทย คงได้เห็นดี (ซ้ำ*)
เราชาวไทย เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
เรารักเพื่อนบ้าน เราไม่รานรุกใคร (ซ้ำ)
แต่รักษาสิทธิ อิสระของไทย ใครทำซ้ำใจ ไทยจะไม่ถอยเลย (ซ้ำ*)
เราชาวไทย เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
ถ้าถูกข่มเหง แล้วไม่เกรงผู้ใด (ซ้ำ)
ตั้งงูตัวนิต มีพิษเหลือใจ เรารักเมืองไทย ยิ่งชีพเราเอย (ซ้ำ*)

- เพลง ตันตระกูลไทย

(สร้อย) ตันตระกูลไทย ใจท่านเหี่ยมหาญ รักษาดินแดนไทย ไว้ให้ลูกหลาน

สู้จนสูญเสียดี แม่ชีวิตของท่าน เพื่อถนอมบ้านเมือง ไว้ให้เรา

ลุกขึ้นเถิด พี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า

รักชาติยิ่งชีพของเรา เหมือนดั่งพงศ์เผ่า ตันตระกูลไทย

ท่านพระยารามผู้มีความแข็งขัน สู้รบป้องกันมิได้ยอมแพ้พ่าย

พระราชมนูทหารสมัญญ์ชาติ แสดงความสามารถด้วยชัยชนะมากมาย

เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอก ของสมเด็จพระนารายณ์

สี่ทราซเดโช ผนญสงครามใหญ่โต ต่อตีศัตรูแพ้พ่าย

เจ้าคุณพิชัยดาบหัก ผู้กล้าหาญยิ่งนัก ล้วนเป็นตันตระกูลไทย (สร้อย)

หมู่ผู้คนสำคัญ หัวหน้าชาวบางระจันที่เราหาชื่อได้ นายแท่น นายดอก นายอิน นายเมือง

ขุนสรร พันเรือง นายทองแสงใหญ่ นายโชติ นายทองเหม็น ท่านพวกนี้ล้วนเป็นผู้กล้าหาญชาญชัย

นายจันหนวดเขี้ยวกับนายทองแก้ว ทำชื่อเสียงเพริดแพร้วไว้ลายเลือดไทย ชาวบางระจัน

สำคัญยิ่งใหญ่ เป็นตันตระกูลของไทยที่ควรระลึกตลอดกาล (สร้อย)

องค์พระสุริโยทัย ยอดยิ่ง หญิงไทย สละพระชนม์เพื่อชาติ ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร

ป้องกันกลาง นคร ไว้ด้วยความสามารถ ท้าวสุนารี ผู้เป็นนักรบสตรี กล้าหาญองอาจ ป้องกันอีसान

ด้านศัตรู ของชาติ ล้วนเป็นสตรีสามารถ ตันตระกูลของไทย (สร้อย)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 คำปฏิญาณและกฎลูกเสือ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเข้าใจความหมาย และท่องคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญได้

2. เนื้อหาสาระ

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง แห่คำปฏิญาณและกฎลูกเสือ

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 กิจกรรม

1) กองลูกเสือร่วมกันขับร้องเพลงกฎลูกเสือ

2) ผู้กำกับนำสนทนาซักถามถึงเนื้อเพลงและวิเคราะห์ความหมายของคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ

3) ลูกเสือท่องคำปฏิญาณ พร้อมแสดงรหัส

4) ลูกเสือแต่ละหมู่ท่องกฎลูกเสือ 10 ข้อ

5) ผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละหมู่แข่งขันกันบอกความหมายของคำปฏิญาณ และกฎลูกเสือสามัญ โดยให้สลับกันบอกทีละข้อ

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการบอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง แห่ลูกเสือ

กฎที่หนึ่ง ฟังจำให้ดี ลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้
กฎที่สอง นั้นรองลงไป ต้องรักดีในผู้มีพระคุณ
กฎที่สาม นั้นบำเพ็ญบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นทั่วไป
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ เธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่สี่ นี้่น่าคิด จงเป็นมิตรของคนทั่วไป
กฎที่ห้า ทำนว่าเอาไว้ มารยาทนั้นไซ้รักกราบไหว้งาม ๆ
กฎที่หก นรกไม่ตาม เพราะน้ำใจงามกรุณาสัตว์มัน
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ เธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่เจ็ด จงเชื่อจงฟัง ในคำสั่งโดยดุขฎี
กฎที่แปด ยิ้ม ๆ ไว้ซี ลูกเสือที่ดีไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
กฎที่เก้า ออมไว้ยามยาก จะไม่ลำบากเงินทองมากมี
กฎที่สิบ ประพฤติความดี ทั้งกายวจี มโนพร้อมกัน

2. คำปฏิญาณ และกฎ ของลูกเสือสามัญ

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่พูดด้วยความเต็มใจ ก่อนที่
ลูกเสือจะกล่าวคำปฏิญาณต้องขึ้นต้นว่า "ข้าขอสัญญาว่า" แล้วจึงตามด้วยคำปฏิญาณ
กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ

คำปฏิญาณลูกเสือสามัญ 3 ข้อ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าขอสัญญาว่า

- ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ความหมาย – ลูกเสือจะต้องมีความศรัทธา เชื่อมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของตน เคารพเทิดทูนทั้ง 3 สถาบันด้วยความซื่อสัตย์)
- ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ (ความหมาย – ลูกเสือจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในทุกโอกาส ทุกสถานการณ์ เท่าที่จะทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัว จนถึงสังคมภายนอก)
- ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ" (ความหมาย - ลูกเสือต้องปฏิบัติตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม)

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อชาติ ดังนี้

- 1) ประพฤติตนเป็นพลเมืองดีหมั่นศึกษาหาความรู้ใส่ตัว
- 2) ไม่ประพฤติดนินดาต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายของบ้านเมือง
- 3) เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต มีความซื่อสัตย์
- 4) รักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิดของตน เป็นผู้เสียสละและกล้าหาญ

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อศาสนา ดังนี้

- 1) ปฏิบัติกิจทางศาสนาตามจารีตประเพณีที่ตนนับถือด้วยใจบริสุทธิ์
- 2) ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
- 3) ไม่แสดงอาการลบหลู่ศาสนาอื่น
- 4) ละเว้นการประพฤตชั่วกระทำแต่ความดี
- 5) เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามเวลา และโอกาสอันควร

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ ดังนี้

- 1) แสดงความเคารพต่อพระองค์ท่าน และพระบรมฉายาลักษณ์
- 2) ไม่กระทำการใดๆ ที่จะส่งผลให้เสื่อมเสียพระเกียรติคุณ และต้องช่วยป้องกันไม่ให้คนอื่นกระทำได้ด้วยเช่นกัน

กฎของลูกเสือสามัญ 10 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา กระทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้)

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ (ความหมาย - ลูกเสือจะปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน)

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นได้)

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั้งโลก (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีใจโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และปฏิบัติต่อเขาเหมือนญาติพี่น้อง)

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องเป็นผู้มีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อมมีความสัมมาคาราวะต่อบุคคลทั่วไป)

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีใจเมตตา กรุณา สงสารสัตว์ ไม่รังแกหรือทรมาณสัตว์ หรือเมื่อพบสัตว์บาดเจ็บต้องให้การช่วยเหลือ)

ข้อ 7 ลูกเสือต้องเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำชี้แนะของบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจและเคารพ)

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ถึงแม้จะตกอยู่ในความยากลำบาก ก็จะไม่แสดงอาการย่อท้อให้เห็น)

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์ (ความหมาย - ลูกเสือต้องรู้จักประหยัดทรัพย์ทั้งของตนเองและผู้อื่นไม่สุรุ่ยสุร่าย)

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ(ความหมาย - ลูกเสือจะต้องรู้จักสำรวม และระวังกาย วาจา ใจ ไม่ให้มีความอิจฉาริษยา มีความบริสุทธิ์ใจต่อทุกคน)

คติพจน์ของลูกเสือ

คติพจน์ คือ คำพูดหรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

คติพจน์ของลูกเสือทั่วไป

"เสียชีพอย่าเสียสัตย์" มีความหมายว่า ให้ลูกเสือรักษาความซื่อสัตย์ จะไม่ยอมละความสัตย์ ถึงแม้จะถูกบีบบังคับจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตก็ตาม

คติพจน์ของลูกเสือสามัญ

จงเตรียมพร้อม (Be prepared) หมายถึง การเตรียมพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นการเตรียมพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ คือ การเตรียมร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ และตื่นตัว ให้พร้อมที่สุดที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทบทวนเพื่อให้เกิดความถูกต้อง และทำให้ถูกต้องในทุกกิจกรรมทุกขั้นตอน คำนึงเสมอว่าอาจมีความผิดพลาดเกิดขึ้นได้และพร้อมรับมือกับปัญหานั้นๆ ในทุกสถานการณ์ พร้อมทุกขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ และพร้อมที่จะเสี่ยงอันตรายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

หมายเหตุ คำว่า Be Prepared ยังรวมอักษรตัวแรกมาจากคำอีกหลายคำ ได้แก่

B - BRAVERY ความกล้าหาญ

E - ENTERPRISE ความกล้าเสี่ยง

P - PURPOSE จุดหมาย

R - RESOLUTION ความแน่วแน่

E - ENDURANCE ความอดทน

P - PARTNERSHIP การมีส่วนร่วม

A - ASSURANCE ความมั่นใจ

R - REFORMATION การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

E - ENTHUSIASM ความกระตือรือร้น

D - DEVOTION การอุทิศตัว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ความซื่อสัตย์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้

2. เนื้อหาสาระ

พฤติกรรมของความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง ความซื่อสัตย์

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง ความซื่อสัตย์ และผู้กำกับนำวิเคราะห์ความหมายในบทเพลง

4.3 ผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละหมู่เรียงคำในบัตรคำที่ได้รับ วิเคราะห์ความหมายของข้อความที่เรียงได้ และยกตัวอย่างบุคคลในประวัติศาสตร์ / ละคร / นิทาน 1 ตัวอย่าง ส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

4.4 ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ ผู้กำกับช่วยสรุป จนครบทุกหมู่

4.5 ผู้กำกับตั้งคำถาม “เพราะเหตุใดบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ จึงเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้” (บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่คนทั่วไปยกย่อง สรรเสริญ จึงเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้)

4.6 ผู้กำกับนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติมตามใบความรู้

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต - การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ที่ถูกต้องตรงประเด็น

- ความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ภาคผนวก

1. เพลง ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์	เป็นสมบัติของคนดี
หากว่าใครไม่มี	ชาตินี้เอาดีไม่ได้
มีความรู้ท่วมหัว	เอาตัวไม่รอดถมไป
คดโกงแล้วใคร	จะรับไว้ให้ร่วมทำงาน

2. บัตรคำ

เสีย	ชีพ	อย่า	เสีย	สัตย์
------	-----	------	------	-------

ซื่อ	กิน	ไม่	หมด
คด	กิน	ไม่	นาน

มี	เกียรติ	เชื่อ	ถือ
ได้	ถ้า	ซื่อ	สัตย์

ผู้	สูญเสีย	ความ	ซื่อ	สัตย์	เหมือน
สูญเสีย	แล้ว	ทุก	สิ่ง	ทุก	อย่าง

3. ไบความรู้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา จริ่งใจ และถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น หน้าที่การงานและคำมั่นสัญญา รวมไปถึงการไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

ตัวอย่าง

- ซื่อตรงต่อเวลา งาน การนัดหมาย คำมั่นสัญญา ระเบียบประเพณี กฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความซื่อสัตย์ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องโดยการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ
- ประกอบสัมมาชีพ ทำหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความระมัดระวัง และเกิดผลดีต่อตนเองและสังคม
- ไม่พูดปด นอจล สับปลับ กลับกลอก ไม่คดโกง ไม่ให้ร้ายผู้อื่น กล่าวที่รับความจริง

มักพูดรวม ๆ ว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต”

ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดี ให้เหมาะสม ไม่หลีกเลียง หรือบิดพลิ้ว

ซื่อสัตย์ต่อการทำงาน คือ ทำงานอะไรก็ตั้งใจทำให้จริงให้สำเร็จประโยชน์

ซื่อสัตย์ต่อเวลา คือ เป็นคนรักษาคำมั่นสัญญา ตรงตามเวลาที่นัดหมาย

ซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความจริงใจต่อมิตร ต่อคู่ครอง ต่อผู้มี พระคุณ เป็นต้น

ซื่อสัตย์ต่อความดี คือ ยึดมั่น อยู่ในทางดี ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

ส่วนคำว่า "สุจริต" หมายถึง การประพฤติชอบซึ่งจะแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม 3 ทาง คือ **ประพฤติชอบทางกาย** เรียกว่ากายสุจริต ได้แก่การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทั้งชีวิต/ร่างกาย/ทรัพย์สิน/กรรมสิทธิ์ และไม่เบียดเบียนผู้อื่นทางด้านคู่ครอง และการไม่นอกใจคู่ครอง

ประพฤติชอบทางวาจา เรียกว่า วาสุจริต ได้แก่การไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่น ด้วยการพูดคำเท็จ ไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดยุยงให้แตกสามัคคีกัน ไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดคำหยาบ และไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดเหลวไหล

ประพฤติชอบทางใจ เรียกว่า มโนสุจริต อันได้แก่ การไม่โลภ อยากได้ของคนอื่น ในทางที่ผิด การไม่คิดปองร้ายคนอื่น และการเห็นชอบตามหลักแห่งเหตุและผล เช่น เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเข้าใจความหมายของคำว่าสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตัวให้เป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

2. เนื้อหาสาระ

การที่ลูกเสือมีความเข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตัวให้เป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของลูกเสือต่อคนทั่วไป และส่งเสริมบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

3.3 กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเคมี / ปากกาเมจิก

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 หมู่ลูกเสือวาดโครงร่างภาพคนในกระดาษปรู๊ฟ ครึ่งด้านซ้ายแต่งให้เป็นหญิง และครึ่งด้านขวาแต่งให้เป็นชาย จากนั้นช่วยกันเขียนคุณสมบัติของสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ตามความคิดของหมู่ ลงที่ด้านข้างของภาพแต่ละด้าน ให้ได้มากที่สุด

4.4 ผู้กำกับเดินดูตามหมู่ เมื่อทุกหมู่ทำเสร็จ ให้ช่วยกันคิดและเลือกเฉพาะคุณสมบัติที่จำเป็นจริงๆ เพศละ 5 ข้อ

4.5 ผู้กำกับเดินดูตามหมู่ เมื่อทุกหมู่ทำเสร็จ ขอให้ช่วยกันคิดอีก 1 รอบ แล้วเลือกเฉพาะคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดเหลือเพียงเพศละ 3 ข้อ พร้อมให้เหตุผล นำผลที่ได้รายงานในกองลูกเสือ

4.6 ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ

4.7 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปคุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี และเพิ่มเติมว่าในคุณสมบัติที่ควรมีทั้งหมด เมื่อพิจารณาแล้วก็ยังมีคุณสมบัติบางประการที่สำคัญและจำเป็นกว่าคุณสมบัติอื่นๆ

4.8 ผู้กำกับชวนคิดว่า ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตและประเมิน การมีส่วนร่วมกิจกรรมในหมู่ แนวคิดในเรื่องสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีของหมู่ลูกเสือ และข้อคิดของลูกเสือและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1. เพลง

● เพลง เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
“เสียชีพอย่าเสียสัตย์” รักชาติให้มั่นไว้ตั้งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

2. ใบบอกความรู้ เรื่อง ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

สุภาพบุรุษนั้นหาใช่.....บุคคลที่แต่งตัวดี...พูดจาไพเราะ...เก่งกาจด้านการเรียน...ร่ำรวยเงินทองไม่ หากแต่เป็นบุคคลที่เป็นคนดีของสังคม และสามารถทำอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และเป็นคนที่สามารถทำให้ผู้อื่นมีความสุขได้

สุภาพบุรุษนั้นจริงใจ และสุภาพ มีน้ำใจ และรู้ว่าสิ่งไหนควรทำ และไม่ควรถ้า มีความรับผิดชอบ มีผู้ยกตัวอย่างพฤติกรรมความเป็นสุภาพบุรุษไว้หลายประการ เช่น

- สุภาพบุรุษไม่ตะโกนโห่เรียกผู้หญิง
- สุภาพบุรุษไม่หยิบยืมเงินทองจากเพื่อน ยกเว้นในสถานการณ์ที่จำเป็นคับขันจริง ๆ และเมื่อยืมมาแล้วจะต้องรีบใช้คืนทันทีที่เป็นไปได้
- สุภาพบุรุษไม่อวดความร่ำรวยในทรัพย์สินเงินทองและสิ่งของเครื่องใช้
- สุภาพบุรุษไม่มีพฤติกรรมต่อหน้าอย่างลับหลังอย่างไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม
- สุภาพบุรุษเคารพสิทธิของผู้อื่น และต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเช่นเดียวกัน
- สุภาพบุรุษคือผู้ที่ยืนหยัดอยู่บนลำแข้งของตัวเอง เป็นต้น

สุภาพสตรีตามความหมายในปัจจุบันคือ ผู้ที่ขวนขวายหาความรู้ให้กับตัวเองในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ นับตั้งแต่การศึกษาจนถึงเรียนรู้มารยาทสังคมทั่วไป จึงส่งผลให้มีกริยามารยาทงดงามและประสบความสำเร็จ สุภาพสตรีรู้ว่าความสวยงามและมั่งคั่งสามารถจะหายไปได้ในพริบตา แต่นิสัยใจคอจะเป็นเกณฑ์วัดและตัดสินเธอในฐานะคนคนหนึ่ง ความสุภาพอ่อนโยนเป็นการแสดงความนับถืออย่างสูงที่เธอมีต่อตัวเองและผู้อื่นและถ้อยคำชื่นชมยกย่องและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างจริงใจจะสะท้อนให้เห็นค่านิยมในทางที่ดีงามของเธอ

การเป็นสุภาพสตรีคือศิลปะ ไม่ใช่ชาติกำเนิด คือสิ่งเรียนรู้จากได้จากความใส่ใจและการหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการคิดเชิงบวก

2. สาระกิจกรรม

ประโยชน์ และวิธีการคิดเชิงบวก

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม “ทำตรงกันข้าม”

4.3 ผู้กำกับนำสนทนา ถึงการเล่นเกมที่ลูกเสือเพิ่งเล่นไป และตั้งคำถามว่า “ทำไมลูกเสือจึงเผลอทำตามผู้นำ หรือทำได้ซ้ำเป็นเพราะอะไร” (เพราะคนเรามักจะคิดและทำตามความเคยชินแบบเดิม เมื่อต้องฝืนทำตรงกันข้ามจึงทำได้ซ้ำ)

4.4 ผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละหมู่ทำกิจกรรม “คิดลบคิดบวก” ให้หลากหลายมากที่สุด ตามใบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือได้ฝึกฝนการคิดที่หลากหลาย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการหาทางออกเพื่อการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

4.5 สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ข้อ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม และสรุป

4.6 ผู้กำกับตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบในประเด็น

1) ความคิดทางลบมีประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไรบ้าง

2) ความคิดทางบวกมีประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไรบ้าง

4.7 ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม (ความคิดทางลบนำไปสู่ความรู้สึกและพฤติกรรมตอบสนองทางลบ ในขณะที่ความคิดทางบวกนำไปสู่ความรู้สึกที่ดีและพฤติกรรมทางบวก ทำให้ไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และตัดสินใจแก้ปัญหาได้เหมาะสมกว่าความคิดทางลบ)

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง อยู่ไหนก็สุข

อยู่ที่นี้ มีสุข อยู่ที่นั่นมีสุข อยู่ที่ไหนๆ ก็มีสุขทุกเวลา (ซ้ำ) ลา ลา

- เพลง ดิสซีนี่

ดิสซีนี่ซาฟิง ดิสซานาซานัง ดิสมานา มานา ฮาติกุซานัง (ซ้ำ) ลา ลา

2. เกม ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น

เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าทางต่าง ๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่น ผู้นำหัวเราะ – ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง – ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย – ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำไม่ทำตรงข้าม หรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

3. ใบกิจกรรม

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมสมองความคิดทางลบ และความคิดทางบวก ที่มีต่อข้อความแต่ละข้อ ให้ได้หลากหลายมากที่สุด เขียนลงในตาราง และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

ข้อความ	ความคิดทางลบ	ความคิดทางบวก
ทำถุงขนมตกพื้น ขนมหล่นออกจากถุง ตกพื้นไปครึ่งหนึ่ง		
เพื่อนยืมหนังสือ ไปอ่านแล้วทำขาด		
อยากได้เกมกต แต่แม่ไม่ซื้อให้		

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือฝึกรู้ทักษะในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

2. เนื้อหาสาระ

ทักษะการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 ใบความรู้

3.2 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 ผู้กำกับแจกใบความรู้ บรรยายขั้นตอนทักษะการสื่อสาร เพื่อบอกความต้องการพร้อมยกตัวอย่าง

4.4 หมู่ลูกเสือร่วมกันฝึกทักษะการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการตามใบกิจกรรม

4.5 รวมกอง สุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ข้อ และให้หมู่อื่น ๆ เพิ่มเติม ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม และตรวจสอบความถูกต้อง จนครบทั้ง 3 ข้อ

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง เด็กกางร่ม

ฝน ฝน ฝน เด็กสองคนกางร่มหนึ่งคัน ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น
ร่มหนึ่งคัน กางกันสองคน ฝน ฝน ฝน เด็กสามคนกางร่มหนึ่งคัน
ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น ร่มหนึ่งคัน กางกันสามคน
ฝน ฝน ฝน เด็กสี่คนกางร่มหนึ่งคัน ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น
ร่มหนึ่งคัน กางกันสี่คน เอ้า..!!

2. ใบบความรู้ เรื่อง การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

หลักการสื่อสารทางบวก

1. ควบคุมอารมณ์ให้สงบขณะสื่อสาร เพราะการสื่อสารขณะกำลังอารมณ์ไม่ดี เช่น โกรธ อาจจะใช้คำพูดและท่าทางที่ไม่เหมาะสมได้
2. ต้องรู้ควรพูดเวลาใด และสถานที่ใดที่ควรพูด โดยคู่สนทนามีความพร้อมที่จะฟัง
3. เป็นการสื่อสารที่สร้างความรู้สึกที่ดีต่อคู่สนทนา เช่น ทำให้เขาเกิดความภูมิใจ, ให้ ความสำคัญ, ให้เกียรติ เป็นต้น

ฯลฯ

ขั้นตอนการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

ตัวอย่างสถานการณ์ : ต้องการยืมสมุดจดการบ้านของเพื่อน

ขั้นตอน	ตัวอย่างคำพูด
1. บอกความรู้สึก อาจมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบ ขึ้นกับสถานการณ์	1. ดีใจจัง ได้เจอเธอพอดี
2. บอกความต้องการอย่างตรงไปตรงมา	2. อยากขอยืมสมุดจดการบ้านเธอหน่อย
3. ถามความเห็น เป็นการให้เกียรติคู่สนทนา	3. ได้ไหมจ๊ะ
4. ขอบคุณหรือแสดงความชื่นชมเมื่ออีกฝ่าย ยอมรับ	4. ขอบคุณมากนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 สิทธิส่วนบุคคล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น

2. เนื้อหาสาระ

สิทธิส่วนบุคคลที่ไม่ควรล่วงละเมิด

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง ขอโทษ ประกอบท่าทาง

4.3 ผู้กำกับนำเสนอสนทนา เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล และการเคารพสิทธิของผู้อื่น และแจกใบความรู้

4.4 มอบหมายให้หมู่ลูกเสือ แสดงบทบาทสมมติ หมู่ละ 1 กรณี ดังนี้

หมู่ที่ 1 ไม่เคารพสิทธิทางกาย

หมู่ที่ 2 ไม่เคารพสิทธิทางวาจา

หมู่ที่ 3 ไม่เคารพสิทธิของคนที่มาก่อน/หลัง

หมู่ที่ 4 ไม่เคารพสิทธิในความคิดเห็นของผู้อื่น

โดยกำหนดให้แสดงบทบาทสมมติ 2 รอบ รอบแรกเป็น “การไม่เคารพสิทธิผู้อื่น” รอบที่ 2 แก้ไขในกรณีเดียวกัน ให้เป็น “การเคารพสิทธิผู้อื่น” แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ (ตัวอย่างเช่น กรณีหยิบยางลบของเพื่อนไปใช้ รอบแรก หยิบไปใช้โดยไม่ขออนุญาต และรอบ 2 ขออนุญาตก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงนำยางลบของเพื่อนไปใช้ และรีบนำมาคืน)

4.5 ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมติ ประกอบคำอธิบาย เมื่อแสดงบทบาทสมมติจบผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นแสดงความคิดเห็น จนครบทุกหมู่

4.6 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

1. เพลง ขอโทษ

เนื้อเพลง	ท่าทางประกอบเพลง
เพื่อนจำ เพื่อนจำ	สวมกอดหรือจับมือหรือสะกิดแขนของเพื่อน
โกรธหรือไร ไม่ยิ้มเลย	ยิ้มมองหน้าแล้วเอียงคอพร้อมยกนิ้วก้อยให้เพื่อน
ขอโทษเถอะเพื่อนเอ๋ย	ยกมือไหว้
เราเคยเล่นด้วยกัน	จับมือแล้วก้าวเท้าสไลด์ไปข้างหน้า
พลังไปอภัยโดยพลัน	ทั้งสองคนยกนิ้วมาเกี่ยวก้อยกัน
ยกโทษให้ฉันเถิดเอ๋ย	ทั้งคู่ต่างยกมือไหว้และรับไหว้ซึ่งกันและกัน

2. สิทธิส่วนบุคคล และการเคารพสิทธิของผู้อื่น

บุคคลย่อมมีสิทธิอันชอบธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับตามธรรมชาติ และตามกฎหมาย

การเคารพสิทธิของผู้อื่นจึงหมายถึง การไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นในทุกด้าน ซึ่งจัดเป็นวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่

1. การเคารพสิทธิทางกาย ได้แก่

- การต้อนรับ ทักทาย
- การให้เกียรติผู้อื่น
- การแสดงความเคารพแก่บุคคลซึ่งอาวุโสกว่า
- การแสดงความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน

2. การเคารพสิทธิทางวาจา ได้แก่

- การพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ
- การใช้คำพูด เหมาะสมตามฐานะของบุคคล
- การพูดจาสุภาพ ไม่ก้าวร้าว ส่อเสียด ไม่พูดใน สิ่งที่จะทำให้ผู้อื่น เกิดความ

เดือดร้อน

- ไม่นำความลับของบุคคลอื่นไปเปิดเผย
- ไม่พูดนินทา หรือโกหกหลอกลวง

3. การรู้จักเคารพในสิทธิของคนที่มาก่อนหลัง เช่นการเข้าคิว

4. การเคารพในความเป็นเจ้าของสิ่งของเครื่องใช้

5. การรู้จักขออนุญาต เมื่อล่วงล้ำเข้าไปในที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่น

6. เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อมีผู้พูดเสนอความคิดเห็น ควรฟังด้วยความตั้งใจและใคร่ครวญด้วยวิจรรย์ญาณ หากเห็นว่าเป็นการเสนอแนวความคิดที่ดี มีประโยชน์มากกว่าความคิดเห็นของตนเองก็ควรยอมรับและปฏิบัติตาม

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกาย และ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ			
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและ กิจกรรมกลางแจ้ง	1. ทบทวนระเบียบแถว	4	
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	2. อาหารปลอดภัย	2	
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	3. การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ	1	
	หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	4. เศรษฐกิจพอเพียงระดับ ครอบครัวและชุมชน	2	
	หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วม แก้ไขทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	5. รักธรรมชาติ	2	
ด้าน สติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	6. นาที่วิกฤต	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	7. คนดีในอุดมคติ	1	ทักษะชีวิต
		8. สิ่งดี ๆ ของฉัน	1	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพ ระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
	หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถี ไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น	9. นิทรรศการสมุนไพรร	2	
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	10. คำปฏิญาณและกฎในชีวิต จริง	2	
		11. ความป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพ และการสื่อสาร	12. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต
		13. ทักษะการเตือน	1	ทักษะชีวิต
		14. การแสดงออกทางอารมณ์ อย่างเหมาะสม	2	ทักษะชีวิต

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านสัมพันธภาพกับชุมชนสังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ	15. การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น	1	
	หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ	16. ซ่อมหนังสือห้องสมุด	2	
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	17. สำรวจปัญหาการเล่นเกม	3	ทักษะชีวิต
รวม 4 ด้าน	รวม 13 หน่วย	รวม 17 แผนการจัดกิจกรรม	29	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ทบทวนระเบียบแถว

เวลา 4 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือปฏิบัติตนตามคำสั่งการจัดระเบียบแถวและสัญญาณมือ

2. เนื้อหาสาระ การฝึกระเบียบแถวที่นำไปสู่การสวนสนาม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 ใบความรู้

3.2 อุปกรณ์ในการฝึกระเบียบแถว

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับทบทวนระเบียบแถว โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติระเบียบแถวทำอยู่กับที่ และการเคลื่อนที่แบบต่างๆ (ทำตรง ทำเคารพ และทำพักแบบต่างๆ)

4) แบ่งหมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติระเบียบแถวจนคล่อง

5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปอภิปรายถึงการปฏิบัติกิจกรรม

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับทบทวนระเบียบแถว โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติระเบียบแถวทำอยู่กับที่ และการเคลื่อนที่แบบต่างๆ (ทำหันอยู่กับที่ ทำเดิน และทำหยุด)

4) แบ่งหมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติระเบียบแถวจนคล่อง

5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปอภิปรายถึงการปฏิบัติกิจกรรม

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับทบทวนระเบียบแถว โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติระเบียบแถวทำอยู่กับที่ และการเคลื่อนที่แบบต่างๆ (ทำหันในเวลาเดิน ทำถอดหมวก-สวมหมวก และทำแบกออาวุธ-เรียบอาวุธ)

- 4) แบ่งหมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติระเบียบแถวจนคล่อง
- 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปอภิปรายถึงการปฏิบัติกิจกรรม
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับทบทวนระเบียบแถว โดยการสาธิตและฝึกปฏิบัติระเบียบแถวทำอยู่กับที่ และการเคลื่อนที่แบบต่างๆ การปฏิบัติตามสัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีด
- 4) แบ่งหมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติระเบียบแถวจนคล่อง
- 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปอภิปรายถึงการปฏิบัติกิจกรรม
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ทดสอบในการปฏิบัติจริง

ภาคผนวก

1. เพลง วันนี่ยินดี

วันนี่ยินดี ที่เราได้มาพบกัน	วันนี่ยินดี ที่เราได้มาพบกัน
ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก	ปลดเปลื้องความทุกข์ ให้มันสิ้นไป
มาเถิดมา เรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ	(ซ้ำทั้งหมด)

2. เกม สว่าสดี

วิธีเล่น

วิธีที่ 1 แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับ เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหันพบกันคนที่ 2 แล้วกล่าวคำว่า “ สว่าสดี ” ทำความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้วให้กลับมาพบกับคนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “ สว่าสดี ” ทำความเคารพแล้วจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหมู่ไหนชนะ

วิธีที่ 2 ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทางเดียวกัน โดยให้คนหัวแถวเป็นหัวหน้า จากหัวหน้าตรงไปข้างหน้าประมาณ 8 หลา ทำเครื่องหมายไว้ให้ตรงกับหมู่ของตน เมื่อเริ่มเล่นหัวหน้าวิ่งไปที่เครื่องหมายนั้น แล้วกลับหลังหันพร้อมกับกล่าวคำ “ สวัสดี ” และทำความเคารพแบบลูกเสือทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหมู่ นั้นชนะ

วิธีที่ 3 ให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม หัวหน้าเข้าหาศูนย์กลางทุกคน ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นคนเริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปแตะหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลมคนใดคนหนึ่ง คนที่ถูกแตะต้องออกวิ่งสวนทิศทางกับคนแรก เมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่าพร้อมกับกล่าวคำ “ สวัสดี ” ดังๆ แล้วปล่อยมือซึ่งกันวิ่งเข้าที่ ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

3. เรื่องสั้น เรื่อง ขุมทรัพย์ในไร่ร่อน

ที่ไร่ร่อนแห่งหนึ่ง มีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมซี้เกียจ 3 คนอาศัยอยู่ ต่อมาพ่อล้มป่วยลงและก่อนที่แกจะใกล้สิ้นลมหายใจ ได้เรียกลูกชายทั้ง 3 มาสั่งเสียว่า อย่าขายที่ดิน เพราะพ่อได้ซ่อนขุมทรัพย์มหาศาลเอาไว้ ให้ขุดดิน พรวนดิน ขุดหาให้ทั่วทุกตารางนิ้วของไร่ เมื่อพ่อได้สิ้นใจตายลงไปแล้ว ลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือและตั้งหน้าตั้งตาไถคราดพรวนดิน พวกเขาก็ไม่พบแม้แต่เศษเงินอย่างที่พ่อได้บอกไว้ หนึ่งปีผ่านไปไร่ร่อนที่พวกเขาตั้งหน้าตั้งตาขุดพรวนดิน เพื่อหาขุมทรัพย์นั้นก็กลับมาเกิดผล ออกดอกออกผลออกมา เมื่อเป็นเช่นนั้นลูกชายทั้ง 3 จึงหันมาช่วยกันนำผลไร่ร่อนเหล่านั้นออกขาย และพวกเขาพบว่าขุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้น หมายถึงการทำงานหนัก ขยันขันแข็ง เอาหยาดเหงื่อแรงงานเข้าแลกในที่ดินที่พ่อของพวกเขาทิ้งไว้ให้มากกว่านั่นเอง

คติเตือนใจคือ ความขยันทำให้ทำงานสำเร็จ

4. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง ระเบียบแถว

1. ทำตรง เป็นท่าเบื้องต้นที่เป็นรากฐานการปฏิบัติทำอื่นๆ และให้เป็นท่าแสดงการเคารพท่าหนึ่ง เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. สันเท้าชิดกัน และอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแยกห่างจากกันประมาณ 1 คืบเข่าเหยียดตั้งและบีบขาเข้าหากัน
2. ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่ตั้งเสมอกัน
3. แขนทั้งสองข้างห้อยและเหยียดตรงแนบลำตัว พลิกข้อศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย นิ้วมือเหยียดชิดกัน นิ้วกลางของทั้งสองมือแตะขาที่กึ่งกลางตามแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือเล็กน้อย
4. ลำคอยืดตรง ไม่ยื่นคาง ตามองตรงข้างหน้าได้ระดับ น้ำหนักอยู่บนเท้าทั้งสองเท่ากัน ยืนนิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2. ทำเคารพ

การแสดงความเคารพท่ามือเปล่า คำบอก “วันทยหัตถ์” และ “มือลง”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “วันทยหัตถ์” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. ยืนในท่าตรง

2. ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง แขนขวาท่อนบนยื่นไปข้างหน้าประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม งอศอก ข้อมือไม่หัก เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา นิ้วหัวแม่มืองอคลายนิ้วก้อยทำเป็นรูปวงกลม นิ้วชี้แตะขอบล่างของหมวกก่อนไปด้านหน้า แนวตาข้างขวา (กรณีไม่สวมหมวก ให้ทำวันทยาหัตถ์โดยใช้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา) นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดตรงเรียงชิดกัน

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “มือลง” ให้ลดมือลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

การแสดงความเคารพท่าถือไม้พลองหรือไม้ง่าม คำบอก “วันทยา – วุธ” และ “เรียบ – อาวุธ”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “วันทยา – วุธ” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. อยู่ในท่าตรง มือขวาถือไม้พลอง ให้โคนพลองอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา ปลายพลองอยู่ในร่องไหล่แนบชิดติดกับลำตัว ยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจรดกัน นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดชิดติดกัน ให้ข้อแรกปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองไว้

2. เมื่อได้ยินคำสั่ง “เรียบ – อาวุธ” ให้ลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

3. ถ้าผู้รับการเคารพมาทางขวา(ซ้าย หรือตรงหน้า) อาจใช้คำบอก “ขวา (ซ้าย หรือตรงหน้า) ระวัง - วันทยา - วุธ” ให้ลูกเสือทำวันทยาวุธ พร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ตาแลจับผู้รับการเคารพ หันศีรษะตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าลูกเสือไปแล้ว 2 ก้าว จึงหันกลับมาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นแถว ให้ผู้ควบคุมแถวบอกเลิกทำความเคารพ

3. ท่าพักแบบต่าง ๆ เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อผ่อนคลายความเครียดในโอกาสต่างๆ คือ

พักตามปกติ ใช้ในโอกาสฟังคำอธิบาย ดูการแสดงตัวอย่าง

พักตามระเบียบ ใช้ในโอกาสรอฟีริการต่างๆ อยู่ในแถวเกียรติยศ

พักตามสบาย ใช้ในโอกาสรองคำสั่งเพื่อรอการปฏิบัติต่อไป

พักนอกแถว ใช้ในโอกาสต้องรอคำสั่งระยะเวลา นานกว่าปกติ

ท่าพักตามปกติ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พัก” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. หย่อนเข่าขวาลงก่อน เท้าทั้งสองอยู่กับที่ หลังจากนั้นอาจเปลี่ยนเป็นหย่อนเข่าซ้ายก็ได้

2. ห้ามพูดคุย แต่เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ยืดตัวขึ้นจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง แต่ให้หย่อนเข่าขวาไว้เหมือนตอนเริ่มพัก และเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าพักตามระเบียบ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามระเบียบ...พัก” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. แยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 1 ฟุต หรือเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและรวดเร็ว

- ยกมือไขว้หลังไว้ได้ เข้มขัดเล็กน้อยในแนวกึ่งกลางหลัง หลังมือซ้ายแนบลำตัว มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวาทับนิ้วหัวแม่มือซ้าย
- ขาสองข้างตึง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสอง ตามองตรงขนานกับพื้น นิ่งไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
- เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว...ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาโดยเร็ว พร้อมกับมือทั้งสอง กลับมาอยู่ในท่าตรงตามเดิม

ท่าพักตามสบาย

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามสบาย...พัก” ให้ลุกเสื่อปฏิบัติ ดังนี้

- ให้หย่อนเข่าขวาก่อนเหมือนกับการพักท่าปกติให้พุดคุดยกันได้ เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องให้เท้าข้างหนึ่งอยู่กับที่
- ห้ามนั่งหากผู้กำกับลุกเสื่อไม่อนุญาต
- เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว...ตรง” ให้ปฏิบัติเหมือนกับการพักตามปกติ

ท่าพักนอกแถว

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พักนอกแถว” ให้ลุกเสื่อปฏิบัติดังนี้

- ให้แยกออกจากแถวทันที
- ให้ทุกคนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่เข้าแถว เพื่อจะได้กลับมาเข้าแถวโดยรวดเร็ว เมื่อได้ยินเสียงเรียกให้กลับมาเข้าแถวอีก เมื่อแยกแถวแล้วไม่ทำเสียงดังให้รบกวนผู้อื่น
- เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ทุกคนกลับมาเข้าแถวที่เดิมโดยจัดแถวให้เรียบร้อยเหมือนเดิม และอยู่ในท่าตรง

4. ท่าหันอยู่กับที่

ท่าขวาหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ขวา...หัน” ให้ลุกเสื่อปฏิบัติ ดังนี้

- ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกสันเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 90 องศา ให้สันเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวาเมื่อหมุนแล้วให้ขาซ้ายเหยียดตรง บิดสันเท้าออกข้างนอกพอดี
- ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าซ้ายหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ซ้าย...หัน” ให้ลุกเสื่อปฏิบัติ ดังนี้

- ให้เปิดปลายเท้าซ้าย ยกสันเท้าขวา และหมุนตัวไปทางซ้าย 90 องศา ให้สันเท้าซ้ายและปลายเท้าขวาอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าซ้ายเมื่อหมุนแล้วให้ขาขวาเหยียดตรง บิดสันเท้าออกข้างนอกพอดี
- ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่ากลับหลังหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “กลับหลัง...หัน” ให้ลุกเสื่อปฏิบัติ ดังนี้

- ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกสันเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 180 องศา ให้สันเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา เมื่อหมุนแล้วให้ขาซ้ายเหยียดตรง บิดสันเท้าซ้ายออกข้างนอกให้ตั้ง
- ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

5. ท่าเดิน ท่าหยุด คำบอก “หน้า – เดิน” และ “แถว – หยุด”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “หน้า – เดิน” ให้ลูกเสื่อปฏิบัติ ดังนี้

โน้มหน้าหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดิน ขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม ส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวเท้าต่อไปให้โน้มหน้าหนักตัวไปข้างหน้า ตบเท้าเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าให้งอศอกเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้เหยียดแขนตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนมีนิ้วเรียงชิดติดกัน ความยาวก้าวจากส้นเท้าถึงส้นเท้า 40 – 60 เซนติเมตร

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว – หยุด” ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะติดต่อกัน คือ ก้าวต่อไปอีก 1 ก้าว และชักเท้าหลังไปชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรงอย่างแข็งแรง

6. ท่าหันในเวลาเดิน

ขวาหัน คำบอก “ขวา – หัน”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ขวา – หัน” ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะติดต่อกัน คือ

จังหวะที่ 1 เมื่อเท้าขวาจรดถึงพื้น ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าขวาประมาณครึ่งก้าวพร้อมกับบดปลายเท้าไปทางกึ่งขวา ขณะเดียวกันยกส้นเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลักไปทางขวาจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาออกเดินต่อไปตามจังหวะการเดินเดิมในทิศทางใหม่โดยต่อเนื่อง

ซ้ายหัน คำบอก “ซ้าย – หัน”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ซ้าย – หัน” ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะติดต่อกัน คือ

จังหวะที่ 1 เมื่อเท้าซ้ายจรดถึงพื้น ให้ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าซ้ายประมาณครึ่งก้าวพร้อมกับบดปลายเท้าไปทางกึ่งซ้าย ขณะเดียวกันยกส้นเท้าซ้ายและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลักไปทางซ้ายจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไปตามจังหวะการเดินเดิมในทิศทางใหม่โดยต่อเนื่อง

กลับหลังหัน คำบอก “กลับหลัง – หัน”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “กลับหลัง – หัน” ให้ปฏิบัติ เป็น 3 จังหวะติดต่อกัน คือ

จังหวะที่ 1 เมื่อเท้าซ้ายจรดถึงพื้น ให้ชักเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว โดยบดปลายเท้าลงกับพื้นในแนวทางขวาของปลายเท้าขวาเล็กน้อยพอเข้าซ้ายตั้ง ทันทีที่ปลายเท้าซ้ายแตะพื้นให้ยกส้นเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก ในทิศขวามือไปข้างหลัง 180 องศา ปลายนิ้วมือติดกับข้างขา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าซ้ายออกเดินพร้อมกับยกมือและแกว่งแขนตามจังหวะของท่าเดิน

7. ท่า ถอดหมวก-สวมหมวก

ถอดหมวก คำบอก “ถอดหมวก”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ถอดหมวก” ให้ปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยนำไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวา มาไว้ด้านหน้าตรงกึ่งกลางระหว่างเท้าสองข้าง ให้ส่วนบนพิงอยู่กับแขนซ้ายด้านใน ซึ่งแขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว งอศอกตั้งฉากฝ่ามือแบหงายขึ้น พร้อมกับใช้มือขวาถอดหมวกเอามาวางไว้บน

ฝ่ามือซ้าย (ถ้ามีสายรัดคางให้ปลดออกก่อน)โดยหันหน้าหมวกไว้ด้านขวามือ นิ้วหัวแม่มือซ้ายอยู่ชิดขอบหมวกด้านในและอีก 4 นิ้วที่เหลือติดขอบหมวกด้านนอก จากนั้นลดแขนขวาลงในท่าตรง **สวมหมวก** คำบอก “สวมหมวก”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “สวมหมวก” ใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายขึ้นสวม โดยใช้มือซ้ายช่วย แล้วใช้มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่ฝังไว้กับแขนซ้าย มาถือไว้ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

8. ท่าแบกออาวุธ- เรียบอาวุธ

แบกออาวุธ คำบอก “แบก – อาวุธ”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แบก – อาวุธ” ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ยกไม้พลอง/ไม้ง่ามด้วยมือขวา ผ่านหน้าเฉียงดล่ำตัวไปด้านซ้าย ต้นไม้พลอง/ไม้ง่าม อยู่ในอุ้งมือซ้าย ลำไม้พลอง/ไม้ง่ามตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาจับอยู่ที่เดิม คอกลงไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 2 จับต้นไม้พลอง/ไม้ง่าม ด้วยมือซ้าย พร้อมกับใช้มือขวาส่งไม้พลอง ให้พาดขึ้นไปบนป่าซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว คอกล้งอ หน้าแขนตั้งฉากกับลำตัว แล้วลดมือขวาลงในท่าตรงอย่างรวดเร็ว

เรียบอาวุธ คำบอก “เรียบ – อาวุธ”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “เรียบ – อาวุธ” ให้ปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้พลอง/ไม้ง่าม คอกลงไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้ายลงโดยลดไม้พลองลงชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 ใช้มือขวาจับไม้พลองมาไว้ข้างตัวในร่องไหล่ขวา ให้แขนขวาเหยียดเกือบสุด ยกมือซ้ายขึ้นกันไม้พลอง/ไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวา โดยคอกลงไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 3 ลดแขนซ้ายลงในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

9. การปฏิบัติตามสัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีด

สัญญาณมือ

1. เตรียม คอย ฟังคำสั่ง หรือหยุด เหยียดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบหั้นฝ่ามือไปข้างหน้า ห้านิ้วชิดกัน

การปฏิบัติ : ลูกเสือหนึ่ง คอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปทางผู้บังคับบัญชา ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนท่าตรง

2. รวม หรือกลับม เหยียดแขนขวา มือหมุนปีนวงกลมเหนือศีรษะจากซ้ายไปขวา

3. จัดแถวหน้ากระดาน เหยียดแขนสองข้างไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้า

การปฏิบัติ : ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหาผู้ให้สัญญาณ

4. จัดแถวตอน เหยียดแขนสองข้างไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ แขนขนานหันฝ่ามือแบเข้าหากัน

5. เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ หันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ ชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ ฝ่ามือแบไปข้างหน้า แล้วลดแขนลงข้างหน้าเสมอแนวป่า

6. **นอนลง หรือเข้าที่กำบัง** แขนขวาเหยียดตรงไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำ ลดลงข้างหน้า แล้วกลับที่เดิม หลาย ๆ ครั้ง

7. **เร่งจังหวะ หรือเร็วขึ้น** งอศอกขวาให้มือมาอยู่เสมอหน้า แล้วชูขึ้นเหนือศีรษะ ลดลง ชูขึ้น หลาย ๆ ครั้ง

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ 2 – 7 ให้ใช้สัญญาณ 1 นำก่อนทุกครั้ง

8. สัญญาณมือสำหรับแถว “พัก” และ “ตรง”

สั่งให้ “พักตามระเบียบ” ทำเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา งอศอก ให้มือกำอยู่ที่ระดับหัวเข่าชิด หันฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข่าชิด

จังหวะที่ 2 สลัดมือที่กำและแขนไปทางขวาเป็นมุม 180 องศา แนวเดียวกับเข่าชิด

สั่งให้ “ตรง” จากท่าพัก ทำเป็น 2 จังหวะดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือมือขวาลักษณะสลัดมือเหมือนจังหวะที่ 2 ในการสั่งพัก

จังหวะที่ 2 กระทบหน้าแขนให้กำมือกลับมาอยู่ตรงหัวเข่าชิด ลูกเสือทุกคนขีดเท้าซ้าย ลดแขนที่ ไชว์หลังลง และอยู่ในท่าตรง

สัญญาณนกหวีด

1. หวีดยาว 1 ครั้ง (———) ถ้าเคลื่อนที่ ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่ เตือน เตรียมตัว หรือคอยฟังคำสั่ง

2. หวีดยาว ๆ 2 ครั้ง (———— ————) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป

3. หวีดสั้น 1 ครั้ง และยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (— ———— — ————) เกิดเหตุ

4. หวีด สั้น 3 ครั้ง ยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (— — — ———— — — — ————) เรียก

นายหมู่มารับคำสั่ง

5. หวีดสั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง (— — — — —) ประชุมรวม

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ 2 – 5 ให้ใช้สัญญาณ 1 นำก่อนทุกครั้ง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 อาหารปลอดภัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารพิษในอาหารที่เกิดจากการใช้น้ำมันทอดซ้ำ

2. เนื้อหาสาระ

ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้รับประทานอาหารที่ทอดจากน้ำมันทอดซ้ำ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ใบความรู้ เรื่องอันตรายจากน้ำมันทอดซ้ำ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับอาหารทอดน้ำมัน และแจกใบความรู้ เรื่อง “อันตรายจากน้ำมันทอดซ้ำ” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ได้ศึกษา
- 4) มอบหมายให้หมู่ลูกเสือวางแผนออกสำรวจแบบเจียบ ๆ ตามหาบเร่/ แผงลอย/ ร้านขายอาหาร/ ที่ขายของทอด (เช่น กล้วยแขก มันทอด ไก่ทอด ปาท่องโก๋ แผลงทอด ขนมทองพลุ เฟรนช์ฟราย ลูกชิ้นทอด ไส้กรอกทอด ฯลฯ) หมู่ละ 5 แห่ง ว่าน้ำมันที่ใช้ทอดของแต่ละร้าน มีลักษณะอย่างไรบ้าง และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือครั้งต่อไป
- 5) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ จนครบ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายในกองลูกเสือตามประเด็นต่อไปนี้
 - ลูกเสือมีความรู้สึกรู้สึอย่างไร ต่อผลการสำรวจ
 - นอกจากเรื่องสารพิษในน้ำมันทอดซ้ำแล้ว ลูกเสือจะมีวิธีหาความรู้เกี่ยวกับสารพิษในอาหารประเภทอื่น ๆ ได้อย่างไร (สืบค้นจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เอกสารเผยแพร่จากหน่วยงานด้านสาธารณสุข สอบถามเจ้าหน้าที่ด้านอาหารและยา ฯลฯ)

- 5) ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
- 6) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- สังเกต - ความตั้งใจในการทำกิจกรรม
- การมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์และนำเสนอผลงาน

ภาคผนวก

1. เพลง อาหารดี

อาหารดี มีประโยชน์ คือ ผักสด เนื้อหมู ไข่ ปลา
เบ็ด ไก่ ไข่ นม ผลไม้ นานา
ล้วนมีคุณค่า ต่อร่างกายของเรา (ซ้ำ)

2. เกม “หนูกับแมว”

วิธีเล่น

ให้ลูกเสือทำเป็นวงกลมโดยจับมือกันไว้ เลือกลูกเสือ 2 คน คนหนึ่งเป็นแมวอยู่ในวงกลม อีกคนหนึ่งเป็นหนูอยู่นอกวงกลม เริ่มเล่นโดยแมวต้องพยายามออกจากวงกลมให้ได้เพื่อจับหนู ลูกเสือที่ทำวงกลมต้องพยายามเกาะมือกันไว้ให้แน่น และป้องกันไม่ให้แม้ออกมา

การตัดสิน

แมวสามารถออกจากวงกลมและจับหนูได้ ก็เปลี่ยนลูกเสือที่เป็นแมวและหนูใหม่

3. เรื่องสั้น เรื่อง หมาป่ากับหมาจิ้งจอก

หมาป่ากับหมาจิ้งจอก อาศัยอยู่ในป่าสูงแห่งหนึ่ง มันได้สาบานตัวเป็นเพื่อนตาย ไม่ทำอันตรายต่อกัน และจะช่วยกันทำมาหากิน หมาจิ้งจอกมีหน้าที่ไล่ต้อนสัตว์ที่จะกินเป็นอาหาร ส่วนหมาป่าร่างใหญ่กว่าก็จะคอยจับสัตว์เหล่านั้น แล้วแบ่งกันกินอย่างอímหน้าสำราญทุกวัน

และแล้วฤดูกาลอันแห้งแล้งกันดารก็มาถึง บรรดาสัตว์ป่าทั้งหลายเดือดร้อนกันหมด เพราะอาหารหายากยิ่งขึ้นทุกวัน หมาป่ากับหมาจิ้งจอกถึงกับอดอาหารติด ๆ กันสองสามวันอยู่บ่อยครั้ง

ในที่สุดหมาป่าไม่สามารถทนไหวได้ จึงกระโจนเข้ากัดหมาจิ้งจอกเพื่อนตายของมัน เพื่อหวังกินเป็นอาหารจะได้พ้นจากความตายเพราะไม่มีอะไรจะกิน หมาจิ้งจอกก็ดิ้นร้องขึ้นก่อนจะกลายเป็นอาหารของหมาป่าว่า..."เจ้าเพื่อนตายของข้า คำสาบานของเจ้า เอาไปทิ้งเสียที่ไหนแล้ว?"

"เจ้าหน้าโง่ เจ้าเคยเห็นคำสาบานหรือไหน...ใครบอกเจ้าว่าโลกนี้มีคำสาบาน คำสาบานเป็นเพียงคำพูดเท่านั้น เมื่อพูดออกไปแล้วก็ไม่มีตัวตนหรือแม้แต่เงาก็ไม่มี" ว่าแล้วหมาป่าก็กินหมาจิ้งจอกเป็นอาหารแก้หิวในมือนั่นเอง

คติเตือนใจ "ไม่มีคำมั่นสัญญาในหมู่มัจจุร"

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง อันตรายจากน้ำมันทอดซ้ำ

น้ำมันทอดซ้ำ คือ น้ำมันที่ใช้ทอดอาหารต่อเนื่องหลายครั้ง หากไปดูตามตลาดที่ขายของทอด เช่น ปาท่องโก๋ ไข่ทอด กุ้งแชก แมลงทอด ฯลฯ จะเห็นว่าน้ำมันที่ใช้ทอดซ้ำมีสีดำ บางทีอาหารที่ซื้อมาก็มีคราบน้ำมันสีดำเปื้อนอยู่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้สำรวจตัวอย่างน้ำมันที่ใช้ทอดจากร้านแผงลอยรถเข็น ร้านอาหารจานด่วน และโรงงานอุตสาหกรรมกะหม้อมีทั้งสำเร็จรูป พบมีน้ำมันทอดซ้ำที่เสื่อมคุณภาพและอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพถึงร้อยละ 13 น้ำมันส่วนใหญ่จะเกิดการเสื่อมสภาพได้ จากการที่ได้รับความร้อนสูงมากๆ การเก็บไว้นานๆ มีความชื้นสูง ถูกแสงแดด มีสารปนเปื้อน และเกิดปฏิกิริยาเคมีกับออกซิเจน จะมีผลทำให้ไขมันนั้นมีสีดำ เข้มข้น จุดเกิดควันต่ำ มีฟองและเหนียวเหนียวขึ้น หากน้ำมันนั้นมีกรดไขมันไม่อิ่มตัวสูงมากเท่าใด ก็จะเสื่อมสภาพเร็วขึ้นเท่านั้น

ผลกระทบต่อสุขภาพของน้ำมันทอดซ้ำ

น้ำมันที่ผ่านการทอดอาหารซ้ำหลายครั้ง จะมีคุณค่าทางโภชนาการลดลง จากการทดลองให้หนูกิน จะพบว่าทำให้การเจริญเติบโตลดลง ตับและไตมีขนาดใหญ่ เพราะไขมันไปสะสม นอกจากนี้ยังมีโอกาสเกิดอนุมูลอิสระในเลือดมากขึ้น ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง โรคหัวใจและหลอดเลือดได้

ไอระเหยงจากน้ำมันทอดอาหาร เมื่อสูดดมเป็นระยะเวลานาน ก็อาจมีอันตรายต่อสุขภาพได้ เพราะมีการพบความสัมพันธ์ระหว่างโรคมะเร็งปอด กับการสูดไอระเหยงจากการผัดหรือทอดอาหารของผู้หญิงจีนและไต้หวันที่ไม่ได้สูบบุหรี่ และพบว่ามีสารก่อกลายพันธุ์ในไอระเหยงของน้ำมันทอดอาหาร ทั้งยังเป็นสารที่ก่อให้เกิดเนื้องอกในตับและปอด และก่อมะเร็งเม็ดเลือดขาวในหนูทดลอง

นอกจากนี้ยังพบกลุ่มสารก่อมะเร็งในน้ำมันทอดซ้ำ อีกหลายชนิด ตัวอย่างเช่น

สาร Malonedehyde (MDA) ทำให้เกิดมะเร็งผิวหนังในหนูทดลอง การเจริญเติบโตผิดปกติ ลำไส้ทำงานผิดปกติ ตับและไตโต โลหิตจาง วิตามินอีในเลือดและตับของหนูทดลองลดลง

สาร 4-hydroxy-2-noenol (HNE) มีพิษต่อเซลล์ และก่อให้เกิดการกลายพันธุ์ได้เช่นกัน

ข้อแนะนำในการเลือกซื้ออาหารบริโภค

ควรหลีกเลี่ยงไม่ซื้ออาหารทอดจากร้านค้าที่ใช้ไขมันมีกลิ่นเหม็นหืน เหนียวสีดำคล้ำ ฟองมาก เข้มข้นไหม้ เวลาทอดมีควันขึ้นมากแสดงว่าน้ำมันใช้มานานทำให้น้ำมันเกิดควันที่อุณหภูมิต่ำลง อาหารอมน้ำมันและหลังการบริโภคเกิดการระคายเคือง

ข้อแนะนำในการใช้น้ำมันทอดอาหาร

1. ในครัวเรือนไม่ควรใช้น้ำมันทอดอาหารซ้ำเกิน 2 ครั้ง
2. หากจำเป็นต้องใช้น้ำมันซ้ำให้เทน้ำมันเก่าทิ้งหนึ่งในสามและเติมน้ำมันใหม่ก่อนเริ่มการทอดอาหารครั้งต่อไป แต่ถ้าน้ำมันทอดอาหารมีกลิ่นเหม็นหืน เหนียวข้น สีดำ ฟองมาก เป็นควันง่าย และเหม็นไหม้ ควรทิ้งไป
3. ไม่ทอดอาหารไฟแรงเกินไป อุณหภูมิที่เหมาะสมของน้ำมันประมาณ 160 – 180 องศาเซลเซียส
4. ซับน้ำส่วนที่เกินบริเวณผิวหน้าอาหารดิบก่อนทอด เพื่อชะลอการเสื่อมสลายตัวของน้ำมัน
5. หมั่นกรองกากอาหารทิ้งระหว่างและหลังการทอดอาหาร
6. เปลี่ยนน้ำมันทอดอาหารบ่อยขึ้น หากทอดอาหารประเภทเนื้อที่มีส่วนผสมของเกลือหรือเครื่องปรุงรสในปริมาณมาก
7. ปิดแก๊สทันทีหลังทอดอาหารเสร็จ หากอยู่ระหว่างช่วงพักการทอด ควรลดไฟลงเพื่อชะลอการเสื่อมสลายตัวของน้ำมันทอดอาหาร
8. หลีกเลี่ยงการใช้กระทะเหล็ก ทองแดง หรือทองเหลือง ในการทอดอาหาร เพราะจะไปเร่งการเสื่อมสลายของน้ำมันทอดอาหาร
9. เก็บน้ำมันที่ผ่านการทอดอาหารไว้ในภาชนะสแตนเลสหรือแก้วปิดฝาสนิท เก็บในที่เย็นและไม่โดนแสงสว่าง
10. ล้างทำความสะอาดกระทะหรือเครื่องทอดอาหารทุกวัน น้ำมันเก่ามีอนุมูลอิสระของกรดไขมันอยู่มาก จะไปเร่งสารเสื่อมสภาพของน้ำมันทอดอาหารใหม่ที่เติมลงไป
11. บริเวณทอดอาหารควรติดตั้งเครื่องดูดควันและมีการระบายอากาศที่ดี

(ข้อมูลจาก ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความเข้าใจในเรื่องอุบัติเหตุทางน้ำ และมีวิธีป้องกัน

2. เนื้อหาสาระ

อุบัติเหตุทางน้ำมักเกิดจากความประมาทและขาดความระมัดระวัง และขาดทักษะในการป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 ใบความรู้

3.2 ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ช่วยลอยตัวในน้ำ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสอนสาธิต และให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติการเอาชีวิตรอดในน้ำ ด้วยวิธีการลอยตัวในน้ำแบบต่างๆ และการรู้จักนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่กับตัวเรามาเป็นชูชีพ เช่น รองเท้าแตะ ฟองน้ำ ขวดน้ำดื่มพลาสติก หมอนลม ลูกมะพร้าว เป็นต้น

4.3 กองลูกเสือฝึกการลอยตัวในน้ำ

4.4 ผู้กำกับสรุปกิจกรรม และแนะนำให้ลูกเสือทุกคนควรฝึกการว่ายน้ำให้คล่องเพื่อช่วยเหลือตนเองได้ในคราวจำเป็น และยังเป็นวิธีการออกกำลังกายที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง นอกจากนี้ยังสามารถสมัครเข้ารับการทดสอบการว่ายน้ำ เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษของลูกเสือสามัญได้อีกด้วย

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจ แกรนด์ฮาวล์ ธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- สังเกต การใส่ใจในการฝึกปฏิบัติ และประเมินการปฏิบัติจริง

1. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

การจมน้ำเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตในเด็ก พบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีทั่วโลกเสียชีวิตจากการจมน้ำถึง ปีละ 230,000 คน และเด็กที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ วายน้ำไม่เป็น และบางคนแม้ว่าน้ำเป็นแต่กลับไม่สามารถว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้เมื่อยามคับขัน

ในปี 2552 ช่วงปิดเทอมตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม มีเด็กจมน้ำเสียชีวิตเกือบ 500 ราย เฉลี่ยวันละ 6 ราย ช่วงเวลาที่เกิดเหตุสูงสุดคือช่วงเที่ยงถึงหกโมงเย็น จากการสำรวจเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวนกว่า 13 ล้านคน ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2548 - 2552) พบว่าเด็กไทย 100 คน จะว่ายน้ำเป็นเพียง 17 คน โดยเด็กส่วนใหญ่เรียนว่ายน้ำเมื่ออายุ 9 ปีขึ้นไป

กระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดให้วันเสาร์แรกของเดือนมีนาคม เป็นวันรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังให้เด็กอายุ 6 ปีต้องสามารถว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้ โดยตั้งเป้าหมายภายใน 10 ปีข้างหน้า เด็กไทยที่อายุครบ 7 ปี จะสามารถว่ายน้ำเป็นทุกคน เพื่อลดการเสียชีวิตของเด็กจากการจมน้ำ ได้ปีละ 100 คน เป็นอย่างน้อย การเรียนว่ายน้ำจึงเป็นวัคซีนป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำได้ดีที่สุด

แต่การว่ายน้ำเป็นกับการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดนั้นแตกต่างกัน

พันเอกอดิศักดิ์ สุวรรณประกร ผู้อำนวยการหลักสูตรการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดสมาคมเพื่อช่วยชีวิตทางน้ำ ได้อธิบายถึงความแตกต่างของการว่ายน้ำเพื่อการแข่งขัน (Competition Swimming) กับการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด (Survival Swimming) ไว้ดังนี้

การว่ายน้ำเพื่อการแข่งขัน (Competition Swimming) คือ การว่ายน้ำ 4 ท่ามาตรฐาน คือ ท่าฟรีสไตล์ ท่ากบ ท่ากรรเชียง ท่าผีเสื้อ ท่าที่ใช้ในการแข่งขันหรือ Competition Swimming เป็นหลักสูตรที่ใช้สอนว่ายน้ำมาตั้งแต่ 40-50 ปีที่แล้ว แต่คนที่สามารถว่ายน้ำเป็นทั้ง 4 ท่ามาตรฐาน บางคนเอาตัวรอดในน้ำไม่ได้ แม้จะว่ายน้ำเป็นก็ช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ถูกคนตกน้ำกอดจมน้ำตายไปด้วยก็เยอะ ไม่รู้จักวิธีที่จะดูแลป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำเมื่อต้องทำกิจกรรมทางน้ำหรือเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางน้ำ (ทั้งคนที่ว่ายน้ำเป็นและไม่เป็น)

การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด (Survival Swimming) จะไม่เน้นการสอนท่าว่ายน้ำ 4 ท่ามาตรฐาน แต่จะเน้นวิธีการเอาชีวิตรอดในน้ำก่อน ได้แก่ การลอยตัวท่าต่างๆทั้งแบบนอนหงายนอนคว่ำ ลูกหมาตกน้ำ สร้างความคุ้นเคยกับน้ำ ทักษะการหายใจสำหรับการว่ายน้ำ (Bobbing หรือ Proper Breathing) การเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยการเดิน การลอยตัวเคลื่อนที่ การเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าคว่ำตัวและท่าหงายตัว (ท่าเตะเท้าคว่ำ ท่าเตะเท้าหงาย)

การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด ไม่ใช่การเรียนว่ายน้ำเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อความปลอดภัยทางน้ำจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ (Water Safety Knowledge) ได้แก่ เรื่องต่างๆไปเกี่ยวกับภัยอันตรายทางน้ำที่มี และที่อาจเกิดขึ้นได้ภายในบ้านพัก (จมน้ำในถังสี กะละมัง ชักผ้า โถงน้ำ) รอบ ๆ บริเวณบ้าน (แอ่งน้ำใต้ถุนบ้าน) แหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชน (ฝาท่อระบายน้ำชำรุด ไม่ได้ปิด ขุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้าง คันคอนกรีตขอบรางระบายน้ำในชุมชน) จนถึงอันตรายทางน้ำ จากการเดินทางและท่องเที่ยว รวมทั้งการทำกิจกรรมทางน้ำต่างๆ (การเล่นเรือใบ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ) เป้าหมายเพื่อให้ทุกคนรู้ว่า ภัยอันตรายทางน้ำนั้นอยู่ที่ไหน ตรงไหน จุดใดเป็นจุดเสี่ยง จะได้เตรียมการป้องกันไว้ก่อน

2. การเอาชีวิตรอดจากอุบัติเหตุทางน้ำ (Self Rescue) ทักษะแรก ก็คือ ว่ายน้ำให้เป็น จะเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าอะไรก็ได้ ทักษะการว่ายน้ำมาตรฐานมี 4 ท่า คือ ฟรีสไตล์ กบ กรรเชียง ผีเสื้อ ทักษะที่ 2 คือ การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด คือสุดยอดวิชา ที่จะทำให้คนเราไม่จมน้ำตาย ได้แก่ ทักษะการลอยตัวแบบต่างๆ และการรู้จักนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเรามาเป็นชูชีพ เช่น รองเท้าแตะฟองน้ำ ขวดน้ำดื่มพลาสติก เป็นต้น

3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ (Water Rescue) คือ การช่วยคนตกน้ำ หรือคนจมน้ำ ด้วยวิธีที่ถูกต้องและปลอดภัย สำหรับทุกคน ทุกระดับอายุ ตั้งแต่เด็กเล็กๆ คนว่ายน้ำไม่เป็นไปจนถึงผู้ใหญ่ที่ว่ายน้ำเก่งๆ ให้รู้จักวิธีการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ ซึ่งได้แก่ การร้องเรียกให้คนอื่นหรือผู้ใหญ่ช่วย การช่วยด้วยการโยนอุปกรณ์ การช่วยด้วยการยื่นอุปกรณ์ การลงน้ำว่ายน้ำออกไปช่วยผู้ประสบภัย เราช่วยอย่างไรจึงจะรอดและปลอดภัยทั้ง 2 ฝ่าย

4. การปฐมพยาบาล การกู้ชีพด้วยการผายปอดและหัดหัวใจ (Cardio-Pulmonary Resuscitation) จะกล่าวถึงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติให้รู้และเข้าใจเหตุและผลว่า ทำไมการผายปอดจึงสามารถช่วยเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตให้แก่ผู้ประสบภัย

น้ำเป็นสิ่งมีค่าอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดน้ำ อย่าให้น้ำเป็นฆาตกรฆ่าชีวิตคนในครอบครัว มาช่วยกันสร้างวัคซีนป้องกันภัยในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนด้วยการเรียนหลักสูตรการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัวและชุมชน เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในครอบครัว และชุมชน

2. เนื้อหาสาระ

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัว และชุมชน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ใบความรู้ ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับแจกใบความรู้ “หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันศึกษา และวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำโครงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัว และชุมชน หมู่ละ 1 โครงการ โดยให้มีรายละเอียดของโครงการตามหัวข้อในใบกิจกรรม และนำเสนอโครงการในกองลูกเสือครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับเดินดูตามหมู่ลูกเสือ ให้ข้อมูลและคำแนะนำ

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจ แกรนด์ฮาวล์ ชงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ลูกเสือแต่ละหมู่ นำเสนอโครงการของตนเอง ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ จนครบทุกหมู่

4) ผู้กำกับนำอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้ และขอให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันวางแผน แบ่งงานและจัดผู้รับผิดชอบ ในการปฏิบัติตามโครงการ โดยดำเนินการนอกเวลา และจัดทำรายงานส่งผู้กำกับตามระยะเวลาที่เหมาะสม

5) ผู้กำกับเดินดูตามหมู่ลูกเสือ ให้คำแนะนำปรึกษา

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจ แกรนด์ฮาวล์ ชงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การใส่ใจในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ และประเมินการปฏิบัติจริง

1. ใบกิจกรรม

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันศึกษาใบความรู้ “หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง” และวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำโครงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัว และชุมชน หมู่ละ 1 โครงการ และนำเสนอโครงการในกองลูกเสือ ครั้งต่อไป ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ
2. เหตุผลที่จัดทำโครงการนี้
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ
4. วิธีดำเนินการเป็นขั้นตอน การแบ่งงานและผู้รับผิดชอบ
5. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ
6. งบประมาณและทรัพยากรที่ต้องใช้
7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
8. ชื่อหมู่ลูกเสือผู้รับผิดชอบ โครงการ

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ โดย นายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ 26 พฤษภาคม 2549 และได้มีปาฐกถาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่สามารถเริ่มได้จากการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเองสู่หมู่บ้าน และสู่เศรษฐกิจในวงกว้างขึ้นในที่สุด เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ โดยที่องค์การสหประชาชาติได้สนับสนุนให้ประเทศต่างๆที่เป็นสมาชิก 166 ประเทศยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ ความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

ความพอเพียงในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม

ความพอเพียงในระดับครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่พึงพาตนเองได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ สามารถดำเนินชีวิตได้โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งไม่เป็นหนี้หรือมีภาระด้านหนี้สินของตนเองและครอบครัว แต่สามารถหาปัจจัย 4 มาเลี้ยงตนเองได้โดยที่ยังมีเหลือเป็นส่วนออมของครอบครัวด้วย

ความพอเพียงในระดับชุมชน เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกจากแต่ละครอบครัวในชุมชนมีความพอเพียงในระดับครอบครัวก่อนที่จะรู้จักรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น บริหารจัดการปัจจัยต่างๆ เช่น ทรัพยากร ภูมิปัญญา หรือศักยภาพของสมาชิกในท้องถิ่น ที่มีอยู่ให้สามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและสมดุล เพื่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่พอเพียงของชุมชนโดยรวมในที่สุด

ความพอเพียงในระดับสังคม เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของชุมชนหลายๆแห่งที่มีความพอเพียง มาร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ สืบทอดภูมิปัญญาและร่วมกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียงในที่สุด

ตัวอย่างกิจกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับ **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมแต่ใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชนอย่างคุ้มค่า** เช่น กิจกรรมการทำปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผักและข้าวที่ปลอดสารพิษ การทำสวนสมุนไพรของชุมชน การคิดค้นสารไล่แมลงสมุนไพร การทำถ่านชีวภาพ การรวมกลุ่มขยายพันธุ์ปลา การแปรรูปผลผลิตและการทำการเกษตรผสมผสาน เป็นต้น

การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่เกิดจากความรักและความเอื้ออาทรของสมาชิกในชุมชน เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การนมัสการพระให้มาช่วยสอนจริยธรรมและศีลธรรมในโรงเรียนของชุมชน กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านศูนย์การเรียนรู้หรือโรงเรียนเกษตรกรในหมู่บ้าน การทำกิจกรรมต่างๆภายในวัด จัดตั้งร้านค้าของชุมชน การจัดทำแผนแม่บทชุมชน การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ การรวมกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมการผลิตของกลุ่มต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มทำขนมของแม่บ้าน หรือรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักสวนครัว นอกจากนี้ชุมชนยังได้ตั้งกองทุนข้าวสารร่วมกับชุมชนอื่นๆในต่างภูมิภาค เพื่อค้าขายหรือผลิตระหว่างกัน รวมทั้งเพื่อการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และขยายผลการพัฒนาไปยังเครือข่ายชุมชนอื่นๆ ด้วย

กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จิตสำนึกท้องถิ่น ส่งเสริมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ปลูกฝังความเอื้ออาทรต่อกัน ทำบุญซื้ออย่างโปร่งใสและสุจริต พัฒนาครูในชุมชนให้มีคุณภาพและมีจิตผูกพันกับท้องถิ่น ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนพึ่งตนเองก่อนที่จะพึ่งหรือขอความช่วยเหลือจากคนอื่น

ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน 2-3 ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป
2. พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ไร้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)
3. พออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

"การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง"

เศรษฐกิจพอเพียง จะสำเร็จได้ด้วย ความพอดีของตน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รักษธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือตระหนักถึงคุณค่าและสำนึกรักในธรรมชาติรอบ ๆ ตัว
2. เนื้อหาสาระ การสำรวจและเรียนรู้ถึงความสำคัญของธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัว
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์วาดภาพ
4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับนำกองลูกเสือ ออกเดินสำรวจธรรมชาติในบริเวณใกล้ ๆ โรงเรียน ให้หมู่ลูกเสือแข่งขันกันบอกสิ่งที่พบเห็นในธรรมชาติ หมู่ละ 1 ชนิด โดยไม่ซ้ำกัน ให้ผลัดกันพูดต่อเนื่องจนกว่าหมู่ใดพูดซ้ำ หรือบอกซ้ำ ให้คัดออก จนเหลือหมู่สุดท้ายที่บอกได้เป็นผู้ชนะ
- 4) ผู้กำกับตั้งคำถาม “ ลูกเสือได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการแข่งขัน” (ฝึกความช่างสังเกต และพบว่าในธรรมชาตินั้นมีอะไรอยู่มากมายที่ไม่เคยสนใจมาก่อน)
- 5) ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ เลือก สิ่งที่ลูกเสือพบในธรรมชาติ หมู่ละ 3 ชนิด โดยต้องเป็นสิ่งที่อยู่ในน้ำ 1 ชนิด บนบก 1 ชนิด และในอากาศ 1 ชนิด วาดภาพ บอกชื่อ และหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่วาดมาเล่าให้เพื่อนฟังในครั้งต่อไป
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำภาพวาดให้ดูและเล่าเรื่องของสิ่งที่อยู่ในภาพให้เพื่อนฟัง ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ จนครบทุกหมู่
- 4) ผู้กำกับนำอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

- เพลง ลูกเสือปลูกป่า

ฉันพอใจหนักหนา	สมเจตนาได้มาร่วมงาน
<u>พวงมาลัยนั้นมีสีเสริมพันธ์</u> (ซ้ำ)	คนดีนั้นโลกนิยม
ชมดอกไม้ในพนา	ชมพฤษภาโชดเขา
<u>เราทั้งหลาย</u> ช่วยบรรเทา	ความร้อนเร่าด้วยการปลูกป่า
เราลูกเสือสามัญ อนุรักษ์ป่ากัน	เราทุกคนยึดมั่นสร้างสรรค์ชาติไทย

- เพลง ป่านี้มีวิหค

ป่านี้เขาวามีวิหค	หมูนกนักร้อยพัน
มาด้วยกันๆชมไพร	นะเพื่อนเอ๋ยให้เปลิดเพลิน
ป่านี้เขาวามีความสุข	สนุกดังเชื้อเชิญ
มาก้าวเดินๆชมไพร	วิไลตา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 นาทีวิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจแก้ไขปัญหาในนาทีวิกฤตได้

2. เนื้อหาสาระ

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

เกม - เพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 ผู้กำกับลูกเสือกำหนดประเด็นกรณีศึกษาเรื่อง “น้ำท่วมบ้านในเวลากลางคืน”

4.4 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิดวิเคราะห์ไตร่ตรอง ขั้นตอนการตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้

- กรณีบ้านนักเรียนถูกน้ำท่วมเวลากลางคืน ควรทำอย่างไรก่อน/หลัง (จัดลำดับความสำคัญ)

- กรณีในบ้านมีคนป่วย เด็กเล็ก คนชรา จะดำเนินการอย่างไรในการให้ความช่วยเหลือ

4.5 ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย เด็ก คนชรา ในกรณีที่ต้องการให้ความช่วยเหลือในนาทีวิกฤต

4.6 ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอผลการวิเคราะห์ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

4.7 ผู้กำกับให้ลูกเสือร่วมกันสรุปขั้นตอนการตัดสินใจการแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นโปสเตอร์ติดบอร์ดให้เพื่อนๆ ได้ศึกษาเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตและติดตามการแสดงออก / นำเสนอความสามารถในการคิดตามขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจแก้ไขปัญหาในนาทีวิกฤต

ภาคผนวก

1. เพลง ร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ
งานน้อยใหญ่ร่วมใจกันทำ พวกเราลูกเสือไทย ต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจของเรากล้าหาญ
บากบั่นอดทน หมั่นทำความดี ผู้กมิตรและมีไมตรี เหมือนดั่งน้องพี่รับความชื่นบาน
(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ.....
พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำนอง แม้เราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตใจ
เบิกบาน เพราะความปรองดอง ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคะนอง ร้องเพลงเพลนใจ

2. เกม ปิดตาหาหมู

วิธีเล่นเกม ปฏิบัติดังนี้

1. แต่ละคนแยกออกจากหมูของตน เข้าแถวปะปนกับหมู่อื่นแล้วใช้ผ้าปิดตาตนเองไว้
2. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เล่นได้ ให้ทุกคนหาหมูของตนเองให้พบ โดยอาจส่งเสียงเรียกหากัน เมื่อพบแล้วจับมือกันไว้แล้วนั่งลงให้ครบทุกคน
3. เมื่อการเล่นยุติลง ให้หมู่อื่นๆ กล่าวคำชมเชย (เยล) ให้แก่หมูที่ทำสมาชิกของตนเองได้ครบก่อนหมู่อื่น ผู้กำกับอธิบายถึงประโยชน์ของเกม

3. เรื่องสั้น เรื่อง มดง่ามกับนกพิราบ

มดง่ามตัวหนึ่งเห็นนายพรานยกปืนขึ้นมาเพื่อส่งยิงนกพิราบ แต่มดง่ามไม่ยอมให้นกพิราบต้องถูกลูกปืนของนายพราน จึงไต่ขึ้นไปบนขาของนายพรานแล้วคอยที่ที่นายพรานจะเหยียดไกปืน มดง่ามก็กัดขาของนายพราน ทำให้นายพรานสะดุ้งยิงปืนพลาดไปถูกกิ่งไม้ และนกพิราบไม่ถูกยิง

ต่อมาไม่นานมดง่ามรู้สึกกระหายน้ำจึงเดินไปที่บ่อน้ำ แต่ขณะที่จะกินน้ำก็พลัดตกลงไปในบ่อน้ำ มดง่ามจึงตะโตนร้องขอความช่วยเหลือ นกพิราบซึ่งเกาะอยู่กิ่งไม้ใกล้ๆ ได้ยินเสียงก็เลยเอปากคาบใบไม้มาทิ้งไว้ใกล้มดง่าม มดง่ามจึงรีบปีนขึ้นบนใบไม้ทันที ทำให้รอดตายได้ในที่สุด ส่วนนกพิราบนั้นก็ดีใจที่ได้มีโอกาสตอบแทนบุญคุณของมดง่าม

คติเตือนใจ “การช่วยเหลือผู้อื่นย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองอยู่เสมอ”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 คนดีในอุดมคติ

เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ ลูกเสือรู้จักและเข้าใจลักษณะ “คนดี” ตามอุดมคติของลูกเสือ
- เนื้อหาสาระ ลักษณะคนดีในอุดมคติของลูกเสือ
- สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ เพลง นิทาน
- กิจกรรม
 - พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - ลูกเสือร่วมร้องเพลง “คน”
 - ลูกเสือนั่งล้อมวงตามหมู่ ให้สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าถึง “คนดี” ที่ตนเองรู้จักใน 3 ประเด็น คือ
 - 1) คืออย่างไร
 - 2) ลูกเสือรู้ได้อย่างไรว่าเขาเป็นคนดี
 - 3) สรุปลักษณะสมบัติที่คิดว่าดีที่สุดของคนคนนั้น
 - รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ลูกเสือคิดว่าการเป็น “คนดี” นั้นเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างไร
 - 2) การเป็น “คนดี” จะทำให้ “ลูกเสือเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้” ดังนั้น ลูกเสือคิดว่า จะสร้างคุณสมบัติของคนดีให้เกิดขึ้นในตัวของลูกเสือให้มากที่สุดได้อย่างไร
 - ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง “คน”

คน คน คน ผู้หญิงก็คน ผู้ชาย ก็คน คน คน คน

คนสวยก็คน ชี้เหร่ก็คน เด็กน้อยก็คน ผู้ใหญ่ก็คน คนดีก็คน คนเลวก็คน คน คน คน คน

2. เรื่องสั้น เรื่อง สุนัขผู้ซื่อสัตย์

บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้นซื่อสัตย์มาก ยามกลางคืนขณะที่มันนอนหลับ หากได้ยินเสียงผิดปกติ มันจะลุกขึ้นมาเห่าหอน เตือนภัยแก่เจ้าของบ้านเสมอ คืนหนึ่งมันได้ยินเสียงฝีเท้าคนย่ำไปมาดังกรอบแกรบ ใกล้รั้วบ้าน แม้จะไม่เห็นว่าเป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่าไว้ก่อน เจ้าหวัชโมยจึงโยนเนื้อซุบยาเมื่อขึ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดินเข้าไปดมๆ ดู แต่ไม่กินมัน ยังคงเห่าต่อไปจนกระทั่งเจ้าของบ้านออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับโจรได้ในที่สุด

คติเตือนใจ “อามิสสินบนนั้นซื้อความซื่อสัตย์ไม่ได้”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 สิ่งดี ๆ ของฉัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง

2. เนื้อหาสาระ

การเห็นคุณค่าตนเอง

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

เกม - เพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ลูกเสือหนึ่งล้อมวงทำกิจกรรมในหมู่ ให้สมาชิกแต่ละคน ผลัดกันพูดถึงความถนัดของตนเอง หรือสิ่งที่ตนเองทำได้ดี และสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ งานของหมู่ลูกเสือและกองลูกเสือได้ นายหมู่รวบรวมจดบันทึกความถนัดของสมาชิก

4.4 รวมกอง ผู้กำกับให้นายหมู่รวบรวมว่า ในกองลูกเสือมีทรัพยากรบุคคลที่จะพัฒนางานของกองลูกเสือในเรื่องอะไรได้บ้าง

4.5 ผู้กำกับนำอภิปรายในกองลูกเสือ ในประเด็นต่อไปนี้

- การที่ลูกเสือได้รู้ถึงความถนัด และความสามารถของตนเองนั้น มีประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างไร (รู้สึกภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง มีกำลังใจที่จะได้ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของตนเองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น และสามารถให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อน และงานของส่วนรวมได้)

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง จับมือ

(จับมือกันไว้ให้มั่นคง เพื่อความยั่งยืนงสามัคคี) รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่
เพื่อความสามัคคีมีร่วมกัน โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว เปรียบดังเปลวเพลิงร้อนไฟนั้น
เผาใจ ให้มีความไหวหวั่น จับมือยิ้มให้กันเป็นสิ่งดี

2. เกม ทายใจ

กติกาการเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นสองแถวเท่าๆกัน แล้วเข้าแถวหน้ากระดานหันหลังชนกัน
2. เริ่มโดยให้ลูกเสือแถวที่หนึ่งเป็นหลักจะหันหน้าไปทางซ้ายหรือทางขวาก็ได้ เมื่อได้รับ
สัญญาณให้หันหน้า ลูกเสือแถวที่สองจะต้องทายใจลูกเสือแถวที่หนึ่งที่เป็นคู่ของตนให้ได้ว่าจะหัน
หน้าไปทางซ้ายหรือทางขวา และจะทำทันทีพร้อมกันเมื่อได้รับ สัญญาณให้เล่น ขณะหันหน้าไปให้
ออกเสียงร้อง “จ๊ะเอ๋” ไปด้วย

3. ถ้าลูกเสือแถวที่สองทายใจลูกเสือแถวที่หนึ่งถูก คือหันหน้าเจอกันพอดี ลูกเสือแถวที่หนึ่ง
ต้องออกจากการแข่งขัน แต่ถ้าหันไม่เจอกันลูกเสือแถวที่สองต้องออกจากการแข่งขัน เริ่มใหม่โดย
ให้ลูกเสือแถวที่สองเป็นหลักบ้างสลับกันไปเรื่อยๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่เหลือคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

3. เรื่องสั้น เรื่อง ค้างคาวเลือกพวก

ค้างคาวนั้นถือว่าตนก็มีปีกเหมือนนกและก็มีหูเหมือนสัตว์อื่นทั่วไป ดังนั้นเมื่อนกยกพวก
ไปต่อสู้อกับสัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัวเป็นกลาง แต่เมื่อพวกนกมีท่าทีว่าจะ
ชนะค้างคาวก็จะประกาศตัวเข้ากับฝ่ายนก แต่ถ้าพวกนกจะพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็
ผละจากนกลงไปเข้าพวกกับสัตว์อื่นทันที ต่อมาเมื่อนกต่อสู้จนใกล้จะได้ชัยชนะอีก ค้างคาวก็จะกลับมา
อยู่ข้างฝ่ายนกอีก

เมื่อนกกับสัตว์อื่น ๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาวไม่ยอม
ให้เข้าพวกด้วย ค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหารในตอนกลางคืน
เท่านั้น

คติเตือนใจ ผู้ที่ขาดความจริงใจ ไม่มีใครอยากคบหาด้วย

4. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

● การเห็นคุณค่าตนเอง

การเห็นคุณค่าตนเอง หมายถึง การรู้จักคุณค่า/ความสามารถ ที่มีอยู่ในตนเอง โดยจะต้องมีความสมดุลของความต้องการผลสำเร็จ ความมีเกียรติ และความซื่อสัตย์

กรมสุขภาพจิต แนะนำวิธีเสริมสร้างคุณค่าของตนเอง 13 ประการ ดังนี้

1. หาเวลาสักหนึ่ง ชั่วโมงในตอนเช้าเพื่อพัฒนาจิตใจ และความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น การนั่งสมาธิ การอ่านหนังสือที่เสริมสร้างความเชื่อมั่น

2. มองปัญหาว่ามีทางออกและมองโลกในแง่ดี เลิกบ่นสิ่งที่ไม่ดีเกี่ยวกับตนเอง ลองหากระดาษสักแผ่นจดความคิดที่ดีๆ เกี่ยวกับตนเองไว้ด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งจดสิ่งที่ไม่ดีแล้วนำมาวิเคราะห์ ว่ามีสิ่งไม่ดีหรือสิ่งที่ดีมากกว่ากัน

3. ทำบ้านให้ปราศจากความ วุ่นวาย โดยฟังเพลง อ่านหนังสือ

4. หาเวลาวันละ 10 นาที เพื่อพิจารณาจุดยืนของตัวเอง สิ่งสำคัญของชีวิตคืออะไร

5. คบกับคนที่มองโลกในแง่ดี หรือคนที่มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าตนเอง เพราะเพื่อนจะคอยกระตุ้นให้เรามีความมั่นใจและความมุ่งมั่นเพิ่มขึ้น

6. ไม่เปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่น ยอมรับว่าไม่มีใครสมบูรณ์แบบ 100% การเปรียบเทียบกับคนอื่นจะทำให้เกิดปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างมากมาย

7. ให้หาคนที่จะเป็นต้นแบบ เพื่อที่จะเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและตั้งเป้าหมายที่จะเป็นไปได้และมุ่ง สู่ความสำเร็จ

8. หาผู้ที่คอยช่วยเหลือด้านทักษะและทัศนคติ ในการดำรงชีวิต หรือการทำงานถ้าหากมีคนชมหรือกล่าวโทษให้กล่าวคำว่าขอบคุณ

9. อย่า ดูถูกตัวเอง หรืออย่ามองว่าตัวเองไม่มีความสามารถ หากเราคอยตอกย้ำถึงจุดด้อยของเรา เราจะไม่มีทางประสบผลสำเร็จ

10. ให้ เพิ่มทักษะหรือคุณภาพชีวิตจากการทำงาน การอ่านหนังสือหรือสื่ออื่นๆ

11. ให้ จดสิ่งที่ดีเกี่ยวกับตัวท่าน เช่น ความซื่อสัตย์ ความคิดริเริ่ม ความมุ่งมั่น ความเอื้ออาทร

12. จดผลงานที่ท่านชื่นชอบ หรือประสบผลสำเร็จสัก 10 อย่าง เช่น การศึกษา ผลการศึกษา การได้รับรางวัล

13. จด คำขวัญไว้ในที่เห็นชัดเจน และนำมาท่องเมื่อมีโอกาส เช่น ผมยอมรับความสามารถของตนเอง ฉันเป็นคนลิขิตชีวิตของตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 นิทรรศการสมุนไพร

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือเรียนรู้ประโยชน์ของสมุนไพรที่มีการใช้อยู่ในท้องถิ่นและจัดทำมุมนิทรรศการสมุนไพรในโรงเรียน

2. เนื้อหาสาระ ประโยชน์ของสมุนไพรชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

พืชสมุนไพร ต่าง ๆ และอุปกรณ์ สำหรับจัดทำนิทรรศการสมุนไพรในโรงเรียน

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับนำตัวอย่างพืชสมุนไพรที่มีใช้ในท้องถิ่น ทั้งที่ใช้ประกอบอาหารและใช้เป็นยามาให้ลูกเสือศึกษาและสังเกตลักษณะของพืชสมุนไพรต่าง ๆ เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ใบชะพลู ใบชะอม ใบขี้เหล็ก ใบมะขาม ฟ้าทะลายโจร ใบเตยหอม ใบพลู ขมิ้นชัน ฯลฯ

4) มอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันศึกษาสมุนไพร หมู่ละ 4 ชนิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องประโยชน์และวิธีการนำสมุนไพรชนิดนั้นๆไปใช้ โดยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และสอบถามจากคนในชุมชน นำมาจัดทำนิทรรศการสมุนไพร เป็นผลงานของกองลูกเสือเผยแพร่ในโรงเรียนในครั้งต่อไป พร้อมกับนำตัวอย่างสมุนไพร หรือ สมุนไพรที่เป็นต้นปลูกในกระถาง หรือ รูปภาพ มาประกอบนิทรรศการด้วย

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) กองลูกเสือ ร่วมกันจัดมุมนิทรรศการสมุนไพรในโรงเรียน ผู้กำกับให้คำชี้แนะ

4) ลูกเสือเดินดูผลงาน ผู้กำกับนำอภิปราย สรุป ข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง มาตามนัด

เอ้า ฮาเฮฮา ชักซ้อยูโย เอ้าสะสะไฮ้ จงรีบไปให้ทันเวลา
เอ้า อีอีอี ดูให้ตีเขามือใหม่มา เอ้าฮ้าเฮฮา พร้อมใจกันมาพบหน้าพร้อมกัน
เอ้ พร้อมใจมาเรียน ฮาปากเพียรปากบั่น มาซิมาซิ มาซิเร็วพลัน ถึงวันเวลาเข้าเรียน

- เพลง ยิ้ม

ยิ้ม ยิ้ม กันเถอะนะ ยิ้มแล้วพาคลายเส้รำ
ยิ้มพาให้คลายเหงา ยิ้มพาเราเพลินใจ
ยิ้มนั้นพาสขลุ่ย ทำเรื่องยากเป็นง่าย
ยิ้มให้กันเมื่อไร เรื่องร้ายจะกลายเป็นดี

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง สมุนไพร

สมุนไพรในประเทศไทยมีมากมายหลายชนิด ที่มีอยู่ใกล้ตัวเราและสามารถรับประทานได้ เช่น ใบชะพลู, มะขามป้อม, มะระขี้นก, ตะไคร้, ข่า เป็นต้น

พืชสมุนไพร หมายถึง พืชที่ใช้ทำเป็นยารักษาโรค โดยใช้ส่วนต่างของพืชชนิดเดียวหรือหลายชนิดร่วมกันพืชสมุนไพรเป็นกลุ่มพืชที่อยู่ในความสนใจและมีผู้ศึกษาทางด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้านมากที่สุด ยารักษาโรคปัจจุบันหลายขนานที่ผลิตเป็นอุตสาหกรรม ได้มาจากการศึกษาวิจัยการใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านของกลุ่มชนพื้นเมืองตามป่าเขาหรือในชนบท ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษที่ได้สังเกตว่าพืชใต้น้ำมาใช้บำบัดโรคได้ มีสรรพคุณอย่างไร จากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์และการทดลองแบบพื้นบ้านที่ได้ทั้งข้อดีและข้อผิดพลาด พืชสมุนไพร พื้นบ้านในตำรายาไทยมีหลายร้อยชนิด จะนำมากล่าวถึงเป็นตัวอย่างเพียงบางชนิด แยกตามกลุ่มพืชที่ใช้บำบัดโรคต่างๆ ดังนี้

ความสำคัญของพืชสมุนไพร

1. ความสำคัญในด้านสาธารณสุข

พืชสมุนไพร เป็นผลผลิตจากธรรมชาติ ที่มนุษย์รู้จักนำมาใช้เป็นประโยชน์ เพื่อการรักษาโรคภัยไข้เจ็บตั้งแต่โบราณกาลแล้ว เช่น ในเอเชียก็มีหลักฐานแสดงว่ามนุษย์รู้จักใช้พืชสมุนไพรมากกว่า 6,000 ปี แต่หลังจากที่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้ามากขึ้น มีการสังเคราะห์และผลิตยาจากสารเคมีในรูปที่ใช้ประโยชน์ได้ง่าย สะดวกสบายในการใช้มากกว่าสมุนไพร ทำให้ความนิยมใช้ยาสมุนไพรลดลงมาเป็นอันมาก เป็นเหตุให้ความรู้วิทยาการด้านสมุนไพรขาดการพัฒนาไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ในปัจจุบันทั่วโลกได้ยอมรับแล้วว่าผลที่ได้จากการสกัดสมุนไพรให้คุณประโยชน์ดีกว่ายา ที่ได้จากการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ประกอบกับในประเทศไทยเป็น

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ มีพืชต่างๆที่ใช้เป็นสมุนไพรได้อย่างมากมายนับหมื่นชนิด ยิ่งชาติก็แต่เพียงการค้นคว้าวิจัยในทางที่เป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้นเท่านั้น ความตื่นตัวที่จะพัฒนาความรู้ด้านพืชสมุนไพร จึงเริ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง มีการเริ่มต้นนโยบายสาธารณสุขขั้นมูลฐานอย่างเป็นทางการของประเทศไทยใน พ.ศ.2522 โดยเพิ่มโครงการสาธารณสุขขั้นมูลฐานเข้าในแผนพัฒนาการสาธารณสุข ตามแผนพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) โดยมีกลวิธีการพัฒนาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยในงานสาธารณสุขมูลฐาน คือ

(1) สนับสนุนและพัฒนาวิชาการและเทคโนโลยีพื้นบ้านอันได้แก่ การแพทย์แผนไทย เกษตรกรรมแผนไทย การนวดไทย สมุนไพร และเทคโนโลยีพื้นบ้าน เพื่อใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของชุมชน

(2) สนับสนุนและส่งเสริมการดูแลสุขภาพของตนเอง โดยใช้สมุนไพร การแพทย์พื้นบ้าน การนวดไทย ในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้เป็นไปอย่างถูกต้องเป็นระบบสามารถปรับประสานการดูแลสุขภาพแผนปัจจุบันได้ อาจกล่าวได้ว่าสมุนไพรสำหรับสาธารณสุขมูลฐานคือสมุนไพรที่ใช้ในการส่งเสริมสุขภาพและการรักษาโรค/อาการเจ็บป่วยเบื้องต้น เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

2. ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ

ในปัจจุบันพืชสมุนไพรจัดเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่ต่างประเทศกำลังหาทางลงทุนและคัดเลือกสมุนไพรไทยไปสกัดหาตัวยาเพื่อรักษาโรคบางโรค และมีหลายประเทศที่นำสมุนไพรไทยไปปลูกและทำการค้าขายแข่งกับประเทศไทย สมุนไพรหลายชนิดที่เราส่งออกเป็นรูปของวัตถุดิบคือ กระวาน ขมิ้นชัน เร่ว เปล้าน้อยและมะขามเปียก เป็นต้น ซึ่งสมุนไพรเหล่านี้ตลาดต่างประเทศยังคงมีความต้องการอีกมาก และในปัจจุบันกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสนใจในการศึกษาเพิ่มขึ้น และมีโครงการวิจัยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาดและการสร้างงานในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) เพื่อหาความเป็นไปได้ในการพัฒนาคุณภาพและแหล่งปลูกสมุนไพรเพื่อส่งออก โดยกำหนดชนิดของสมุนไพรที่มีศักยภาพ 13 ชนิด คือ มะขามแขก กานพลู เทียนเกล็ดหอย ดองดึง เร่ว กระวาน ชะเอมเทศ ขมิ้น จันทร์เทศ ใบพลู พริกไทย ดีปลี และน้ำผึ้ง

ประโยชน์ของพืชสมุนไพร

1. สามารถรักษาโรคบางชนิดได้ โดยไม่ต้องใช้ยาแผนปัจจุบัน ซึ่งบางชนิดอาจมีราคาแพง และต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก อีกทั้งอาจหาซื้อได้ยากในท้องถิ่นนั้น
2. ให้ผลการรักษาได้ดีใกล้เคียงกับยาแผนปัจจุบัน และให้ความปลอดภัยแก่ผู้ใช้มากกว่าแผนปัจจุบัน
3. สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นเพราะส่วนใหญ่ได้จากพืชซึ่งมีอยู่ทั่วไปทั้ง ในเมืองและ ชนบท
4. มีราคาถูก สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อยาแผนปัจจุบัน ที่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ เป็นการลดการขาดดุลทางการค้า

5. ใช้เป็นยาบำรุงรักษาให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรง
6. ใช้เป็นอาหารและปลูกเป็นพืชผักสวนครัวได้ เช่น กะเพรา โหระพา ขิง ข่า ตำลึง
7. ใช้ในการถนอมอาหารเช่น ลูกจันทร์ ดอกจันทร์และกานพลู
8. ใช้ปรุงแต่ง กลิ่น สี รส ของอาหาร เช่น ลูกจันทร์ ใช้ปรุงแต่งกลิ่นอาหารพวก ขนมปัง เนย ไข่กรอก แฮม เบคอน
9. สามารถปลูกเป็นไม้ประดับอาคารสถานที่ต่าง ๆ ให้สวยงาม เช่น คุน ชุมเห็ดเทศ
10. ใช้ปรุงเป็นเครื่องสำอางเพื่อเสริมความงาม เช่น ว่านหางจระเข้ ประคำดีควาย
11. ใช้เป็นยาฆ่าแมลงในสวนผัก, ผลไม้ เช่น สะเดา ตะไคร้ หอม ยาสูบ
12. เป็นพืชที่สามารถส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศ เช่น กระวาน ขมิ้นชัน กระชาย
13. เป็นการอนุรักษ์มรดกไทยให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น รู้จักช่วยตนเองในการ นำพืชสมุนไพรในท้องถิ่นของตนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามแบบแผนโบราณ
14. ทำให้คนเห็นคุณค่าและกลับมาดำเนินชีวิตใกล้ธรรมชาติยิ่งขึ้น
15. ทำให้เกิดความภูมิใจในวัฒนธรรม และคุณค่าของความเป็นไทย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 คำปฏิญาณและกฎในชีวิตจริง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือมีความเข้าใจในวิถีชีวิตจริง ที่สะท้อนคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
2. เนื้อหาสาระ การปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันที่แสดงออกถึงคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ใบความรู้ “คำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ”
4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง กฎลูกเสือ
- 3) ผู้กำกับให้ลูกเสือทบทวนคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 4) มอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิดการแสดงบทบาทสมมุติ หมู่ละ 1 เรื่อง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ ข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อ โดยส่งตัวแทนแสดงบทบาทสมมุติในกองลูกเสือครั้งต่อไป หลังแสดงบทบาทสมมุติจบ ให้ลูกเสือหมู่อื่นทายว่าสอดคล้องกับกฎลูกเสือข้อใด แล้วจึงเฉลย
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม - เพลง
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติที่ละหมู่ หลังการแสดงของแต่ละหมู่ผู้กำกับนำอภิปรายให้ลูกเสือหมู่อื่นวิเคราะห์บทบาทสมมุติว่า สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญในข้อใด แล้วจึงให้หมู่ที่แสดงเฉลย ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมและสรุป จนครบทุกหมู่
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายให้ลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการทำงานระบบหมู่ การทำหน้าที่ผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- 5.2 ตรวจสอบ ความเข้าใจเรื่องคำปฏิญาณและกฎลูกเสือที่บูรณาการกับชีวิตจริง

ภาคผนวก

1. เพลง กฎของลูกเสือ

กฎที่หนึ่ง ฟังจำให้ดี ลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้
กฎที่สอง นั้นรองลงไป จงรักดีผู้มีพระคุณ
กฎที่สาม นั้นบำเพ็ญบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อประโยชน์เรื่อยไป
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่สี่ อันนี้สำคัญ ลูกเสือเป็นมิตรกับทุกคน
กฎที่ห้า ทำหน้าที่เอาไว้มารยาทใดใด ดัดให้งาม ๆ
กฎที่หก นรกไม่ตาม ลูกเสือมีความกรุณาสัตว์มัน
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่เจ็ด จงเชื่อฟัง ในคำสั่งโดยดุษฎี
กฎที่แปด ยิ้ม ๆ ไว้ชี ลูกเสือต้องมีน้ำอดน้ำทน
กฎที่เก้า ออมไว้หน้ามล ถึงคราวอัปจน เงินทองมากมาย
กฎที่สิบ ประพฤติจงดี ทั้งกายวาจา มโนพร้อมกัน

2. เกม หาคู่

วิธีเล่น

ให้ลูกเสือยืนเป็นวงกลม 2 วงซ้อนกัน โดยยืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วจำไว้ว่าคู่ของตนเองคือใคร
ให้วงกลมทั้งสองทำขวาทัน แล้วเดินสวนกันในวงกลมตามเพลง (เปิดวิทยุหรือให้ลูกเสือร้องเพลงง่าย ๆ
ตามที่ผู้กำกับกำหนด) เมื่อผู้กำกับเป่านกหวีด ให้ลูกเสือหาคู่ของตนเองเมื่อเจอแล้วให้จับมือนั่งลง คู่ที่
หาคู่ช้าที่สุดจะต้องออกจากการแข่งขัน เสร็จแล้วเริ่มต้นใหม่ คู่ที่เหลือเป็นคู่สุดท้ายจะเป็นผู้ชนะ

3. เรื่องสั้นมีคติ เรื่อง ลูกชายทั้งเก้า

เศรษฐีคนหนึ่งมีลูกชายเก้าคน ครั้นแก่เฒ่าก็รู้จักเป็นห่วงทรัพย์สินของตนเองและอนาคตของ
ลูก ๆ วันหนึ่งเศรษฐีได้เรียกลูกทั้งเก้ามาพบแล้วบอกว่า พ่อจะทดสอบว่าใครเหมาะสมที่จะเป็นผู้ดูแล
สมบัติหลังจากที่พ่อได้ตายแล้ว เศรษฐีกำเมลิ็ดถั่วไว้แล้วพูดกับลูกว่า เจ้าจงนำเมลิ็ดถั่วฝักยาวไปปลูก
และบำรุงรักษาให้ดีที่สุด หากเมลิ็ดถั่วของผู้ใดงอกงามให้ฝักอวบอ้วนสมบูรณ์ พ่อจะตัดสินให้ผู้นั้น
เป็นผู้ดูแลทรัพย์สินสมบัติของพ่อต่อไป แล้วลูกชายทั้งเก้าก็รับถั่วไปคนละเม็ดแล้วย้ายไปปลูกที่ทางของตน

ครั้นได้เวลาถั่วออกฝัก ก็อวบอ้วนสมบูรณ์เหมือนกันทุกคน มีแต่ลูกชายคนสุดท้ายเท่านั้น
ที่ไม่ได้นำฝักถั่วของตนเองมาให้พ่อดู เศรษฐีสงสัยจึงถามว่า เจ้าสุทธิไหนละถั่วที่เป็นผลผลิตของเจ้า
เศรษฐีถาม เจ้าสุทธิคุกเข่าลงข้างพ่อ ผมเอาเมลิ็ดถั่วที่พ่อให้ไปปลูกดูแลรักษาอย่างดี แต่เท่าไรก็

ไม่ยอมแตกหน้าขึ้นเป็นต้น แทนที่เศรษฐกิจจะดำหนิ กลับหัวเราะ ฮ่า ฮ่า ดีมากลูกเอ๋ย เจ้าเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ส่วนพี่ทั้งแปดคนล้วนแย่งๆ กัน

พูดจบเศรษฐกิจก็เอื้อมมือลูบหัวสุทธิลูกชายคนสุดท้อง แล้วประกาศความจริงให้ลูกที่ดี มีความซื่อสัตย์มารับภาระรักษาสมบัติสืบทอดต่อไป ซึ่งที่จริงแล้วเมล็ดแก้วที่เศรษฐกิจให้ลูกๆ ไปปลูกนั้น ถูกนำไปคว่ำจนสุกก่อนแล้ว จะปลูกขึ้นได้อย่างไร ดังนั้นลูกทั้งแปดของเศรษฐกิจพากันตบตาผู้เป็นพ่อ ด้วยการนำเมล็ดแก้วพันธ์ดีๆ มาปลูก มีแต่สุทธิลูกชายคนเล็กของเศรษฐกิจเท่านั้น ดังนั้นเขาจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแลมรดกตั้งแต่นั้นมา

คติเตือนใจ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดสำหรับคนที่ทำงานเพื่อส่วนรวม

4. คำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ

คำปฏิญาณลูกเสือสามัญ 3 ข้อ ด้วยเกียรติของข้า ข้าขอสัญญาว่า

- ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีความศรัทธา เชื่อมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของตน เคารพเทิดทูนทั้ง 3 สถาบันด้วยความซื่อสัตย์)
- ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในทุกโอกาส ทุกสถานการณ์ เท่าที่จะทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัว จนถึงสังคมภายนอก)
- ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ" (ความหมาย - ลูกเสือต้องปฏิบัติตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม)

กฎของลูกเสือสามัญ 10 ข้อ ดังนี้

- ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา กระทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้)
- ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ (ความหมาย - ลูกเสือจะปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน)
- ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น(ความหมาย - ลูกเสือจะต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นที่ยิงแก่ผู้อื่นได้)
- ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีใจโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และปฏิบัติต่อเขาเหมือนญาติพี่น้อง)
- ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องเป็นผู้มีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อมมีความสัมมาคาราวะต่อบุคคลทั่วไป)

- ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีใจเมตตากรุณา สงสาร สัตว์ ไม่รังแกหรือทรมานสัตว์ หรือเมื่อพบสัตว์บาดเจ็บต้องให้การช่วยเหลือ)
- ข้อ 7 ลูกเสือต้องเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำชี้แนะของบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชา ด้วยความเต็มใจ และเคารพ)
- ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องมีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ถึงแม้จะตกอยู่ในความยากลำบาก ก็จะไม่แสดงอาการย่อท้อให้เห็น)
- ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีซื่อสัตย์ (ความหมาย - ลูกเสือต้องรู้จักประหยัดทรัพย์ทั้งของตนเองและผู้อื่น ไม่สุรุ่ยสุร่าย)
- ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ (ความหมาย - ลูกเสือจะต้องรู้จักสำรวม และระวัง กาย วาจา ใจ ไม่ให้มีความอิจฉาริษยา มีความบริสุทธิ์ใจต่อทุกคน)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือแสดงบทบาทสมมติ สุภาพบุรุษ สุภาพสตรี ผู้มีมารยาทในสังคมได้

2. เนื้อหาสาระ

การปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในสังคม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง โฮกี้ - โปกี้

3.2 นิทานเรื่อง “พิกุลทอง”

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร่วมร้อง เพลงโฮกี้ – โปกี้ พร้อมกับทำท่าทางประกอบ

4.3 ผู้กำกับกำหนดบทบาทสมมติการจัดงานรื่นเริง ในกองลูกเสือ ดังนี้

- แบ่งลูกเสือเป็นสองหมู่

หมู่ที่ 1 แสดงบทบาทเป็นผู้ต้อนรับแขก ผู้บริการอาหารน้ำดื่ม พิธีกรในงานรื่นเริง

หมู่ที่ 2 แสดงเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี ที่มาร่วมงานรื่นเริง

4.4 ผู้กำกับสังเกต ประเมินผลการปฏิบัติมารยาทในสังคม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในเรื่องต่อไปนี้

- การพุดจาต้อนรับ การให้เกียรติ และทักทาย

- มารยาทและการแสดงออกที่สุภาพเรียบร้อยทั้งต่อเพศเดียวกัน และเพศตรงกันข้าม

- การแสดงบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสม ในบทบาทต่าง ๆ เช่น พิธีกร บริกร เจ้าหน้าที่

ต้อนรับ ฯลฯ

4.5 ผู้กำกับ นำอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “พิกุลทอง”

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง โฮกี้ - โปกกี้

ยื่นมือข้างซ้ายเข้ามา ยื่นมือข้างซ้ายออกไป ยื่นมือซ้ายเข้ามา แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ
เราเดินโฮกี้โปกกี้ แล้วเราก็อมุนตัวไปรอบ ๆ ทำให้เราสบายใจ

ทำประกอบ - ยื่นเข้าแถวเป็นวงกลม จะเป็น 1 วง หรือ 2 วงซ้อนกันก็ได้

1. ยื่นมือข้างซ้ายเข้ามา - ทุกคนยื่นมือซ้ายเข้าไปในวง (ยื่นไปข้างหน้า)
2. ยื่นมือข้างซ้ายออกไป - ทุกคนยื่นมือซ้ายออกไปข้างหลัง (นอกวง)
3. ยื่นมือข้างซ้ายเข้ามา - ทุกคนยื่นมือซ้ายเข้าไปในวง
4. แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ - สะบัดแขน (มือ) ตามจังหวะ
5. เราเดินโฮกี้ โปกกี้แล้ว - มือซ้ายทำเอวซ้าย มือขวาชูเหนือศีรษะแล้วหมุนข้อมือ
6. เราก็อมุนตัวไปรอบ ๆ - หมุนตัวไปรอบ ๆ
7. ทำ - ตบมือ
8. ให้เรา - ไชว้มือตบไหล่
9. สบายใจ - แขนมือทั้ง 2 ไปข้างหน้า หงายฝ่ามือขึ้น

2. เรื่องสั้น

● เรื่อง พิกุลทอง

หญิงหม้ายคนหนึ่งมีลูกสาว 2 คนโตชื่อ มะลิ คนที่สองชื่อ พิกุล หญิงหม้ายนั้นรักมะลิมาก เพราะมีรูปร่างหน้าตาและนิสัยเหมือนนาง ส่วนพิกุลเป็นหญิงสาวที่หน้าตาสะสวย กิริยามารยาดี พูดจาไพเราะ และน้ำใจงาม พิกุลต้องทำงานหนักเนื่องจากความลำเอียงของมารดา แต่ด้วยความมีน้ำใจต่อคนอื่น ทำให้พิกุลได้รับพรจากรุกขเทวดาให้มีดอกพิกุลทองร่วงออกมาจากปากทุกครั้งี่พูด หญิงหม้ายมีความละโมภได้บีบบังคับให้พิกุลทองพูดเพื่อเอาทองคำ และให้มะลิไปขอพรจากรุกขเทวดา แต่มะลิมีนิสัยหยาบซำจึงได้รับผลตรงกันข้ามกับพิกุล พิกุลถูกมารดาทำร้ายต้องหนีออกจากบ้านได้พบกับชายชาวยุปางและครองคู่กันต่อมาอย่างมีความสุข

คติเตือนใจคือ ความมีน้ำใจและความสุภาพเป็นเครื่องผูกมิตรต่อผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือได้ฝึกวิคิดเชิงบวก

2. เนื้อหาสาระ การที่ลูกเสือมีความสามารถในการคิดเชิงบวก จะช่วยสร้างให้มีมุมมองที่ดีทั้งกับตนเองและผู้อื่น เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีความคิดที่ดีงาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ลูกเสือมีพลังใจในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเพื่อสังคมต่อไป

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

แก้วใส่น้ำหวาน 2 ใบ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง “เรามาสนุกกัน” ทำท่าทางประกอบเพลง

4.3 ผู้กำกับขออาสาสมัคร 2 คน ซ้อมและแสดงบทบาทสมมุติคนละ 1 รอบ

รอบแรก

ลูกเสือ 1 คนถือแก้วน้ำหวานเดินมา แล้วสะดุดก้อนหินล้มลง น้ำหวานหกเหลืออยู่ครึ่งแก้ว เมื่อลุกขึ้นได้ก็ร้องไห้ เสียใจที่น้ำหวานหกหายไปครึ่งแก้ว

รอบที่สอง

ลูกเสือ 1 คนถือแก้วน้ำหวานเดินมา แล้วสะดุดก้อนหินล้มลง น้ำหวานหกเหลืออยู่ครึ่งแก้ว เมื่อลุกขึ้นได้ก็ยิ้มและทำท่าดีใจ ที่น้ำหวานยังเหลืออยู่อีกครึ่งแก้ว

4.4 ผู้กำกับตั้งคำถาม “ลูกเสือคิดว่า คนไหนจะมีความสุขกว่ากัน” และลูกเสืออยากเป็นเหมือนคนไหน”

4.5 ผู้กำกับสรุปความหมายและประโยชน์ของการคิดเชิงบวก (เป็นการมองโลกในแง่ดี ดีใจกับสิ่งที่เหลืออยู่แทนการเป็นทุกข์ถึงสิ่งที่หายไป ประโยชน์คือช่วยให้ชีวิตเป็นสุข และมีอารมณ์ดีเสมอ)

4.6 หมู่ลูกเสือหนึ่งล้อมวง ให้สมาชิกแต่ละคนเล่าประสบการณ์ว่า เคยมีเหตุการณ์ใดบ้างที่ลูกเสือมีความคิดแบบเด็กคนที่ 1 และถ้าย้อนกลับไปได้จะคิดเชิงบวกแบบเด็กคนที่ 2 อย่างไร และเลือกประสบการณ์ของสมาชิก 1 คน เป็นตัวแทนเล่าในกองลูกเสือ

4.7 ตัวแทนแต่ละหมู่เล่าประสบการณ์ที่ละหมู่จนครบ

4.8 ผู้กำกับชวนคิดว่า ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “ กระจ่ายป่ากับกบ ”

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง เรามาสนุกกัน

มาเถิดเรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้น ลูกขึ้นพลันทันที
แล้วเรามาหันหน้ามาหากัน ยกมือไหว้กัน แล้วตบมือสามที (เอ้า 1..2..3)
เสร็จพลัน แล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนา แล้วสายเอว 5 ที (เอ้า 1..2...3..4..5)

2. เรื่องสั้น เรื่อง กระท่ายป่ากับกบ

กระท่ายป่าฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ที่ป่าละเมาะ พวกมันออกหาอาหารกินตามนาร้างข้างป่านั้นทุกเช้าและเย็น เวลาที่ฝูงกระท่ายหากินอยู่ ถ้าเห็นวัวควายหรือคนเดินผ่านมาแต่ไกล กระท่ายจะหวาดกลัวว่าจะมาทำร้ายมัน มันจะรีบวิ่งเข้าซอกซอนตัวอยู่ในหลุมราก พวกที่ผิตื่นเร็วก็จะวิ่งกลับเข้าไปยังป่าละเมาะ กระท่ายทำดังนี้เสมอมาจนนึกเบื่อหน่าย จึงปรึกษากันว่าจะอยู่ต่อไปก็ไม่เป็นสุขเพราะต้องตื่นตื่นตกใจอยู่ทุกเช้าค่ำ เมื่อคิดดังนั้นฝูงกระท่ายจึงเห็นพ้องต้องกันว่า จะฆ่าตัวตายเสียจะได้ไม่ลำบากอีกต่อไป พอรุ่งเช้าขึ้น ฝูงกระท่ายก็พากันวิ่งไปทางลำธาร จะไปกระโดดน้ำตาย แต่พอไปถึงริมน้ำก็เห็นฝูงกบตื่นตกใจกลัว กระโจนลงน้ำดำหายไป กระท่ายเฒ่าที่เป็นผู้นำฝูงหยุดชะงักแล้วร้องขึ้นว่า “ พวกเรานี้โง่จริงๆ มิใช่ว่าพวกเราตื่นตกใจง่าย ๆ แต่พวกเดียวเมื่อไร ถึงสัตว์จำพวกอื่นก็ขลาดเหมือนกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น เราจะพากันฆ่าตัวตายเสียด้วยเหตุประการใด ” ว่าแล้วฝูงกระท่ายก็พากันกลับไปอยู่ในป่าละเมาะตามเดิม

คติเตือนใจ บางทีรู้สึกว่าคุณมีความทุกข์ร้อนยิ่งกว่าผู้อื่น แต่ที่จริงผู้ที่เขามีทุกข์ร้อนกว่าตัวยังมี เพราะฉะนั้นในการที่จะทำอะไรไปด้วยความรู้สึกทุกข์ร้อนควรพิจารณาเสียให้มากก่อน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ทักษะการเตือน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีทักษะการสื่อสารเพื่อเตือนด้วยความหวังใจ

2. เนื้อหาสาระ

ทักษะการสื่อสารเพื่อเตือนเพื่อน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง "มาสนุกกันหนา" พร้อมทำท่าทางประกอบเพลง

4.3 ผู้กำกับนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม "ลูกเสือคิดว่าพฤติกรรมของเพื่อนที่ลูกเสือเป็นห่วงอยากให้เราปรับปรุงเพื่อประโยชน์ต่อตัวเขาเอง มีอะไรบ้าง"

4.4 ผู้กำกับรวบรวม (เช่น ขาดเรียนบ่อย ไม่ส่งการบ้าน เล่นเกมมากจนเสียการเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย พุดจาไม่สุภาพ ชอบเล่นหวาดเสียวเสียงอันตราย ลองสูบบุหรี่ ฯลฯ)

4.5 ให้ลูกเสือจับคู่ที่นั่งใกล้กัน ลองคิดประโยคเตือนเพื่อน กรณีเพื่อนขาดเรียนบ่อย คู่ละ 1 ประโยค

4.6 ผู้กำกับสุ่มถาม 1 – 2 คู่ และให้กองลูกเสือประเมินว่า ถ้าเพื่อนเตือนแบบนี้จะรู้สึกอย่างไร และจะเชื่อเพื่อนไหม

4.7 ผู้กำกับแจกใบความรู้ บรรยายขั้นตอนการสื่อสารเพื่อเตือนเพื่อน พร้อมยกตัวอย่าง และมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดประโยคเตือนเพื่อน หมู่ละ 1 สถานการณ์ ที่ไม่ซ้ำกัน ตามที่รวบรวมได้ในข้อ 4.4 และนำเสนอเป็นบทบาทสมมุติในกองลูกเสือ

4.8 ตัวแทนหมู่ลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติที่ละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันประเมินความถูกต้องตามขั้นตอนการสื่อสาร จนครบทุกหมู่

4.9 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้

4.10 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.11 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสื่อสารที่ถูกต้อง

ภาคผนวก

1. เพลงประกอบท่าทาง มาสนุกกันหนา

มาสนุกกันหนา มาสัญญาพร้อมผูกพัน (ทาราเร็ก แท็ก แท็ก)
มาสนุกกับฉัน เราลูกเสือเชื้อเผ่าไทย (ทาราเร็ก แท็ก แท็ก)
แผ่นดินถิ่นนี้ ทั้งกลางเหนือใต้อีสาน
สามัคคีเราอยู่ร่วมกัน ไม่มีเสื่อมคลาย (ทาราเร็ก แท็ก แท็ก)

ท่าประกอบ - ยืน

1. ช่วงเนื้อเพลงให้ตบมือตามจังหวะ
2. ช่วงสร้อยให้ทำท่าสายสะโพกตามจังหวะโดยแขนงอ มือกำ แล้วเหวี่ยงแขนขึ้นลงตามจังหวะเพลง

2. เรื่องสั้น เรื่อง พุดดีเป็นศรีแก่ปาก

ชายหัวล้านคนหนึ่ง แกจะโมโหไม่พอใจอย่างมากถ้าใครพุดถึงเรื่องหัวล้านของแก แต่ถ้าหากใครชมแกว่าผมช่างดกดำเป็นมัน แกจะภูมิใจเป็นอย่างมาก จะขออะไรก็ให้หมด

มีชายคนหนึ่ง อยากจะขอซื้อวัวคู่งามของตาหัวล้านมาใช้งาน จึงเจรจาสั่งซื้อวัวจากชายหัวล้านว่า " นี่ เจ้าหัวล้าน วัวคู่นี้แกจะขายเท่าไร ฉันจะสู้ราคาไม่อั้นเลยนะ" ตาหัวล้านได้ฟังก็โมโหขึ้นมาทันที ตะโกนกลับไปว่า "ไม่ขายโว้ย รีบออกไปจากบ้านกูเดี๋ยวนี้เลย"

มีชายหนุ่มอีกคนหนึ่งรอนเหตุการณ์สงบจึงเข้าไปเจรจาสั่งซื้อ "พ่อผมดกปรกไหล่ หน้าไล่เฉลิมทอง วัวของพ่อทั้งสอง พ่อจะขายเท่าไร" ตาหัวล้านได้ฟัง ก็ถูกอกถูกใจ ตอบกลับไปว่า "ลูกเอ๋ย วัวทั้งสองนี้ พ่อยกให้เจ้า" ชายหนุ่มก็ได้วัวกลับบ้านไปโดยไม่ต้องเสียเงิน ระหว่างทางเขาได้พบกับชายคนแรกที่ไปขอซื้อวัว พอทราบว่าได้วัวมาอย่างไรก็เกิดความอิจฉา จึงใส่ความให้ลูกสาวของตาหัวล้านฟังว่า ชายหนุ่มที่ได้วัวไปนั้นลับหลังกลับพุดจาเยาะเย้ยเรื่องหัวล้านให้ผู้อื่นฟัง

เมื่อได้ฟังความจากลูกสาว ตาหัวล้านก็โกรธเป็นอย่างมาก รีบถือปฏึกไปหาชายหนุ่มทันที เมื่อได้พบกัน ชายหนุ่มก็ถามว่า "พ่อผมดกปรกป่า พ่อจะรีบเดินทางไปไหนกัน" ตาหัวล้านพอได้ยินก็ใจอ่อนจึงมอบปฏึกให้กับชายหนุ่มไปใช้ตัดอนวัวอีกตัว พอลบถึงบ้านลูกสาวก็โกรธ ขอให้พ่อไปทวงวัวคืนมาให้ได้มิฉะนั้นนางจะฆ่าตัวตาย ตาหัวล้านเลยชวนลูกสาวไปด้วยเผื่อจะได้ไม่ใจอ่อนอีก

ตาหัวล้านกับลูกสาวเมื่อไปถึง ชายหนุ่มก็ถามว่า " พ่อผมดกปรกหน้า วันนี้พ่อจะพากันไปไหน" ตาหัวล้านได้ฟังก็เอ่ยด้วยความเอ็นดูว่า "ลูกเอ๋ยลูกแก้ว พ่อนะแก่แล้ว เลยพาลูกสาวมาให้เจ้า" ชายหนุ่มก็เลยได้แต่งงานกับลูกสาวตาหัวล้านอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

คติเตือนใจ พุดดีเป็นศรีแก่ตัว

4. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

- ทักษะการสื่อสารเพื่อเตือนเพื่อน

เมื่อเพื่อนมีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง เช่น หนีเรียนจนเรียนไม่ทัน ไม่อ่านหนังสือจนจะสอบตก ไม่ส่งการบ้านจนครูไม่ให้คะแนน หรือริที่จะลองสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เป็นต้น ลูกเสือควรช่วยเหลือผู้อื่น ทุกเมื่อและเป็นมิตรกับทุกคน หน้าที่หนึ่งของมิตรที่ดีหรือมิตรแท้ คือการช่วยเพื่อนไม่ให้มีพฤติกรรม ที่อาจเกิดผลเสียตามมา

การเตือนเพื่อนด้วยความห่วงใย จึงเป็นวิธีการสื่อสารที่ลูกเสือควรเรียนรู้ และนำไปใช้เพื่อช่วยเหลือเพื่อนจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ

ขั้นตอนการสื่อสารเพื่อเตือนเพื่อนประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

สถานการณ์ : เตือนเพื่อนให้ส่งการบ้าน	
ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยคคำพูด
1. บอกความรู้สึกห่วงใยต่อปัญหา	เราเป็นห่วงจัง นายไม่ส่งการบ้านหลายหนแล้ว คะแนน เยอะด้วย
2. บอกความต้องการให้แก้ไข หรือปรับปรุง	อยากให้นายเอาใจใส่เรื่องการบ้านหน่อย
3. ถามความเห็นเป็นการแสดงถึงความ เป็นมิตร /การให้เกียรติคู่สนทนา	ได้ไหม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหาสาระ

การแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 ใบความรู้

3.2 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับนำสนทนาถึงการแสดงออกทางอารมณ์ ที่มักก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การโกรธเคือง ทำให้เสียสัมพันธภาพ เป็นต้น

4) ผู้กำกับแจกใบความรู้ เรื่องการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม และมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเตรียมการแสดงบทบาทสมมุติ หมู่ละ 1 สถานการณ์ โดยทำเป็น 2 รอบ รอบแรกเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสม และรอบที่ 2 ปรับเปลี่ยนเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม ในสถานการณ์เดิม นำเสนอในกองลูกเสือในครั้งต่อไป

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติที่ละหมู่ หมู่ละ 2 รอบ หลังแต่ละหมู่แสดงจบ ผู้กำกับให้ตัวแทนหมู่ได้สรุปว่าในรอบที่ 2 นั้นมีความแตกต่างจากรอบแรกอย่างไร จนครบทุกหมู่

4) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออกในบทบาทสมมุติ และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

1. ไบความรู้ เรื่อง วิธีจัดการกับอารมณ์

อารมณ์ที่เป็นทุกข์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความโกรธ น้อยใจ ผิดหวัง มักก่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น การทะเลาะวิวาท ทำร้ายผู้อื่น การประชดชีวิตด้วยการทำร้ายตนเอง ฆ่าเสพติด ฯลฯ

แนวทางจัดการอารมณ์ในเวลาปกติ

1. ฝึกการรับรู้อารมณ์ เพื่อรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง เช่น การถามความรู้สึกตนเองในขณะที่ฟังเพลง เป็นการเฝ้ามองตนเองเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า การจดบันทึกอารมณ์ในแต่ละวัน โดยจดบันทึกวันที่ที่มีอารมณ์เกิดขึ้น และการฝึกบอกตนเองในใจอยู่เสมอ

2. ยอมรับว่าอารมณ์นั้นไม่อยู่คงที่ เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป ดังนั้นควรยอมรับให้อารมณ์นั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นจริง ไม่ยึดติดไว้หรือดึงกลับมาเป็นอารมณ์ใหม่

3. ใส่ข้อมูลทางบวกให้ตนเองแทนการสะสมขยะความโกรธไว้ในใจ

4. ฝึกยับยั้งตนเองอยู่เสมอ ๆ

5. หลีกเลี้ยงการคบเพื่อนเจ้าอารมณ์ เพราะจะทำให้เคยชินแล้วทำตาม

6. หมั่นสะสมความสุข ปิติจากการช่วยเหลือผู้อื่น และทำให้อารมณ์อ่อนโยน

แนวทางควบคุมอารมณ์เมื่อเกิดอารมณ์ทางลบ

มี 4 ขั้นตอน

1. สสำรวจอารมณ์ขณะนั้นว่ากำลังมีอารมณ์เช่นไร

2. คาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียของการแสดงพฤติกรรมตามอารมณ์ที่เกิดขึ้น

3. ควบคุมอารมณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ทำสมาธิ, นับเลข 1, 2, 3, 4 ..., ออกจากเหตุการณ์ชั่วคราว ฯลฯ

4. สสำรวจอารมณ์อีกครั้งหนึ่ง และแสดงความชื่นชมตนเองเมื่อทำได้สำเร็จ

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

ในแต่ละขณะคนเราจะมีอารมณ์ได้แบบเดียว ดังนั้นถ้าเรานำอารมณ์ที่สงบมาแทนที่อารมณ์โกรธได้ ความโกรธก็จะเบาบางลง

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ มี 2 ขั้นตอน คือ

1. ตั้งสติและควบคุมอารมณ์โกรธ วิธีที่ทำได้ง่าย ได้แก่

- หายใจเข้าออกยาว ๆ มีวิธีฝึกดังนี้

1) สูดลมหายใจเข้าลึก ๆ ซ้ำ ๆ พร้อมกับนับ 1 - 2 - 3 - 4 ในใจ

2) กลั้นหายใจ 1 วินาที

3) ค่อย ๆ หายใจออกยาว ๆ ซ้ำ ๆ พร้อมกับนับ 1 - 2 - 3 - 4 ในใจ

- นับเลขเบรคอารมณ์ โดยนับเลขในใจซ้ำ ๆ 1.....2.....3.....4.....5.....6.....

2. บอกความรู้สึก และความต้องการด้วยท่าที่สงบ ไม่ก้าวร้าว เช่น กรณีโกรธเพราะถูกเพื่อนแกล้ง

- เราไม่สนุกด้วยเลย เลิกแกล้งเราได้ไหม

- เราไม่ชอบการเล่นแรง ๆ แบบนี้ เราไม่เล่นแล้วนะ (แล้วเดินออกจากเหตุการณ์)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีจิตอาสาในการบริการผู้อื่น

2. เนื้อหาสาระ

การจัดตั้งกลุ่มจิตอาสาบริการ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ เกม เพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 ผู้กำกับให้กองลูกเสือร่วมกันจัดตั้ง “ลูกเสือบริการ” เพื่อบริการแก่น้องอนุบาล เช่น

- จูงน้องเข้าห้องเรียน

- การบริการช่วยเหลือครู อาจารย์ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญหรือบริการอื่นๆ

ภายใต้ อุดมคติ “บริการคืองานของกองลูกเสือบริการ”

4.4 ผู้กำกับให้ลูกเสือสรุปโครงการ

4.5 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “ลาใจดำ”

4.6 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตและเฝ้าดูการเป็นนักบริการและการมีจิตอาสา ตลอดกิจกรรม

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง บริการ

(สร้อย) บริการ บริการ งานที่พวกเราทำเป็นประจำ เราทำไปไม่เคยคิดรวนเร เอ้ (ซ้ำ)

เก็บ กวาดเราทำทุกสิ่ง

ไม่เคยคิดที่จะเบื้อ

เพราะเราเป็นลูก เสือ

ช่วยเหลือหน้าที่บริการ (สร้อย)

เก็บกวาดเราทำ ทุกอย่าง

สะอาดทุกทางที่ผ่าน

หน้าที่ทุกๆ สถาน

เรานั้นบริการทั่วไป (สร้อย)

2. เรื่องสั้น เรื่อง ลาใจดำ

พ่อค้าคนหนึ่งนำสัมภาระบรรทุกเกวียน แล้วให้วัวกับลาช่วยกันลากไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง แม้จะเทียมแอกคู่กันแล้วแต่ลานั้นก็ไม่ค่อยยอมออกแรงลากนัก วัวใช้แรงอยู่ฝ่ายเดียวจนเหนื่อยหอบ และเอ่ยปากขอให้ลาช่วยออกแรงลากเกวียนบ้าง แต่ลาก็แก้งบ่นว่าตนช่วยออกแรงเต็มที่อยู่แล้ว วัวออกแรงลากเกวียนอันหนักอึ้งตามลำพังจนขาหัก และหมดแรงขาดใจตายในที่สุด พ่อค้าจึงแลเอาเนื้อวัวบรรทุกเกวียนให้ลาลากต่อไป ในขณะที่เกวียนก็มีน้ำหนักบรรทุกมากกว่าเดิมอีกหลายเท่า ในที่สุดลาก็หมดแรงขณะที่กำลังขาดใจตาย นักฟุ้งหนึ่งที่ยืนตามมาจิกกินเนื้อวัวก็เอ่ยกับลาว่า “ถ้าออกแรงช่วยวัวลากเกวียนตั้งแต่แรก ก็คงไม่ต้องมาตายกลางป่าอย่างนี้”

คติเตือนใจ “ผู้ที่ไม่คิดช่วยเหลือเกื้อกูล คิดแต่จะเอาเปรียบผู้อื่นรำไป ย่อมได้ภัยแก่ตนในที่สุด”

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

• เรื่อง หลักการให้บริการ

การร่วมกิจกรรมกลางแจ้งจำเป็นอย่างยิ่งที่ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ควรรู้จักการให้บริการแก่ผู้อื่นโดยควรยึดหลักการต่อไปนี้

1. เตรียมตัวให้พร้อม รักษาสุขภาพอนามัยให้ดี เพื่อจะได้มีร่างกายในการช่วยเหลือผู้อื่น
2. เตรียมใจให้พร้อม เต็มใจที่จะปฏิบัติงานด้วยน้ำใจ
3. ต้องพร้อมที่จะเสียสละเวลา ความสุขส่วนตัว และสิ่งอื่นๆ
4. ต้องมีการเตรียมตัวหรือวางแผนเป็นอย่างดี
5. ต้องมีใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ให้บริการอย่างยุติธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เกียจงาน

เลือกปฏิบัติแต่งงานเบา หลีกเลี้ยงไม่ทำงานหนัก

คุณสมบัติของผู้บริการที่ดี

บี-พี ได้เขียนสาส์น ซึ่งเชื่อว่าเป็นสาส์นฉบับสุดท้าย ก่อนที่ท่านจะถึงแก่อนิจกรรมมีใจความ ดังนี้

1. จงทำตัวของเธอให้มี สุขภาพดี มีความแข็งแรงในขณะที่เป็นเด็ก
2. จงพอใจในสิ่งที่เธอมีอยู่ และจงทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด
3. จงมองโลกในแง่ดีและสดใส แทนที่จะมองในแง่ร้าย
4. หนทางอันแท้จริงที่จะพบความสุข คือการให้ความสุขแก่ผู้อื่น
5. จงพยายามสร้างสิ่งที่ดีกว่าสิ่งที่เคยพบเห็น
6. “จงเตรียมความพร้อม” ตามแนวทางที่กล่าวมาแล้ว
7. จงยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสืออยู่เสมอ

- ให้บริการผู้อื่นหากจะให้เกิดผลดี ลูกเสือจะต้องวางแผนก่อนปฏิบัติงาน ตามหัวข้อต่อไปนี้
1. กำหนดชื่อแผนงานที่จะให้บริการแก่ผู้อื่นในเรื่องใดก็ให้ตั้งชื่อแผนงานให้ตรง สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน เช่น แผนงานทำความสะอาดสนามเด็กเล่น แผนงานปลูกต้นไม้ ริมนนในหมู่บ้าน
 2. กำหนดวัตถุประสงค์ จะต้องร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนว่าทำเพื่ออะไร เช่น เพื่อให้สนามเด็กเล่นสะอาด เพื่อให้ถนนในหมู่บ้านมีความร่มรื่น
 3. กำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติ จะต้องร่วมกันกำหนดว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง ทำอย่างไร แบ่งหน้าที่รับผิดชอบว่าใครจะเป็นคนทำอะไร จะทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
 4. กำหนดสถานที่ทำงาน จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะปฏิบัติงานที่ไหน เช่น หน้าโรงเรียน
 5. กำหนดระยะเวลา จะต้องกำหนดวัน เดือน ปี และเวลา ที่จะปฏิบัติงานไว้ให้ชัดเจน เช่น วันอาสาฬหบูชา วันเฉลิมพระชนมพรรษา เวลา 9.00 น. – 15.00 น. เดือนสิงหาคม ทุกวันเวลา 7.00 น. – 8.00 น. และเวลา 15.30 น. – 16.00 น.
 6. กำหนดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ หากการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ก็ให้ระบุไว้ให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ใครจะเป็นผู้จัดหา
 7. กำหนดผู้รับผิดชอบ จะต้องกำหนดว่าใครจะเป็นผู้ปฏิบัติงานมีกี่คน
 8. รายงานผล จะต้องมีการประเมินผลเมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว และต้องรายงานให้ผู้กำกับทราบด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ซ่อมหนังสือห้องสมุด

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาหนังสือในห้องสมุด ซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวม

2. เนื้อหาสาระ

การรักษาสาธารณสมบัติในโรงเรียน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์ในการซ่อมหนังสือที่ชำรุด เสียหาย

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง “ ช่วยกันทำงาน ”
- 3) กองลูกเสือร่วมกันเรียนรู้ วิธีบำรุงรักษาหนังสือให้อยู่ในสภาพดี และฝึกปฏิบัติการซ่อมแซมหนังสือจากผู้รู้ เช่น บรรณารักษ์ห้องสมุด อาจารย์ฝ่ายศิลป์ของโรงเรียน
- 4) ผู้กำกับมอบหมายให้จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ เพื่อมาทำการซ่อมแซมหนังสือในห้องสมุดในครั้งต่อไป
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม เพลง
- 3) ลูกเสือร่วมกันสำรวจและทำการซ่อมแซม หนังสือในห้องสมุดที่ชำรุด เสียหาย
- 4) รวมกอง ผู้กำกับถามความรู้สึกต่อกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลงานในการซ่อมหนังสือ

ภาคผนวก

1. เพลง ช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
แม้แต่คอย เฝ้าแต่คอย ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง
จำไว้ทุกคนต้อง ทำงานเราต้องช่วยกัน
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

2. เกม ทำตรงข้าม

วิธีเล่น

เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าทางต่างๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่น ผู้นำหัวเราะ - ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้
ผู้นำนั่งลง - ลูกเสือต้องยืนขึ้น
ผู้นำก้าวเท้าซ้าย - ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อยๆ

การตัดสิน

ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

3. เรื่องสั้น เรื่อง วิวสามสหาย

มีวิวสามตัวได้ตกลงสัญญาเป็นเพื่อนตายต่อกัน ดังนั้นวิวทั้งสามจึงมักไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอๆ และคอยระแวงระวังภัยให้กันและกัน สิ่งโตตัวหนึ่งจึงหาทางกินวิวเป็นอาหารจึงหาวิธีทำให้วิวสามตัวเกิดความแตกแยก จึงแอบไปกระซิบวิวตัวที่หนึ่งว่า “วิวตัวที่สองกับตัวที่สามนิทาน่าว่าวิวตัวที่หนึ่ง” ต่อจากนั้นก็แอบกระซิบวิวตัวที่สองว่า “วิวตัวที่หนึ่งและตัวที่สามนิทาน่าว่าวิวตัวที่สอง” สุดท้ายก็ไปยุแหย่วิวตัวที่สามในทำนองเดียวกัน หลังจากนั้นวิวทั้งสามตัวก็เริ่มแตกคอกันไม่ไว้ใจกันและกัน ต่างก็ออกหากินกันคนละทาง จนสิ่งโตมีโอกาสดักกินวิวทีละตัวได้อย่างสบาย

คติเตือนใจ “ความสามัคคีกลมเกลียวทำให้เกิดพลังที่แข็งแกร่งยากที่จะทำลาย”

4. เนื้อหาประกอบกิจกรรม เรื่อง การอนุรักษ์และบำรุงรักษาหนังสือ

การอนุรักษ์หนังสือ

หนังสือมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของคนเราอย่างมหาศาล ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมหนังสืออันหลากหลายและสนับสนุนให้เกิดการอ่านอย่างมาก ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องมีการป้องกันและบำรุงรักษา โดยเฉพาะหนังสือซึ่งเป็นวัสดุของห้องสมุดที่มีความสำคัญและมีจำนวนมากที่สุด เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้สูงสุด การอนุรักษ์หนังสืออาจทำได้ ดังนี้

ดูแลรักษาที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ เช่น ชั้นวางหนังสือต้องไม่วางหนังสือหนาแน่นจนเกินไป ใช้ที่กั้นหนังสือเพื่อรักษารูปทรงหนังสือ เป็นต้น

1. ไม่วางหนังสือ ซ้อนกันเป็นกองๆ หรือสูงจนเกินไป
2. ระวังมิให้หนังสือตกและมีฝุ่นมากเกินไป
3. ระวังสัตว์ต่างๆ เช่น แมลง มอด ปลวก หนู กัดแทะ
4. ชี้แจงแนะนำผู้ใช้หนังสือให้ระมัดระวังทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. จัดทำหนังสือใหม่ให้มั่นคงแข็งแรงเพื่อยืดอายุการใช้งาน
6. ซ่อมแซมหนังสือเก่าหรือชำรุดเพื่อใช้งานได้อีก

การระวังรักษาหนังสือ

เป็นการระมัดระวังให้พ้นจากภัยต่างๆ เช่น ปลวก แมลง แสงแดด ความชื้น ตลอดจนการใช้ของมนุษย์ที่เป็นสาเหตุให้หนังสือชำรุด การดูแลรักษาและการทำให้หนังสืออยู่ในสภาพเรียบร้อย หนาหนา แข็งแรง ทนทาน สามารถใช้งานได้ยาวนาน และไม่ชำรุดก่อนถึงเวลาอันควร

วิธีการใช้หนังสือ

- ไม่ควรขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในหนังสือของห้องสมุด จะทำให้หนังสือสกปรก เลอะเทอะ ไม่น่าใช้
- ไม่พับม้วนหนังสือ ควรใช้ที่คั่นหนังสือ หรือกระดาษบาง ๆ คั่นไว้
- ไม่ควรวางหนังสือคว่ำหน้า จะทำให้สันหนังสือหักและขาดง่าย
- หยิบหนังสืออย่าดึงสันหนังสือ จะทำให้สันหลุดออกจากตัวเล่มหนังสือและฉีกขาด ควรจับกลางตัวเล่มของหนังสือ
- ใช้หนังสืออย่างระมัดระวัง อย่าให้หนังสือโดนน้ำฝน หรือทำให้เปียกชื้น

การซ่อมหนังสือ

การซ่อมหนังสือ เป็นลักษณะหนึ่งของการอนุรักษ์หนังสือด้วยการปรับแก้ไขสภาพหนังสือที่ชำรุด เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพดีดังเดิม จนสามารถนำออกบริการได้อีกครั้งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องซ่อมหนังสือที่ชำรุดทุกเล่ม หนังสือบางเล่มอาจไม่คุ้มค่าในการซ่อม

ลักษณะหนังสือที่ควรซ่อม

- ® หนังสือที่ไม่ขาดมากจนหมดสภาพ หรือเหลืองกรอบ เพราะใช้งานมาเป็นเวลานาน
- ® ไม่มีรอยเปื้อนเปรอะ สกปรก จนดูไม่น่าอ่าน
- ® ไม่ชำรุดมาก ไม่ถูกตัด ถูกฉีก หรือถูกแมลงกัดกิน
- ® เนื้อหาทันสมัยเป็นปัจจุบัน
- ® หนังสือที่มีคุณค่า และไม่มีหนังสืออื่นมาแทนได้

ลักษณะหนังสือที่ไม่ควรซ่อม

- Ⓜ หนังสือที่หมดสภาพแล้ว กล่าวคือ กระดาษเหลืองกรอบ เข้าเล่มก็ยิ่งกรอบฉีกขาดง่าย
- Ⓜ หนังสือที่มีรอยขีดเขียนด้วยหมึก ดินสอ เลอะเทอะ สกปรกทั้งเล่ม จนไม่น่าอ่าน
- Ⓜ หนังสือที่ชำรุดมาก เช่น หน้าขาดหายไปหลายหน้า แมลงกัดกิน แต่สามารถซื้อเล่มใหม่แทนได้
- Ⓜ หนังสือที่มีคุณค่าน้อย เนื้อหาล้าสมัย ไม่มีผู้สนใจอ่าน
- Ⓜ หนังสือที่มีอยู่หลายฉบับ จำนวนที่เหลือเพียงพอกับความต้องการ

แยกหนังสือที่ควรซ่อมออกเป็นประเภท ดังนี้

- ซ่อมเล็กน้อย เช่น ขาดเล็กน้อย เป็นต้น
- ปกขาดไปจากตัวหนังสือ แต่อื่น ๆ อยู่ในสภาพเรียบร้อย
- ต้องเข้าปกใหม่
- ต้องส่งไปจ้างซ่อม

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมหนังสือ

1. ประเภทผ้า ได้แก่ ผ้าแรกซิ่น, ผ้าดิบชนิดยาง, ผ้าขาวบาง, ผ้าคิ้ว, ผ้าสำหรับรีดและเช็ดทำความสะอาดหนังสือ
2. ประเภทกระดาษ ได้แก่ กระดาษแข็งทำปกเบอร์ 20-42, กระดาษแรกซิ่น, กระดาษปอนด์ อย่างหนา 100 แกรม หรือ 120 แกรม, กระดาษปิดสันหนังสือ, กระดาษแก้วหรือกระดาษสา, กระดาษหนังสือพิมพ์สำหรับรองทากาว
3. อุปกรณ์ที่ใช้เจาะและตัด ได้แก่ เครื่องตัดกระดาษ กรรไกร คัตเตอร์ สว่านและดอกสว่าน เหล็กหนีบเจาะหนังสือ
4. อื่นๆ คือ ฆ้อง ด้ายฟอกหรือด้ายหลอดสำหรับเย็บเล่มหนังสือ กาวหรือแป้งเปียก, กระจกทากาว, แปรงทากาว, เข็มเย็บผ้าขนาดใหญ่ ขนาด 2 3/4 - 3 1/2 นิ้ว ไม้เนียน, เครื่องอัดหนังสือ, ลูกกลิ้ง, ปากกาไฟฟ้าและเทปรองเขียน, ภาชนะใส่กาว, เทปใส

ลักษณะการชำรุด และวิธีการแก้ไข

1. หน้าหนังสือที่มีรอยพับมาก ๆ หรือยับ ทำให้เรียบด้วยการใช้ฟูกันจุ่มน้ำเล็กน้อยหาบริเวณรอยยับ หรือถ้ามีรอยยับมาก ให้ใช้ที่ฉีดน้ำฉีดใส่กระดาษซับสีขาว 2 แผ่นพอประมาณ แทรกระหว่างหน้าหนังสือที่มีรอยพับ นำเข้าเครื่องอัด หรือ ใช้ของหนักๆ ทับไว้จนเรียบและแห้ง
2. หน้าหนังสือที่มีรอยฉีกขาด ใช้เทปกาวที่มีคุณสมบัติเฉพาะในการซ่อมหนังสือปิดตามรอยขาดทั้งสองด้าน หรือใช้กระดาษลอกลาย หรือกระดาษที่ใช้ทำวาว ไม่ควรใช้เทปกาวที่ขายตามท้องตลาดทั่วไป โดยตัดกระดาษลอกลายหรือกระดาษวาวตามรอยขาดในหนังสือ กว้างประมาณครึ่งนิ้ว หากวาลาเท็กซ์เหลวนกระดาษที่ตัดเตรียมไว้ ปิดตามรอยขาดในหน้าหนังสือ ระวังอย่าให้กาวเลอะออกนอกแนวกระดาษที่ซ่อม รอให้กาวแห้งสนิทก่อนจึงปิดหนังสือได้

3. หนังสือถูกตัดหรือฉีกขาดหายไปบางส่วน ทั้งแผ่นหรือหลายแผ่น ควรคัดลอกข้อความจากหนังสือเรื่องเดียวกันเล่มอื่นลงไปด้วย

4. หนังสือหลุดออกทั้งยกหลายแผ่น แต่ส่วนอื่นยังเรียบร้อยดี เรียงหน้าให้ถูกต้อง เย็บปกที่หลุดให้ติดกับตัวเล่ม

5. ตัวเล่มหนังสือหลุดออกจากปก แต่ทั้งปกและตัวเล่มหนังสือยังอยู่ในสภาพดี ใช้กาวทาร่องสันเพื่อให้ปกติดกับตัวเล่ม

6. ปกหลุดจากตัวเล่มซึ่งเย็บเล่มแล้วแต่สันหลวม ส่วนตัวปกยังคงอยู่ ให้เคาะสันหนังสือให้เรียบ ทากาวให้ทั่วสันหนังสือ ทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วทากาวรองสันเพื่อให้ปกกับตัวเล่มติดกัน

7. หนังสือที่มอมปกและสันปกชำรุด แก้ไขดังนี้

7.1 เลาะปกหนังสือออกจากตัวเล่ม ทำความสะอาดทั้งสันปกและสันหนังสือ ใช้มีดขูดสันที่เป็นเศษกระดาษออกให้สะอาดเรียบร้อย

7.2 ตัดเศษผ้าหรือกระดาษแรกชั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู จำนวน 4 ชั้น สำหรับปกหน้า และปกหลังอย่างละ 2 ชั้น ขนาดฐานประมาณ 3" ด้านตรงข้ามและส่วนสูง 2" อาจใหญ่หรือเล็กกว่านี้ตามขนาดเล่มหนังสือ

7.3 ทากาวด้านในผ้าหรือกระดาษที่ตัดไว้ แล้วนำไปติดเข้ากับมอมปกหนังสือทั้ง 4 มุม ให้แน่นและเรียบ โดยให้ด้านฐานอยู่ห่างมุมกับปกหนังสือ ด้านบนอยู่เลยมุมปกออกไปประมาณ ครึ่งนิ้ว มุมที่ฐาน 2 ด้านอยู่พอดีริมปกทั้ง 2 ด้าน

7.4 พับผ้าหรือกระดาษส่วนที่เหลือเข้ากับด้านในของปกหนังสือให้กระชับและเรียบ

7.5 ตัดผ้าเพื่อซ่อมสันหนังสือให้มีขนาดกว้างกว่าสันหนังสือ ประมาณ 4 นิ้ว และยาวกว่าความยาวของสันหนังสือ ประมาณ 3 นิ้ว ทากาวบนผ้าด้านในทั้งแผ่น นำสันปกมาวางบนผ้าที่ทากาวแล้ว ให้สันปกอยู่กึ่งกลางของผ้า กรณีสันปกชำรุดมากใช้ไม่ได้ให้ทำสันปกใหม่ โดยใช้กระดาษการ์ดตัดให้มีขนาดเท่ากับของเดิม ใช้มีดหรือกรรไกรตัดผ้าออกให้เป็นรอยบาก

7.6 ทากาวบนผ้าที่เตรียมไว้ แล้วนำปกแข็งของหนังสือทั้งสองแผ่นติดเข้ากับสันหนังสือ โดยเว้นระยะร่องสันทั้งสองข้างระหว่างปกหนังสือกับสันหนังสือ ประมาณ 1/4 นิ้ว เพื่อเป็นบานพับปิด-เปิดหนังสือ พับผ้าทั้งด้านบนและด้านล่างเข้าติดกับด้านในของปกให้เรียบร้อย ใช้ไม้เนียนรัดทับให้แน่นและเรียบ ทิ้งไว้จนแห้ง

7.7 นำปกหนังสือที่ผนึกกับสันปกหนังสือเรียบร้อยแล้ว มาเข้ากับตัวหนังสือต่อไปตามวิธีเข้าเล่มหนังสือ

การเข้าเล่มหนังสือ

1. นำปกและตัวเล่มหนังสือมาวัดขนาดให้พอดีทั้ง 2 ด้าน เชื่อมตัวหนังสือเข้ากับปกโดยใช้กาวลาเท็กซ์ผสมน้ำให้เจือจางลง ทากาวลงบนใบรองปกทั้ง 2 ด้าน (ทำที่ละด้าน) เพื่อติดกับปกหนังสือ จับให้แน่น ใช้ไม้เนียนรัดตรงร่องสันทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

2. นำเข้าเครื่องอัดหนังสือทิ้งไว้ เพื่อหนังสือและปกที่ซ่อมใหม่จะได้ติดสนิทและแข็งแรง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การสำรวจปัญหาการเล่นเกม

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการสำรวจปัญหาการเล่นเกมในโรงเรียน

2. เนื้อหาสาระ

การสำรวจปัญหาการเล่นเกมในโรงเรียน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แบบสำรวจการเล่นเกม

3.2 แบบรายงานผลการสำรวจ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนา ถึงปัญหาการเล่นเกมของนักเรียน ว่ามีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง (เช่น ร่วงนอนในเวลาเรียน บางคนถึงกับหนีเรียนไปเล่นเกม ผลการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่มีเงินกินข้าว ฯลฯ)

4) ผู้กำกับมอบหมายให้กองลูกเสือ ร่วมกันวางแผนทำการสำรวจปัญหาการเล่นเกมในโรงเรียนโดยขอความร่วมมือจากนักเรียนในโรงเรียน และขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

5) ลูกเสือแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบการออกไปสอบถามนักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสำรวจการเล่นเกม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันในครั้งต่อไป

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ลูกเสือรวบรวมแบบสำรวจ มาวิเคราะห์ และสรุป ลงในแบบรายงานผลการสำรวจ แยกเป็นระดับชั้นปี ของนักเรียนที่ทำการสำรวจ

4) แบ่งงานกันเพื่อเตรียมการรายงานผลการสำรวจในกองลูกเสือ และในโรงเรียน (เช่น จัดทำเป็นแผนภูมิ สถิติ นำเสนอประชาสัมพันธ์ หน้าเสาธง เสียงตามสาย และเว็บไซต์ของโรงเรียน ฯลฯ)

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงชัย สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือรายงานผลการสำรวจในกองลูกเสือ
- 4) ลูกเสือจัดทำเป็นแผนภูมิ สถิติ นำเสนอประชาสัมพันธ์ หน้าเสาธง เสียงตามสาย และเว็บไซต์ของโรงเรียน ตามที่ได้วางแผนไว้
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ประเมินภาพรวมความสำเร็จ การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผลการสำรวจข้อมูล

ภาคผนวก

แบบสอบถามเรื่องการเล่นเกม

ชั้น ป.4 - ม.1

วงกลมรอบหัวข้อที่ตรงกับความเห็นของท่าน เลือกตอบได้หลายข้อตามความเป็นจริง

1. ท่านเคยเล่นเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทใดบ้าง
 - ก. เกมกด
 - ข. เกมวิดีโอ
 - ค. เกมคอมพิวเตอร์
 - ง. เกมออนไลน์
 - จ. อื่นๆ ระบุ.....
 - ฉ. ไม่เคยเล่นเกม
2. โดยเฉลี่ย ในแต่ละครั้งที่เล่นเกมท่านใช้เวลากับการเล่นเกมนานแค่ไหน
 - ก. น้อยกว่า 1 ชั่วโมง
 - ข. มากกว่า 1 ชั่วโมง แต่ไม่ถึง 3 ชั่วโมง
 - ค. มากกว่า 3 ชั่วโมง แต่ไม่ถึง 5 ชั่วโมง
 - ง. มากกว่า 5 ชั่วโมงขึ้นไป
3. โดยเฉลี่ย ในแต่ละครั้งที่เล่นเกมท่านใช้เงินในการเล่นเกมจำนวนเท่าไร
 - ก. น้อยกว่า 10 บาท
 - ข. มากกว่า 10 บาท แต่ไม่ถึง 30 บาท
 - ค. มากกว่า 30 บาท แต่ไม่ถึง 50 บาท
 - ง. มากกว่า 50 บาทขึ้นไป
 - จ. อื่นๆ ระบุ.....
4. เหตุผลที่ชอบเล่นเกม
 - ก. สนุก เพลิดเพลิน
 - ข. อยากเอาชนะ
 - ค. จะได้เข้ากับเพื่อนได้
 - ง. ชอบตรงความตื่นเต้น หวาดเสียว
 - จ. เหนงาไม่รู้จะทำอะไร
 - ฉ. อื่นๆ ระบุ.....
5. เกมที่เคยเล่นมีเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง
 - ก. ต่อสู้ เอาชนะ
 - ข. ปลูกฝังคุณธรรม ด้วยอาวุธนานาชาติ
 - ค. แข่งขันประลองความเร็ว
 - ง. ผจญภัย ตื่นเต้น หวาดเสียว
 - จ. อื่นๆ ระบุ.....
6. ท่านเคยมีการกระทำใดบ้างในข้อต่อไปนี้
 - ก. เล่นเกมเพลินจนลืมกินข้าว
 - ข. นอนดึกเพราะเล่นเกมติดพัน
 - ค. เล่นเกมจนลืมทำการบ้าน
 - ง. เล่นเกมตื่นเต้นหวาดเสียวจนเก็บไปฝัน
 - จ. อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านคิดว่าตนเองติดเกมหรือไม่ เพราะอะไร
 - ก. ติด
 - ข. ไม่ติดเหตุผล.....

แบบรายงานผลการสำรวจ

1. ผลการสำรวจนักเรียนชั้น.....จำนวนทั้งหมด.....คน
2. ไม่เคยเล่นเกมเลย จำนวน.....คน
 - เคยเล่นเกมกด.....คน
 - เคยเล่นเกมวีดีโอ.....คน
 - เคยเล่นเกมคอมพิวเตอร์.....คน
 - เคยเล่นเกมออนไลน์.....คน
 - อื่น ๆ ได้แก่.....จำนวน.....คน
3. การใช้เวลากับการเล่นเกมที่แต่ละครั้ง
 - 3.1 น้อยกว่า 1 ชั่วโมง.....คน
 - 3.2 มากกว่า 1 ชั่วโมง แต่ไม่ถึง 3 ชั่วโมง.....คน
 - 3.3 มากกว่า 3 ชั่วโมงแต่ไม่ถึง 5 ชั่วโมง.....คน
 - 3.4 มากกว่า 5 ชั่วโมงขึ้นไป.....คน
4. การใช้จ่ายเงินในการเล่นเกมที่แต่ละครั้ง
 - 4.1 น้อยกว่า 10 บาท.....คน
 - 4.2 มากกว่า 10 บาท แต่ไม่ถึง 30 บาท.....คน
 - 4.3 มากกว่า 30 บาท แต่ไม่ถึง 50 บาท.....คน
 - 4.4 มากกว่า 50 บาทขึ้นไป.....คน
 - 4.5 อื่นๆ ได้แก่.....จำนวนรวม.....คน
5. เหตุผลที่ชอบเล่นเกม
 - 5.1 สนุก เพลิดเพลิน.....คน
 - 5.2 อยากเอาชนะ.....คน
 - 5.3 จะได้เข้ากับเพื่อนได้.....คน
 - 5.4 ชอบตรงความตื่นเต้น หวาดเสียว.....คน
 - 5.5 เงาไม่รู้จะทำอะไร.....คน
 - 5.6 อื่นๆ ได้แก่จำนวนรวม.....คน
6. เรื่องราวในเกมเกี่ยวกับ
 - 6.1 ต่อสู้ เอาชนะ.....คน
 - 6.2 บู้ล้างผลาญ ด้วยอาวุธนานาชนิด.....คน
 - 6.3 แข่งขันประลองความเร็ว.....คน
 - 6.4 ผจญภัย ตื่นเต้น หวาดเสียว.....คน
 - 6.5 อื่นๆ ได้แก่.....จำนวนรวม.....คน

7. เคยมีการกระทำใดบ้าง

7.1 เล่นเกมเพลินจนลืมกินข้าว.....คน

7.2 นอนดึกเพราะเล่นเกมติดพัน.....คน

7.3 เล่นเกมจนลืมทำการบ้าน.....คน

7.4 เล่นเกมตื่นตื่นหวาดเสียว จนเก็บไปฝัน.....คน

7.5 อื่นๆ ได้แก่.....จำนวนรวม.....คน

8. คิดว่าตนเองติดเกม.....คน ไม่ติดเกม.....คน

9. เหตุผลของคนที่ยอมรับว่าติดเกมได้แก่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. เหตุผลของคนที่ยอมรับว่าไม่ติดเกม ได้แก่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(หมายเหตุ ถ้าเหตุผลซ้ำกันเขียนแค่ครั้งเดียว ไม่ต้องลอกซ้ำ)

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกาย และ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ			
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือ และกิจกรรมกลางแจ้ง	1. ระเบียบแถวและการเดินสวน สนาม	3	
		2. การผูกเงื่อน	3	
		3. การบุกเบิก	2	
		4. ทิศและการใช้เข็มทิศ	1	
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	5. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	1	ทักษะชีวิต
		6. การออกกำลังกาย	1	
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย			
	หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	7. สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	2	
	หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วม แก้ไขทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	8. โรงเรียนปลอดภัย	2	
9. รักษธรรมชาติ		2		
ด้าน สติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	10. นาที่วิฤตติ	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	11. ภาพวาดอนาคต	1	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพ ระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
	หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถี ไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น	12. ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิ ปัญญาไทย	2	
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	13. ความกตัญญูรู้คุณ	1	ทักษะชีวิต
14. ลูกเสือสุภาพบุรุษ		1	ทักษะชีวิต	

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	15. เข้าใจเพื่อนด้วยภาษากาย	1	ทักษะชีวิต
		16. ทักษะปฏิเสธ	1	ทักษะชีวิต
		17. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต
		18. การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	2	ทักษะชีวิต
ด้านสัมพันธภาพกับชุมชนสังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา / บริการ	19. การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น	1	
	หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ			
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	20. แก้ปัญหาเด็กติดเกม	1	ทักษะชีวิต
รวม 4 ด้าน	รวม 11 หน่วย	รวม 20 แผนการจัดกิจกรรม	30	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือสามารถฝึกฝนตนเองในเรื่องระเบียบแถวและการเดินสวนสนามได้อย่างถูกต้องและพร้อมเพรียง

2. เนื้อหา/สาระ ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 ป้ายกองลูกเสือโรงเรียน ธงประจำกองลูกเสือโรงเรียน

3.2 เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) ขับร้องเพลงลูกเสือธีรราช

3) ผู้กำกับทบทวนการฝึกระเบียบแถวที่ได้เรียนมาแล้ว

4) ผู้กำกับอธิบายและสาธิตถึงการตั้งรูปขบวนในการเดินสวนสนาม และให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ

5) ผู้กำกับอธิบายและสาธิตวิธีการทำความเคารพประธานในพิธีของลูกเสือ ผู้ถือธง

และป้ายของลูกเสือ และให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ

6) มอบหมายให้นายหมู่ผู้นำฝึกภายในหมู่ของตน เพื่อความพร้อมเพรียง

7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 และ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง

3) นายหมู่ลูกเสือนำฝึกภายในหมู่ของตน เพื่อความพร้อมเพรียง

4) ผู้กำกับติดตามผลการปฏิบัติ

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต ความพร้อมเพรียง และความถูกต้องในการฝึกปฏิบัติ

ภาคผนวก

1. เพลง ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช

สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น

มีจรรยา รักษาชื่อ สร้างเกียรติระบือ

ร่างเร็งแจ่มใส ไฟใจรักให้ยืนนาน

ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์

พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล

เลื่องลือต่อไปช้านาน

พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

2. เอกสารประกอบการเรียนรู้

• ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

การเดินสวนสนาม

การสวนสนามมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดงานชุมนุมลูกเสือเช่นงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ งานชุมนุมลูกเสือเขตการศึกษาและงานชุมนุมลูกเสือจังหวัดเพื่อแสดงถึงสมรรถภาพของลูกเสือ ว่ามีความพร้อมเพียง มีระเบียบวินัย ควรแก่การยกย่องสรรเสริญมากน้อยเพียงใด เป็นการแสดงออกในความสามารถของแต่ละลูกเสือละกอง จะมองภูมิหลังของการดำเนินงานภายในกองลูกเสือได้อย่างดีเยี่ยม และใช้ประกอบพิธีในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี

การตั้งแถวเดินสวนสนามของลูกเสือ

กองลูกเสืออาจจัดแถวสวนสนามได้ดังนี้ คือ

- 1) จัดเป็นรูปแบบแถวหน้ากระดาน หรือจัดเป็นรูปแบบแถวตอนลึก แล้วแต่ความเหมาะสม
- 2) ตำแหน่งการยืนและเว้นระยะ คนถือป้ายกองลูกเสือโรงเรียนยืนเป็นคนแรก ห่างจากคนถือป้าย 5 ก้าว เป็นคนถือธงประจำกองลูกเสือโรงเรียน ห่างจากคนถือธง 5 ก้าว เป็นผู้กำกับลูกเสือ ห่างจากผู้กำกับลูกเสือ 5 ก้าว เป็นรองผู้กำกับลูกเสือ ห่างจากรองผู้กำกับลูกเสือ 3 ก้าว เป็นสมาชิกลูกเสือ

การแสดงความเคารพ

1) ผู้ถือธง การแสดงความเคารพในเวลาอยู่กับที่ เมื่อมีคำบอกว่า “วันทยา – วุธ” ให้ผู้ถือธงยกธงขึ้นในท่าเคารพ และทำกิ่งขาหัน ลดปลายคันธงลงข้างหน้าอย่างช้าๆ จนคันธงอยู่ในแนวเส้นขนานคู่กับพื้น มือทั้ง 2 อยู่เสมอแนวป่า เมื่อลดธงลงถึงแนวขนานกับพื้น ให้เชิญธงกลับขึ้นในท่าเคารพช้าๆ ได้จังหวะเช่นเดียวกับขาลง และเชิญธงในท่านี้จนกว่าจะมีคำบอกว่า “เรียบ – อาวุธ” จึงลดธงลงแล้วจึงทำกิ่งซ้ายหันอยู่ในท่าตรง

2) ลูกเสือและผู้กำกับ ทำความเคารพตามวิธีการของลูกเสือ ดังนี้

การทำความเคารพขณะเดิน

การจัดสถานที่ให้ใช้ธงปักเป็นเครื่องหมาย 3 ธง ธงแรกปักห่างจากผู้รับการเคารพ 20 ก้าว ธงที่สองปักห่างจากผู้รับการเคารพ 10 ก้าว และธงที่สามอยู่ถัดจากผู้รับการเคารพไปอีก 10 ก้าว

การทำความเคารพ

เมื่อเดินถึงธงแรก รองผู้กำกับลูกเสือสั่งด้วยคำว่า “ระวัง” ทุกคนเริ่มตบเท้าแรง

เมื่อถึงธงที่ 2 รองผู้กำกับสั่งด้วยคำว่า “แลขวา – ทำ” เมื่อสิ้นสุดคำสั่งให้ลูกเสือทุกคนเดินสะบัดหน้าไปทางขวามือเพื่อทำความเคารพประธาน ยกเว้นนายหมู่ลูกเสือที่อยู่ขวาสุด ให้แลตรงมองไปข้างหน้า คนถือพลองและไม่ง่ามให้เดินแกว่งแขนตามปกติ ที่เหลือไม่แกว่งแขน

เมื่อถึงธงที่ 3 ผู้ใดหรือดับใดผ่านธงที่ 3 ก็สะบัดหน้าแลตรงและเลิกทำความเคารพ แกว่งแขนเดินต่อไปตามปกติ โดยไม่ต้องออกคำสั่ง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 การผูกเงื่อน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ :

ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนที่จำเป็นสำหรับช่วยชีวิตคน อย่างน้อย 3 เงื่อน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

2. เนื้อหา/สาระ :

การใช้ประโยชน์ และการผูกเงื่อน บ่วงสายธนู บ่วงสายธนู 2 ชั้น บ่วงสายธนู 3 ชั้น บ่วงสายธนูพันหลัก และเงื่อนเก้าอี้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ :

- 3.1 เอกสารประกอบการเรียนรู้ และแผนภูมิเงื่อนชนิดต่าง ๆ
- 3.2 เชือก ไม้พลอง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐาน และให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติ
 - ฐานที่ 1 เงื่อนบ่วงสายธนู
 - ฐานที่ 2 เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น
 - ฐานที่ 3 เงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น
 - ฐานที่ 4 เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก
 - ฐานที่ 5 เงื่อนเก้าอี้
- 4) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือฝึกปฏิบัติ การผูกเงื่อนทั้ง 5 ชนิด จนชำนาญ
- 4) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับสนทนาถึงเหตุการณ์อันตรายที่เกิดขึ้นและอาจมีคนต้องการขอความช่วยเหลือ เช่น การช่วยคนตกน้ำ การช่วยคนตกเหว การไต่จากที่สูง ชั่วโมงนี้จึงเป็นกิจกรรมการนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์ โดยให้ทำโมเดลเงื่อนบ่วงสายธนู บ่วงสายธนู 2 ชั้น บ่วงสายธนู 3 ชั้น บ่วงสายธนูพื้นหลัก และเงื่อนเก้าอี้ โดยผู้กำกับทดสอบการผูกเงื่อน

4) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง รักกันไว้

(สร้อย) เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้

โอ...ลูกเสือ เชื่อชาติไทย สดชื่นแจ่มใจ จิตใจเราเรียง

เราล้วนต่างบันทึก รื่นเรียงสำราญ (สร้อย)

2. เกม

- เกม มังกรกินหาง

วิธีเล่น

แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 - 4 แถว จับเอวต่อกันเป็นแถว คนที่ยืนอยู่หัวแถวเป็นปากมังกร คนที่เป็นปากมังกร พยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่นๆ ถ้าแถวใดถูกจับก็ต้องต่อกัน ในที่สุดจะมีแถวเดียวเป็นมังกรหางยาว แล้วหัวมังกรก็ไล่จับหางมังกรของตัวเอง

การตัดสิน

หัวมังกรจะต้องไล่จับหางมังกรของตัวเองให้ได้ การเล่นจึงสิ้นสุดลง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การบุกเบิก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 บอกประโยชน์และสามารถแสดงวิธีผูกแน่นแบบต่างๆ ได้
- 1.2 ลูกเสือทำโครงการบุกเบิก 1 โครงการ โดยการผูกแน่นอย่างน้อย 2 วิธี

2. เนื้อหา/สาระ

- 2.1 การผูกแน่นแบบต่าง ๆ และการใช้ประโยชน์
- 2.2 การใช้ประโยชน์ การผูกแน่น ในการบุกเบิก

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 เอกสารประกอบการเรียนรู้และแผนภูมิการผูกแน่นชนิดต่างๆ
- 3.2 เชือก ไม้พลอง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือ ฝึกปฏิบัติ การผูกแน่นแบบต่างๆ ตามฐาน
ฐานที่ 1 การผูกประกบ 2 ท่อน
ฐานที่ 2 การผูกประกบ 3 ท่อน
ฐานที่ 3 การผูกแท่ง
ฐานที่ 4 การผูกกากบาท
- 4) รวมกอง ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปการใช้ประโยชน์ ของการผูกแน่นแบบต่างๆ
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือ ฝึกปฏิบัติโครงการบุกเบิก 1 โครงการ โดยเลือกเข้าฐานตามความสนใจ

- ฐานที่ 1 การทำต่อม่อสะพาน
- ฐานที่ 2 สะพานเชือก 2 เส้น
- ฐานที่ 3 สะพานค้ำ
- ฐานที่ 4 สะพานลิง

- 4) ผู้กำกับทดลองความคงทนและการใช้จริง
- 5) รวมกอง ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินการปฏิบัติ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง ร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ

งานน้อยใหญ่ร่วมใจกันทำ

พวกเราลูกเสือไทย ต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจของเรากล้าหาญ

บากบั่นอดทน หมั่นทำความดี ผูกมิตรและมีไมตรี เหมือนดั่งน้องพี่รับความชื่นบาน

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ.....

พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำนอง แม้เราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตใจ

เบิกบาน เพราะความปรองดอง ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคะนอง ร้องเพลงเพลนใจ

2. เกม

● เกม ขึ้นเขาลงห้วย

ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก ระยะระหว่างหมู่ 3 ก้าว ให้คนสุดท้าย(รองนายหมู่) ยืนตรง คนต่อมายืนก้มหลัง คนถัดไปยืนถ่างขา(สลับกันไปเรื่อยๆจนถึงหัวแถว) เมื่อสัญญาณเริ่ม ให้รองนายหมู่เป็นผู้วิ่ง จะมุดหรือกระโดดสุดแต่คนที่อยู่ข้างหน้าจะยืนในท่าใด (ถ้ายืนก้มหลัง ให้กระโดด ถ้ายืนถ่างขา ให้ลอด)

การตัดสิน หมู่ใดหมดก่อน และนั่งลงก่อนเป็นผู้ชนะ

3. ความรู้เรื่องการผูกเน้น

การผูกเน้น

1. ผูกประภ 2 ท่อน

1.1 วางปลายไม้ที่จะต่อซ้อนขนานกัน ราว 1 ใน 4 หรือ 1 ใน 5 ของความยาวไม้ ใช้เชือก 2 เส้น ผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ด 2 แห่ง ที่ปลายไม้ส่วนที่ซ้อนกัน ทั้ง 2 ท่อน แล้วบิดพันปลายเชือกเข้ากับตัวเชือก (แต่งงาน) ใช้ลิ้นขนาดเท่าเส้นเชือกยัดระหว่างเสา

1.2 พันเชือกรอบไม้ทั้ง 2 อัน ให้เชือกเรียงกัน พันจำนวนรอบจนกว้างเท่ากับความกว้างของไม้ทั้ง 2 อัน สอดเชือกเข้ากลางระหว่างไม้ทั้ง 2 ท่อน ซึ่งยังห่างกันอยู่เพราะมีลิ่มยึดไว้เพื่อเตรียมพันหักคอไก่

1.3 หักคอไก่ โดยสอดเชือกในระหว่างท่อนไม้ พันรอบเชือกที่พันอยู่เดิม ดึงลิ่มออก รัดหักคอไก่ให้แน่น

1.4 ผูกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด ที่ไม้คนละท่อนกับท่อนที่ขึ้นต้น

2. ผูกประกบ 3 ท่อน

เรียงไม้ 3 ท่อน ขนานกัน เริ่มผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านกลาง แต่งงานเชือกแล้วพันรอบเสาทั้ง 3 ท่อน ให้เชือกเรียงกันจนมีความกว้างเท่ากับความกว้างของเสาทั้ง 3 ท่อน หักคอไก่รัดเชือกจนแน่น ลงท้ายด้วยผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านริมเป็นอันเสร็จ

ประโยชน์ของการผูกประกบ

- 1) ใช้ต่อไม้หลายท่อนเข้าด้วยกันให้ยาว
- 2) ใช้ผูกไม้ในการก่อสร้าง
- 3) ใช้ผูกต่อพลองทำเสาขงลอย

3. การผูกแทยง

3.1 วางไม้ 2 ท่อนซ้อนกันเป็นรูปกากบาท ใช้ปลายเชือกด้านหนึ่งคล้องรอบไม้เสาทั้ง 2 ท่อน ผูกด้วยเงื่อนผูกซุง

3.2 ดึงปลายเชือกกลางทงขวา เพื่อให้เงื่อนแน่น แล้วพันอ้อมรอบเสาทั้ง 2 ท่อน 3 - 4 รอบ

3.3 พันแทยงรอบเสาทั้งคู่อีก 3 รอบ

3.4 หักคอไก่ 2 - 3 รอบ

3.5 ลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด

ประโยชน์ของการผูกแทยง

- 1) ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง
- 2) ผูกไม้ค้ำยันเสาป้องกันเสาล้ม
- 3) ใช้ผูกต่อม่อเสาสะพาน

4. ผูกกากบาท

4.1 วางไม้ 2 ท่อนซ้อนกันเป็นรูปกากบาท ผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่หลักอันตั้งหรืออันนอน แล้วแต่งงานปลายเชือกส่วนที่เหลือให้เข้ากันให้เรียบร้อย(ขึ้นต้นด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่หลักด้านหนึ่ง แล้วแต่งงานเชือกกับปลายเชือก)

4.2 อ้อมเชือกลอดใต้ไม้อันนอนทางด้านขวา ดึงให้ตึงมือ พาดข้ามอันตั้งด้านล่าง ลอดอันนอนด้านขวาเป็นอันครบรอบ พันอย่างนี้สัก 3 - 4 รอบ ดึงให้ตึงทุก ๆ รอบ (พันเชือกอ้อมหลักทั้งสอง)

4.3 หักคอไก่ คือ การพันรอบเงื่อนในชั้นที่ 2 เพื่อรัดเชือกให้ตึง จะได้ไม่รูดลง(หักคอไก่เพื่อรัดเชือกให้แน่น)

4.4 เมื่อหักคอไก่ได้ 2-3 รอบ และดึงเชือกให้ตึงแล้ว ให้จับลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันนอนซึ่งเป็นคนละอันกับอันขึ้น (ลงทำด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่หลักคนละต้นกับข้อประโยชน์

- 1) ใช้ในงานก่อสร้าง ทำนั่งร้านทาสีอาคาร
- 2) ใช้ในงานสร้างค่ายพักแรม อุปกรณ์การพักแรม

5. วิธีการทำต่อม่อสะพาน

การสร้างต่อม่อสะพาน คือ ความต้องการขั้นแรกของการบุกเบิกอย่างหนึ่ง ทั้งยังเป็นเครื่องทดสอบวิชาลูกเสือโทอีกด้วย

รูปแบบของต่อม่อสะพานอาจผิดแผกกันไปบ้าง ตามความต้องการของงานที่แตกต่างกันออกไป แต่ปกติควรมีลักษณะดังนี้

5.1 ปลายเสาของต่อม่อสะพานต้องอยู่ล่างสุด ซึ่งจะครูดไปกับพื้นเมื่อถูกลากพาไป อย่าให้คานถูกพื้น

5.2 เสาต่อม่อสะพานจะสอดขึ้นไปทางคานบนเล็กน้อย ฉะนั้นระยะที่จะผูกแน่นของคานบนและล่าง ควรเป็น 5 ต่อ 6 ตามลำดับ

5.3 คานบนและคานล่างอยู่ด้านเดียวกันของเสาต่อม่อ ซึ่งมองเห็นได้ง่ายว่าเมื่อประกอบเป็นต่อม่อ ด้านนี้จะอยู่บนเสมอ

5.4 ไม้ค้ำยัน วางอยู่บนเสา 3 แห่ง อีกแห่งหนึ่งอยู่ด้านใต้

5.5 ผูกแน่นแบบกากบาททุกแห่ง เว้นแต่ที่ไม้ค้ำยันไขว้กันให้ผูกแบบทแยงแบบของต่อม่อสะพานที่ทำด้วยไม้พลองนี้มีความแข็งแรงอย่างสมบูรณ์พอเพียง เพราะมันเป็นแบบที่มีการสมดุลดียิ่ง แต่ถ้าใช้ไม้ที่มันคงกว่าเพื่อความถาวรก็นับว่า ดียิ่งขึ้นไปอีก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ทิศและการใช้เข็มทิศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความรู้ในเรื่องของทิศและบอกชื่อทิศต่างๆ ใช้เข็มทิศบอกทิศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. สาระเนื้อหา ทิศทั้ง 8 ทิศ

3. สื่อ / วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเรื่องทิศ

3.2 เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องทิศ และการใช้เข็มทิศแบบซิลวา

3.3 เข็มทิศแบบซิลวา

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงทิศทั้ง 8

4.3 กิจกรรม

1) แบ่งหมู่ลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน เพื่อทบทวน

ฐานที่ 1 รู้จักทิศ

ฐานที่ 2 ฝึกใช้เข็มทิศ

ฐานที่ 3 หาทิศ / เกมหาทิศ

2) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุป

4.4 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินความถูกต้องในการหาทิศ

ภาคผนวก

1. เพลง ทิศทั้ง 8

ทิศทั้งแปดทิศ	ขอให้คิดจำไว้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ	บูรพา ประจิม จำไว้
อีสานตรงเหนือ	ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน	ตรงข้ามไปคือ อาคเนย์

2. เกม หาทิศ

วิธีเล่น

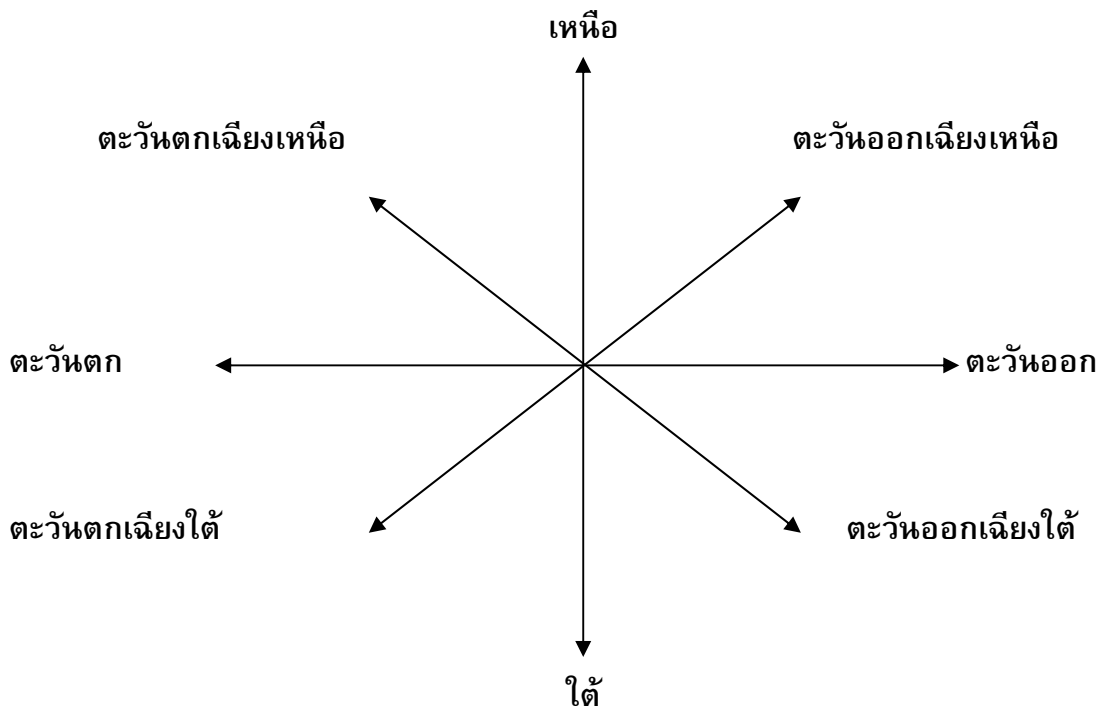
ผู้เล่นเข้าแถวตอนลึกตามจำนวนหมู่ ชีตเส้นจากหมู่ห่างออกไปประมาณ 8 เมตร นำเข็มทิศวางไว้ กระดาษแข็งตีเส้นตามทิศทั้งแปดทิศ ฝาขวดน้ำอัดลมเขียนตัวเลขเป็นมุมต่างๆ เช่น 45, 90, 135, 180, 225, 270, 315, และ 0 เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม ให้นำยหมู่หันเข็มทิศให้ตรงทิศเหนือแล้วหยิบฝาขวดน้ำอัดลมอันหนึ่งวางลงบนกระดาษให้ตรงตามมุมมองที่กำหนด แล้ววิ่งไปสัมผัสมือกับคนที่ 2 คนที่ 2 หยิบฝาน้ำอัดลม 1 อัน ดูจำนวนองศา แล้ววางไว้ตามมุมที่กำหนด เสร็จแล้ววิ่งไปสัมผัสมือคนที่ 3 ทำต่อไปจนครบทั้งแปดทิศ (ถ้าผู้เล่นไม่ครบ 8 คน ให้เล่นซ้ำคนแรกใหม่)

การตัดสิน หมู่ใดถูกต้องมากที่สุดชนะ

3. ความรู้เรื่องทิศ

อุดร (เหนือ)	NORTH	อีสาน (ตะวันออกเฉียงเหนือ)	NORTH EAST
บูรพา (ตะวันออก)	EAST	ภาคเนย์ (ตะวันออกเฉียงใต้)	SOUTH EAST
ทักษิณ (ใต้)	SOUTH	หริดี (ตะวันตกเฉียงใต้)	SOUTH WEST
ประจิม (ตะวันตก)	WEST	พายัพ (ตะวันตกเฉียงเหนือ)	NORTH WEST

ทิศทั้ง 8

ความรู้เรื่องเข็มทิศ

เข็มทิศ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทิศเหนือ(ทิศเหนือแม่เหล็ก) เข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการของลูกเสือ คือ เข็มทิศแบบซิลวา ของประเทศสวีเดน ซึ่งใช้ง่ายและสะดวก

เข็มทิศซิลวามีส่วนประกอบดังนี้

1. แผ่นฐานเป็นวัสดุโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป (Direction of travel)
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัดของเข็มทิศเป็นมุม 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแผ่นแม่เหล็กสีแดง จะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ตำแหน่งสำหรับตั้งหมุดและอ่านค่ามุม อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง
8. ลูกศรก้างปลา

การใช้เข็มทิศแบบซิลวา

ก. กรณีที่ทราบค่าหรือบอกมุมอะซิมูทมาให้ และต้องการจะรู้ว่าจะต้องเดินทางไปทางทิศใด (สมมติว่าบอกมุม 80 องศา)

1. ถือเข็มทิศไว้บนฝ่ามือในแนวราบ โดยให้แม่เหล็กแกว่งไปมาได้อิสระ
2. หมุนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศให้เลข 80 องศาอยู่ตรงปลายลูกศร
3. ชี้ทิศทาง
4. หันเหตั่วเข็มทิศทั้งฐาน จนกว่าเข็มแม่เหล็กชี้ทับลูกศรก้างปลา
5. เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทางทิศใดก็เดินไปตามทิศทางนั้น (การเดินทางไปตามทิศทางที่ลูกศรชี้ทิศทางบอกนั้น ให้มองหาจุดเด่นที่อยู่หนึ่งกับที่ เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน โปสท์ เสา ฯลฯ เป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น)

ข. กรณีจะหาค่าของมุมอะซิมูท จากจุดที่เรายืนอยู่ไปยังจุดที่เราจะเดินทางไป

1. ให้ถือเข็มทิศไว้บนฝ่ามือในแนวระดับ
2. หันลูกศรชี้ทิศทาง ไปยังจุดที่เราจะเดินทางไป
3. หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศ ให้เข็มทิศแม่เหล็กทับลูกศรก้างปลา
4. ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดที่ตำแหน่งสำหรับตั้งมุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

ข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

1. จับถือด้วยความระมัดระวัง เพราะหน้าปัดและเข็มบอบบางอ่อนไหวง่าย
2. อย่าให้ตก แรงกระเทือนทำให้เสียได้
3. ไม่ควรอ่านเข็มทิศใกล้สิ่งที่เป็นแม่เหล็กหรือวงจรไฟฟ้า
4. อย่าให้เปียกน้ำจนขึ้นสนิม
5. อย่าให้ใกล้ความร้อน เข็มทิศจะบิดงอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความเข้าใจและสามารถนำทักษะการรู้เท่าทันสื่อไปใช้ในการป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพตนเองได้

2. เนื้อหา/สาระ

โฆษณาทุกชิ้นถูกสร้างขึ้นอย่างมีแบบแผนและเป้าหมายที่เจาะจง เพื่อจูงใจให้เป้าหมายเปิดรับและต้องการสินค้านั้น สื่อโฆษณาจึงมีผลต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนอย่างมาก เพราะขาดประสบการณ์ ความคิดวิเคราะห์/วิจารณ์ และความเข้าใจในสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของสื่อความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ จะช่วยให้เด็กวิเคราะห์สาระจากสื่อได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือ และรับกับสื่อได้อย่างเหมาะสม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง รู้เท่าทันสื่อ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 มอบหมายให้แต่ละหมู่ศึกษาโฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์ หมู่ละ 1 ชนิดที่ไม่ซ้ำกัน และนำมาแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบการโฆษณาสินค้าชิ้นนั้น หมู่ละไม่เกิน 5 นาที

- โฆษณาน้ำอัดลม
- โฆษณาระเหยสำเร็จรูป
- โฆษณาขนมขบเคี้ยว
- โฆษณาลูกอม

สมาชิกนั่งชมเหมือนนั่งดูโฆษณาทางโทรทัศน์

4.4 เมื่อจบการแสดงบทบาทนักโฆษณาแล้วให้ลูกเสือคิดอภิปรายตามข้อคำถามต่อไปนี้ โดยผู้กำกับสามารถเพิ่มเติมสอดแทรกระหว่างการอภิปราย

- ใครเป็นผู้สร้างสื่อโฆษณา
- สร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร
- ใช้เทคนิคอะไรดึงดูดใจผู้ชม
- การโฆษณานั้นแฝงแนวคิดหรือค่านิยมอะไรบ้าง
- มีผลอย่างไรกับผู้ชม

- วิเคราะห์สินค้าชิ้นนั้นแล้วมีประโยชน์และโทษอะไรบ้าง
- ถ้าจะซื้อมารับประทานจะคุ้มกับราคาหรือไม่
- สรุปว่าลูกเสือจะตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อ เพราะเหตุใด

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต และศึกษาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของลูกเสือในการแสดงบทบาทสมมติ การสื่อสารยาว ทำทาง และเนื้อหา

5.2 สังเกตและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นและเจตคติ

ภาคผนวก

1. เกม

- เกม วิ่งเปี้ยววงกลม

วิธีเล่น

เขียนวงกลมให้ใหญ่และลากเส้นผ่าศูนย์กลางให้เลยออกนอกวง แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้ยืนรอบวงกลมพวกละครึ่งวง หันหน้าออกนอกวงกลม เริ่มเล่นโดยให้ผู้เล่นคนแรกซึ่งอยู่ที่เส้นของแต่ละหม้อออกวิ่งไปรอบๆ วงกลม ให้หันด้านซ้ายให้วงกลม มือถือผ้า เมื่อครบรอบให้ส่งผ้าให้คนที่ 2 ซึ่งจะต้องทำเช่นเดียวกัน คือ วิ่งรอบวงแล้วส่งให้คนที่ 3 ในขณะที่วิ่งทุกคนต้องอยู่ประจำที่ของตน

การตัดสิน ฝ่ายใดวิ่งครบทุกคนก่อนเป็นผู้ชนะ

2. ใบความรู้ เรื่อง รู้เท่าทันสื่อ

ประเภทของสื่อ

สื่อมีหลายประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ / สื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำ / สื่อเฉพาะกิจ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ ที่ใช้รณรงค์เฉพาะเรื่อง / สื่อสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต

ความสำคัญของสื่อ

สื่อ (โดยเฉพาะสื่อมวลชนและสื่อสมัยใหม่) สามารถเข้าถึงคนทุกเพศ ทุกวัยได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุม จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม พฤติกรรม และการดำรงชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งมีบทบาทสูงในการกำหนดทิศทางของสังคมด้วย

ทำไมต้องรู้เท่าทันสื่อ

คนส่วนมากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระที่มากับสื่ออย่างมีเหตุผล รวมทั้งไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและเบื้องหลังของสื่อ จึงยอมรับสิ่งที่สื่อเสนอโดยไม่มีข้อสงสัย และคิดเองว่าสิ่งที่สื่อเสนอนั้นถูกต้องเหมาะสม สื่อจึงมีผลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้ที่ไม่รู้เท่าทัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโฆษณาที่จูงใจนำเสนอเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ สื่อโป๊/สื่อลามก เช่น การ์ตูนโป๊ วีซีดี ที่นำเสนอค่านิยมและความรู้เรื่องเพศที่ไม่ถูกต้อง ผิดศีลธรรม ผิดศีลธรรม และสื่อความรุนแรง เช่น การ์ตูน ภาพยนตร์ เกม ที่นำเสนอภาพความโหดร้ายทารุณ การไล่ล่าด้วยอาวุธนาๆชนิด การทำร้ายร่างกาย การแข่งขันที่ตึงเครียด/ตื่นเต้น/เร้าใจตลอดเวลา ฯลฯ ซึ่งเมื่อเสพความรุนแรงเหล่านี้ไปทำให้เกิดความชินชา รู้สึกว่าความรุนแรงเป็นเรื่องปกติไม่มีความผิด ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่ควบคุมตนเอง และเลียนแบบใช้ความรุนแรงในที่สุด ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อจึงจะช่วยให้รู้จักเลือกรับ ตอบสนองและใช้ประโยชน์จากสื่อที่ดีเท่านั้น รวมทั้งไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาสินค้าที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ สินค้าฟุ่มเฟือย ราคาแพงใช้ไม่คุ้มค่าเงินที่เสียไป หรือบางครั้งซื้อตามคำโฆษณาทั้งที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้เลย เป็นต้น

การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา

เป็นความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะ เนื้อหาสาระที่มากับสื่ออย่างมีเหตุผล และหาคำตอบในเรื่องเบื้องหลังของสื่อว่า ใครสร้างสื่อ สร้างขึ้นเพื่อต้องการอะไร ใครเป็นเป้าหมาย มีเทคนิคดึงดูดใจอย่างไร แฝงแนวคิดหรือค่านิยมอะไรบ้าง มีผลอย่างไรกับผู้รับสื่อหรือกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์สินค้าตามความเป็นจริงว่ามีประโยชน์และโทษอะไรบ้าง คำนวณราคาใหม่และสุดท้ายจะตัดสินใจอย่างไร

ตัวอย่าง ลูกอมและบะหมี่สำเร็จรูป

ลูกอม ซึ่งในความเป็นจริงคือน้ำตาลที่แต่งเติมรสชาติต่าง ๆ มีมูลค่าการตลาดถึง 4.5 พันล้านบาทต่อปี เจ้าของผลิตภัณฑ์จึงให้ความสำคัญในการออกภาพยนตร์โฆษณา เพื่อสร้างการจดจำและเพื่อตอกย้ำแบรนด์กับผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง เช่น

ลูกอม “ฮาร์ทบีท” ผู้นำตลาดลูกอมรสผลไม้ ใช้จุดเด่นคือ ความเป็นลูกอมสีรุ้งรูปหัวใจ และผู้นำในเรื่องการตลาดเพื่อความรัก (Love marketing) สร้างสีสันด้วยกิจกรรมการตลาดในรูปแบบต่างๆอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นตลาดลูกอม เช่น ปรับโฉมลูกอมฮาร์ทบีท ในช่วงวันวาเลนไทน์ จากเดิมที่กระดาษห่อลูกอมมีการบันทึกข้อความหวานๆ และคำทำนายอยู่ใต้กระดาษภายใต้คอนเซ็ปต์ “ฮาร์ทบีทพูดได้” เปลี่ยนเป็นกระดาษห่อเขียนได้ เว้นพื้นที่ว่างให้ผู้บริโภคเขียนข้อความและความในใจด้วยลายมือตนเองเป็นการสร้างฐานลูกค้ากลุ่มใหม่ที่มีอายุมากขึ้นตั้งแต่ระดับนักศึกษา มหาวิทยาลัยถึงคนเริ่มต้นทำงาน จากเดิมจับกลุ่มนักเรียนประถมและมัธยม ฮาร์ทบีท ก็ยังใช้จุดเด่นเดิมในการทำการตลาดลูกอมรสซ่า โดยอาศัยเทศกาลวันแห่งความรักเป็นวันเปิดตัว

ลูกอม “ฮอลล์” ผู้นำตลาดลูกอมซ่านี้อาศัยจุดขายทางด้านประโยชน์ของตัวลูกอมเพื่อลดความเครียดและชุ่มคอเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ ตลาดลูกอมรสซ่านี้อาศัยมูลค่าถึง 1.8 พันล้านบาท โดยความ

ได้เปรียบอยู่ที่เริ่มต้นการขายผ่านช่องทางร้านขายยา ทำให้ได้ลูกค้า 2 กลุ่ม เพราะมีจุดขายลูกอม
กึ่งยาและรสชาติที่หลากหลาย รสชาติใหม่ล่าสุดคือ ลูกอมฮอลล์รสตะไคร้ซึ่งต่อยอดจากจุดขายเดิม
ของลูกอมฮอลล์รสเมนโกลิปต์สและรสน้ำผึ้งผสมมะนาว

ลูกอม “คอลลาเจนะ” ลูกอมรสผลไม้ผสมวิตามินซีและคอลลาเจน จุดขายทางด้านรสชาติ
ความอร่อยและมีให้เลือกหลากหลายตามฤดูกาลผลไม้ จับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความสำคัญกับความ
งามและสุขภาพภายใต้คอนเซ็ปต์ “เฮลตี้แอนด์บิวตี้ สองคุณค่าสู่ความสดใส” เข้าถึงตลาดกลุ่มวัยรุ่น
และวัยทำงานที่หันมาดูแลสุขภาพผิวพรรณกันมากขึ้น

บทสัมภาษณ์สรุป ในความจริงคือแบ่งแต่งเติมรสชาติผสมผงชูรสเท่านั้น มีมูลค่าการตลาด
ประมาณ 4.5 พันล้านบาทต่อปีเช่นกัน มีจุดขายที่ความอร่อยและสะดวกพกกับรสชาติที่หลากหลาย
เจ้าของผลิตภัณฑ์ก็ทำโฆษณาอย่างต่อเนื่องเช่นกัน เพื่อสร้างการจดจำและต่อยอดแบรนด์โดยใช้
ดารายอดนิยมเป็นผู้นำเสนอ สร้างภาพทางคุณค่าและรสชาติที่หลากหลาย มีการทำโปรโมชั่น
หลากหลายรูปแบบเพื่อกระตุ้นยอดขาย เช่น ส่งซองชิงโชค แจกทองตามบ้านและร้านค้าที่สุ่มเจอ
ว่ามีสินค้าของตนเองอยู่ เป็นต้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การออกกำลังกาย

เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ ลูกเสือเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย
- เนื้อหา/สาระ วิถีชีวิตของคนออกกำลังกาย
- สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ เกม - เพลง
- กิจกรรม
 - พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - เกม - เพลง
 - มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ทำการสืบเสาะวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่อยู่ในวัยเดียวกัน 2 คน คนหนึ่งมีสุขภาพดี อีกคนสุขภาพไม่ดี โดยสัมภาษณ์ว่าทั้งสองคนมีวิถีชีวิตการออกกำลังกายอย่างไร จึงมีสุขภาพต่างกัน
 - ลูกเสือแต่ละหมู่รายงาน
 - ผู้กำกับนำอภิปรายประเด็น “ การออกกำลังกายมีความสำคัญต่อสุขภาพของลูกเสืออย่างไร” และสรุป
 - หมู่ลูกเสือร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน และเลือกวิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสม สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอและปลอดภัย
 - ลูกเสือบันทึกความก้าวหน้าของการออกกำลังกายเป็นระยะ หรือสะสมไว้อย่างต่อเนื่อง
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)
- การประเมินผล
 - สังเกต ความรับผิดชอบและสมกันะในการทำงาน
 - ติดตามผลการพัฒนาตนเองเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ

ภาคผนวก

1. เพลง กายบริหาร

ชูมือขึ้นแล้วหมุนๆ	ชูมือขึ้นโบกไปมา (ซ้าย)
ควงแขนขึ้นและลง	พับแขนมือแตะไหล่
กางแขนขึ้นและลง	ชูขึ้นตรงหมุนไปรอบตัว

2. เกม รถไฟด่วน

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง มือแตะบ่าลูกเสือคนข้างหน้า เริ่มเล่นให้ทุกคนวิ่งไปข้างหน้าในลักษณะแถวตอนเรียงหนึ่ง โดยมีไม่ต้องหลุดออกจากบ่าคนข้างหน้า วิ่งไปจนคนสุดท้ายผ่านเส้นชัย การตัดสิน หมู่ใดผ่านเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. เนื้อหา/สาระ : การประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้
3. สื่อ / วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 เพลง – เกม
 - 3.2 ภาพสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ประเภทต่าง ๆ
4. กิจกรรม
 - 4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เกม – เพลง
 - 3) ผู้กำกับนำสนทนาถึงวัสดุเหลือใช้ ที่ยังมีคุณค่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ และเพิ่มมูลค่าให้กับครัวเรือน โดยนำตัวอย่างหรือภาพสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ประเภทต่างๆ มาให้ลูกเสือได้ดูตัวอย่าง เช่น ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ไม้กวาดทางมะพร้าว ถุงผ้า / กระเป๋าผ้าใบเล็ก / ใบใหญ่ ที่ผลิตจากเศษผ้า เครื่องประดับจากรกมะพร้าว ตะกร้าจากขวดน้ำพลาสติก สีขาว ฯลฯ
 - 4) ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวางแผน ประดิษฐ์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ หมู่ละ 1 ชั้น โดยแบ่งงานให้สมาชิกรับผิดชอบ และนำมาดำเนินการในครั้งต่อไป (ออกแบบสิ่งประดิษฐ์/ กำหนดวัสดุที่ต้องใช้ / แบ่งงานและมอบหมายสมาชิกไปหาและรวบรวมวัสดุที่จำเป็นต้องใช้) และนัดหมายการทำงานระบบหมู่
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)
 - 4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เกม – เพลง
 - 3) หมู่ลูกเสือร่วมกันประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้
 - 4) นำผลงานมานำเสนอ และอธิบายวิธีการทำ
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)
5. การประเมินผล

สังเกต ติดตามกระบวนการทำงาน การมีส่วนร่วม การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำ ผู้ตามตรวจสอบผลงานสำเร็จที่ลูกเสือภาคภูมิใจ

ภาคผนวก

1. เพลง ต้นไม้ดีแท้

ต้นไม้คือสิ่งแวดล้อม
เจ้าดูตออากาศเป็นพิษ
อากาศเป็นพิษชีวิตจะสั้น
ต้นไม้กำเนิดก่อเกิดทรัพย์แน่

ย่อมความชุ่มชื้นชีวิต
ทำให้ชีวิตสดชื่นยืนยาว (ซำ)
ต้นไม้เท่านั้นทั้งกันและแก่
ต้นไม้แน่แท้ช่วยแก้ช่วยกัน

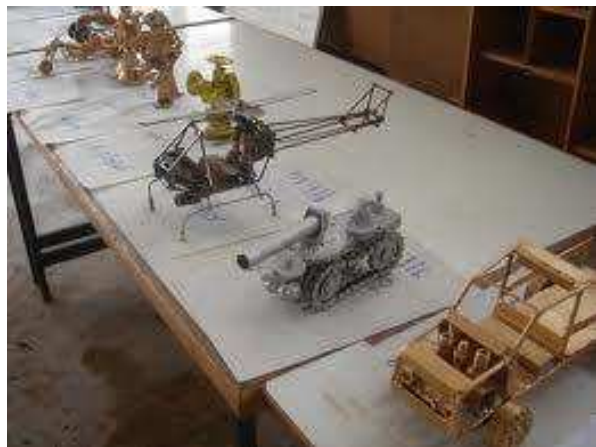
2. เกม หนูกับแมว

วิธีเล่น

ให้ลูกเสือทำเป็นวงกลมโดยจับมือกันไว้ เลือกลูกเสือ 2 คน คนหนึ่งเป็นแมวอยู่ในวงกลม อีกคนหนึ่งเป็นหนูอยู่นอกวงกลม เริ่มเล่นโดยแมวต้องพยายามออกจากวงกลมให้ได้เพื่อจับหนู ลูกเสือที่ทำวงกลมต้องพยายามเกาะมือกันไว้ให้แน่น และป้องกันไม่ให้แมวออกมา

การตัดสิน

แมวสามารถออกจากวงกลมและจับหนูได้ ก็เปลี่ยนลูกเสือที่เป็นแมวและหนูใหม่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 โรงเรียนปลอดภัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ส่งเสริมให้ลูกเสือทำกิจกรรมเพื่อช่วยแก้ปัญหาและบำรุงรักษา พัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

2. เนื้อหา/สาระ

การช่วยเหลือบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมพัฒนาลูกเสือให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่จะต้องเข้าร่วมกระทำกิจกรรมลูกเสือเพื่อช่วยเหลือ แก้ปัญหาและบำรุงรักษาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เกิดจากความคิด การกระทำด้วยกระบวนการกลุ่มโดยหมู่ของลูกเสือเอง

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง – เกม

3.2 แผนผังโรงเรียน

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) แบ่งพื้นที่ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่**ไม่ปลอดภัย**ในโรงเรียน เช่น สภาพของ อุปกรณ์เด็กเล่น การวางสิ่งของเกะกะของที่อาจสะดุดทักล้ม หลุม/บ่อที่อาจตกลงไปได้ ฯลฯ จดบันทึกสิ่งที่พบบนมารายงานในกองลูกเสือใช้เวลาสำรวจ 10 นาที
- 4) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงาน ครูนำอภิปรายให้วิเคราะห์แต่ละปัญหาว่าเป็นเรื่องที่ลูกเสือจะช่วยแก้ไขได้ด้วยตนเองหรือต้องให้ผู้ใหญ่ช่วย
- 5) ลูกเสือแต่ละหมู่ นำปัญหาสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย ที่หมู่ค้นพบไปวางแผนดำเนินการในหมู่ดังนี้
 - รวบรวมปัญหาที่ต้องให้ผู้ใหญ่ช่วย ส่งผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องนี้ในโรงเรียน
 - วางแผนแก้ไขปัญหาที่หมู่ลูกเสือดำเนินการได้เอง กำหนดผู้รับผิดชอบนำอุปกรณ์ที่ต้องใช้มาดำเนินการครั้งต่อไป
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ
- 7) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ลูกเสือแต่ละหมู่ดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้
- 4) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้กำกับ
- 5) ผู้กำกับชวนคุยว่ารู้สึกอย่างไรต่อกิจกรรมที่ได้ทำ
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตและตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ได้รับการแก้ไขพัฒนา
- 5.2 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายในและภายนอก
- 5.3 ผลสำเร็จ ผลงาน

ภาคผนวก

เพลง อหุรักษ์ป่า

ป่าไม้ช่วยทำให้ฝนตก	ป่ารกฝนตกมากมาย
น้ำในคลองเจิ่งนองหลากหลาย(ซ้ำ)	แต่ไม่อันตรายเพราะป่าไม้บัง
ป่าไม้เข้าทำลายเสียหายหมด	น้ำจะลดแม่น้ำสลดใจจ้ง
ยามฝนตกมาบ้านองล้นฝั่ง(ซ้ำ)	พัดบ้านเรือนพังโปรตระวังอันตราย
ขอพวกเราโปรดช่วยกันปลูกป่า	พัฒนาร่มเย็นสดใส
บ้านเมืองจะรุ่งเรืองศิวิไล(ซ้ำ)	ขอให้ลูกเสือไทยช่วยกันปลูกป่าเอย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 รักรธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ :

ลูกเสือตระหนักและสำนึกรักรธรรมชาติรอบตัว

2. เนื้อหา/สาระ :

การได้สัมผัสธรรมชาติ และวิเคราะห์ความสำคัญของคุณแลรักรธรรมชาติ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : เกม – เพลง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับนำหมู่ลูกเสือนั่งในตีก นั่งกลางแดด และ นั่งไต้ร่มไม้ อย่างละ 3 นาที เปรียบเทียบกันนำข้อสรุปรายงานในกองลูกเสือ

4) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ที่ละประเด็น

- ผลการเปรียบเทียบ ลูกเสือมีความรู้สึกต่างกันอย่างไร
- ถ้าเราตัดต้นไม้หมด สภาพแวดล้อมจะเป็นอย่างไร
- การทำลายป่ามีสาเหตุจากอะไร และจะมีแนวทางป้องกันอย่างไร

5) หมู่ลูกเสือร่วมกันวางแผน ดูแลรักรต้นไม้ในโรงเรียน / จัดทำโปสเตอร์ / ป้ายรณรงค์ การต่อต้านการทำลายป่าเพื่อนำไปติดประชาสัมพันธ์ หมู่ละ 1 ชิ้นงาน เพื่อดำเนินการในครั้งต่อไป

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) หมู่ลูกเสือร่วมกันดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้

4) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้

5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง ลูกเสือปลูกป่า

ฉันพอใจหน้าหน้า
พวงมาลัยนั้นมีสีเสริมพันธุ์ (ซ้ำ)
ชมดอกไม้ในพนา
เราทั้งหลายฯ ช่วยบรรเทา
เราลูกเสือสามัญ อนุรักษ์ป่ากัน

สมเจตนาได้มาร่วมงาน
คนดีนั้นโลกนิยม
ชมพฤษชาติขอเดชา
ความร้อนเราด้วยการปลูกป่า
เราทุกคนยึดมั่นสร้างสรรค์ชาติไทย

- เพลง ป่านี้มีวิหค

ป่านี้เขาว่ามีวิหค
มาด้วยกันๆชมไพร
ป่านี้เขาว่ามีความสุข
มาก้าวเดินๆชมไพร

หมูนกนักร้อยพัน
นะเพื่อนเอ๋ยให้เปล็ดเปล็น
สนุกตั้งเชื้อเชิญ
วิไลตา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 นาทีวิกฤติ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

2. เนื้อหา/สาระ

การตัดสินใจแก้ไขปัญหา กรณี บ้านข้างเคียงของลูกเสือเกิดไฟไหม้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง เกม

3.2 อุปกรณ์ ผ้าชุบน้ำ ผ้าปิดจมูก อุปกรณ์การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงผลเสียหาย ผลกระทบ และความสูญเสีย จากไฟไหม้บ้าน
- สาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้บ้านมีอะไรบ้าง

4.4 ผู้กำกับตั้งประเด็นคำถาม ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดและนำเสนอ ในกองลูกเสือ
- ถ้าเกิดไฟไหม้บ้านข้างเคียง ลูกเสือจะอย่างไรและจัดลำดับความสำคัญ

ก่อนหลังอย่างไร

- การให้ความช่วยเหลือ ผู้ป่วย เด็ก คนชรา ทำอย่างไร

4.5 รวมกอง ผู้กำกับสุ่มให้ลูกเสอรายงานหมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่น
เพิ่มเติม ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมและสรุป

4.6 ผู้กำกับสาธิตการป้องกันตนเองในขณะหนีไฟ การใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูก ก้มต่ำ และคลาน
หาทางออก

4.7 ลูกเสือฝึกปฏิบัติในการใช้ผ้าชุบน้ำ ปิดจมูกขณะอยู่ในเหตุการณ์ไฟไหม้

4.8 แบ่งงานให้หมู่ลูกเสือ จัดทำโปสเตอร์/คำแนะนำ/นิทรรศการเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง ลูกเสือบริการ

ลูกเสืออยู่ไหน
โอ สบายอุรา

สบายดีหรือบอกมา
เรานั้นหนาพร้อมบริการ

2. เกม

- เกม ชี้อ่างกลม

วิธีเล่น

1. จัดผู้เล่นนั่งเป็นหมู่ เป็นรูปวงกลม ทุกคนหันหน้าไปตามเข็มนาฬิกา
2. เมื่อสัญญาณเริ่ม ให้รองนายหมู่วิ่งไปหาหานายหมู่ แล้วกระโดดชี้หลังนายหมู่ นายหมู่แบกวิ่งวนไปตามเข็มนาฬิกา รอบวงกลม 1 รอบจนถึงที่เดิม (ที่นายหมู่)
3. รองนายหมู่ ลงจากหลังนายหมู่ แล้วทำหน้าที่แบกคนต่อไป (คนที่อยู่ขวามือนายหมู่) วิ่งวนไป 1 รอบ แล้วนำมาส่งที่เดิม รองนายหมู่หนึ่งแทนที่ 2
4. คนที่ 2 ทำหน้าที่แบกคนที่ 3 หมุนเวียนกันไปตามลำดับจนหมด
5. ผู้กำกับตรวจดูความเรียบร้อย

การตัดสิน

หมู่ใดวิ่งครบตามจำนวนคนก่อนเป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ภาพวาดอนาคต

เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ : ลูกเสือได้มีโอกาสทำความเข้าใจตนเอง เรื่องเป้าหมายชีวิตในอนาคต
- เนื้อหา/สาระ : การทบทวนเป้าหมายชีวิตในอนาคตของตนเอง
- สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : กระดาษ ปากกา ดินสอสี
- กิจกรรม
 - พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - เกม - เพลง
 - หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง เตรียมอุปกรณ์วาดรูปและปากกา ให้ลูกเสือแต่ละคนวาดภาพสัญลักษณ์อนาคตที่ตนเองอยากเป็น เช่น หมอ (เข็มฉีดยา) ทหาร (ปืน) นักบิน (เครื่องบิน) นักฟุตบอล (ลูกบอล) ฯลฯ
 - หลังวาดเสร็จ สมาชิกแต่ละคนผลัดกันให้เพื่อนทายภาพว่าอยากเป็นอะไร เมื่อทายถูกจึงเล่าเหตุผลที่อยากเป็น และจะเตรียมตัวอย่างไร ให้เพื่อนในหมู่ฟัง เวียนจนครบทุกคน
 - รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายถามข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และสรุป
 - ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ ประโยชน์
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)
- การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

เพลง เกียรติลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์สิบลูกผู้ชาย
ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน
เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ
ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์รักษาดีให้มั่นไว้
ตั้งนามอันเครื่องไกร พระมงกุฎทรงประทาน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : สืบสานภูมิปัญญาไทย
2. เนื้อหา/สาระ : ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 เพลง
 - 3.2 ใบความรู้ เรื่อง น้ำสมุนไพรกับการแพทย์แผนไทย
4. กิจกรรม
 - 4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เกม-เพลง
 - 3) หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาการทำเครื่องดื่มน้ำสมุนไพรไทยหมู่ละ 1 ชนิด เช่น น้ำใบเตย น้ำขิง น้ำมะตูม น้ำลูกเดือย น้ำตะไคร้ ฯลฯ พร้อมศึกษาถึงคุณประโยชน์ของน้ำสมุนไพรชนิดนั้น ๆ โดยทำเป็นแผ่นพับ โฆษณาสรรพคุณของน้ำสมุนไพร
 - 4) ผู้กำกับมอบหมายให้จัดเตรียม และแบ่งงานกันในหมู่มูลูกเสือ เพื่อดำเนินการในครั้งต่อไป
 - 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ประโยชน์
 - 6) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)
 - 4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เกม-เพลง
 - 3) หมู่มูลูกเสือร่วมกันทำเครื่องดื่มน้ำสมุนไพรไทยหมู่ละ 1 ชนิด
 - 4) ตัวแทนหมู่มูลูกเสือบรรยายสรรพคุณและประโยชน์ของน้ำสมุนไพรของหมู่ พร้อมนำเสนอแผ่นพับ ทีละหมู่มจนครบ
 - 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันชิมน้ำสมุนไพร และสรุปข้อคิดที่ได้
 - 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ประโยชน์
 - 7) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)
5. การประเมินผล
สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติ

ภาคผนวก

1. เพลง ถิ่นเมืองไทย

ถิ่นเมืองไทยอันกว้างใหญ่ไพศาล	สุขสำราญอยู่ทุกวันสัมพันธ์ร่วมใจ
เมืองศุภุมิพลล้นเกล้าชาวไทย	ราชินีอำไพเป็นร่มไทยเรา
มีพืชพันธุ์ทั่วทุกถิ่นได้ทำกินจนแก่เฒ่า	ในน้ำมีปลา ในนาหั้นมีรวงข้าว
หน้าแล้งหน้าฝนหน้าหนาว	พวกเราทำกินร่ำไป
ถิ่นเมืองไทยเรารักใคร่ไม่จาง	ประดุจดังเช่นญาติชีวิตเราไซ้
สามัคคีปรองดองเถิดพี่น้องไทย	เราคนไทยเป็นไทยสายเลือดเดียวกัน

2. ใบความรู้ เรื่อง น้ำสมุนไพรกับการแพทย์แผนไทย

อาหารและน้ำดื่มเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ อาหารและน้ำดื่มนอกจากจะช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงแล้ว ในส่วนประกอบของอาหารไทยยังมีสมุนไพรที่เป็นเครื่องปรุงช่วยรักษาโรค และอาการบางอย่างได้ ในหลักการการแพทย์แผนไทย ร่างกายของมนุษย์จะแข็งแรงได้ต้องมีภาวะที่สมดุลของธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม และไฟ ด้วยเหตุผลที่ประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนมีการแปรเปลี่ยนของสภาวะอากาศหลายลักษณะ ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อความสมดุลของธาตุทั้ง 4 ในร่างกาย และส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วย

ด้วยภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่อาศัยธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ใน การปรับสมดุลย์ของร่างกาย เช่น การบริโภคอาหาร หรือน้ำผลไม้ น้ำสมุนไพร ซึ่งมีคุณลักษณะของธาตุทั้ง 4 ทำให้ร่างกายกลับคืนสู่สภาพปกติได้ การดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำสมุนไพรตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทยสามารถกระทำได้โดยการดื่มตามเวลาที่ธาตุในร่างกายของคนเราเปลี่ยนแปลงไป (กาลสมุฏฐาน) โดยมีการแบ่งเวลาดังนี้

เวลา 06.00–10.00 น. และเวลา 18.00–22.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุน้ำ น้ำสมุนไพรที่บำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุน้ำ ได้แก่ น้ำสมุนไพรที่มีรสเปรี้ยว เช่น น้ำส้ม น้ำมะนาว ฯลฯ

เวลา 10.00–14.00 น. และ 22.00–02.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุไฟ น้ำสมุนไพรที่ช่วยบำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุไฟได้แก่ น้ำสมุนไพรที่มีรสขม เช่น น้ำบัวบก น้ำลูกเดือย ฯลฯ

เวลา 14.00–18.00 น. และเวลา 02.00–06.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุลม น้ำสมุนไพรที่ช่วยบำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุลม ได้แก่ น้ำสมุนไพรที่มีรสเผ็ดร้อน เช่น น้ำขิง น้ำตะไคร้ ฯลฯ

ในกรณีการเจ็บป่วยด้วย ธาตุดินนั้นไม่ได้ขึ้นกับกาลเวลา แต่จะเกิดผลของการผิดปกติของธาตุอื่น ๆ ดังนั้นการดื่มน้ำสมุนไพรหรือน้ำผลไม้เพื่อบำรุงธาตุดินนั้นจึงสามารถกระทำ ในเวลาใดก็ได้

- ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุดิน

- น้ำมะพร้าว

ส่วนผสม

มะพร้าวน้ำหอม (เนื้อและน้ำ) 1 ผล (500 กรัม) น้ำเชื่อม 30 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ

เลือกมะพร้าวอ่อนพอดี ปอกเปลือกออก ใช้มีดที่คมเฉาะเปลือกตัวหุ้มมะพร้าว เทน้ำเก็บไว้ ผ่ามะพร้าวเป็น 2 ซีก ตักเฉพาะเนื้อมะพร้าวใส่เครื่องปั่นเติมน้ำมะพร้าวและน้ำตาล ชิมรสตามใจชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน 500 กิโลแคลอรี แคลเซียม 60 มิลลิกรัม ฟอสฟอรัส 865 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ

รสมัน ช่วยบำรุงกำลัง ขับปัสสาวะ ลดไข้ แก้กระหาย ทำให้สดชื่น

- น้ำแห้ว

ส่วนผสม

เนื้อแห้วต้มสุก 50 กรัม (ประมาณ 6-8 หัว) น้ำเชื่อม 30 กรัม เกลือเสริมไอโอดีน 1 กรัม

วิธีทำ

นำแห้วต้มสุกที่เตรียมไว้ใส่เครื่องปั่นกับน้ำแห้วที่เตรียมไว้ปั่นให้ละเอียด เติมน้ำเชื่อม เกลือป่น คนให้เข้ากัน นำไปแช่เย็น

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 111.07 กิโลแคลอรี วิตามินซี 3.00 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ รสหวานมัน แก้อ่อนใน กระหายใน บำรุงธาตุ บำรุงเส้นเอ็น

- ตัวอย่าง น้ำสมุนไพรบำรุงธาตุนี้

- น้ำส้ม

ส่วนผสม

ส้มเขียวหวาน 3 ผล (คั้นน้ำ 200 กรัม) น้ำมะนาว 5 กรัม (1 ช้อนโต๊ะ)

เกลือไอโอดีน 1 กรัม (1/5 ช้อนโต๊ะ) น้ำเชื่อม 30 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ

1. ล้างผลส้มให้สะอาด ผานตามขวาง 2 ซีก
2. คั้นเอาแต่น้ำ เติมน้ำมะนาว น้ำเชื่อม เกลือ ชิมรส ตามต้องการ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน 197.37 กิโลแคลอรี โยอาหาร 3.20 กรัม วิตามิน 865 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ

รสเปรี้ยวของน้ำส้มทำให้ชุ่มคอ แก้ไอ ขับเสมหะ

● น้ำฝรั่ง

ส่วนผสม

เนื้อฝรั่งสด (ฝรั่งสาลี) 1 ผล (เนื้อฝรั่ง 300 กรัม) น้ำตาลทราย 200 กรัม
เกลือไอโอดีน 8 กรัม น้ำ 6 ถ้วย

วิธีทำ

1. ล้างฝรั่งให้สะอาด
2. ในเอาแต่เนื้อหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ
3. ปั่นฝรั่งกับน้ำจนเนื้อฝรั่งละเอียด ตั้งไฟ ใส่น้ำตาล เกลือ พอเดือดยกกลงใส่น้ำแข็งบดก่อนเสิร์ฟ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน 115 กิโลแคลอรี วิตามิน 60 มิลลิกรัม โยอาหาร 2.9 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ

รสฝาด อมเปรี้ยว มีฤทธิ์ฝาดสมาน ช่วยแก้อาการท้องเดิน

● ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุลม

● น้ำขิง

ส่วนผสม

ขิงสด 15 กรัม (ขิงหั่นขนาด 1 นิ้ว 5-6 ชิ้น) น้ำ 240 กรัม (16 ช้อนโต๊ะ) น้ำเชื่อม 15 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ

ปอกเปลือกขิงออกล้างน้ำให้สะอาด ทูบพอแหลกตั้งน้ำให้เดือด เอาขิงที่ทุบไว้ลงต้มให้เดือด กรองเอากากออก เติมน้ำตาล ชิมรสตามชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน 61.5 กิโลแคลอรี แคลเซียม 2.7 มิลลิกรัม ฟอสฟอรัส 3.3 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ

รสเผ็ดร้อน บำรุงธาตุ ช่วยขับลม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ แก้อาการ คลื่นไส้ อาเจียน ช่วยเจริญอาหาร

● น้ำตะไคร้

ส่วนผสม

ตะไคร้ 20 กรัม (1 ต้น) น้ำเชื่อม 15 กรัม (1 ช้อนโต๊ะ) น้ำเปล่า 240 กรัม (16 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ

นำตะไคร้มาล้างให้สะอาด หั่นเป็นท่อนสั้น ทูบให้แตก ใส่หม้อต้มกับน้ำให้เดือดกระทั่งน้ำ ตะไคร้ออกมาปนกับน้ำจนเป็นสีเขียว สักครู่จึงยกลงกรองเอาตะไคร้ออก เติมน้ำเชื่อม ชิมรสตามชอบ หรืออาจเอาเหง้าแก่ที่อยู่ใต้ดินล้างให้สะอาดผ่านเป็นแว่นบางๆ คั่วไฟอ่อนๆ พอเหลือง ชงเป็นชาดื่มวันละ 3 ครั้ง ๆ 1 ถ้วยชา จะช่วยขับปัสสาวะ

รสและสรรพคุณ

รสเผ็ดร้อน บำรุงธาตุ ช่วยแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด ขับปัสสาวะ ขับเหงื่อได้ดีช่วยลดพิษของสารแปลกปลอมในร่างกาย

- ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุไฟ

● น้ำใบบวบก

ส่วนผสม

บวบกทั้งต้น 30 กรัม (1 กำมือ) น้ำเชื่อม 60 กรัม (4 ช้อนโต๊ะ) น้ำเปล่าต้มสุก 240 กรัม

วิธีทำ

นำต้นบวบกล้างให้สะอาด หั่นเป็นท่อนสั้นๆ ใส่ลงในเครื่องปั่นเติมน้ำพอท่วมใบบวบก ปั่นให้ละเอียดกรองเอาแต่น้ำ เติมน้ำอีกครั้งหนึ่ง ที่เหลือคั้นน้ำอีกครั้ง บีบน้ำให้หมด เติมน้ำเชื่อมชิมรส อาจลด หรือเพิ่มน้ำเชื่อมเล็กน้อยตามชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน 92 กิโลแคลอรี วิตามินเอ 345 ไมโครกรัม แคลเซียม 392 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ

แก้ร้อนในกระหายน้ำ ทำให้สดชื่น แก้อักเสบหรือซำใน แก้ปวดศีรษะข้างเดียว

● น้ำลูกเดือย

ส่วนผสม

ลูกเดือยดิบ 50 กรัม (5 ช้อนโต๊ะ) น้ำตาลทราย 10 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

น้ำเปล่า 250 กรัม (6 ช้อนโต๊ะ) เกลือเสริมไอโอดีน 1 กรัม (1/5 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ

นำลูกเดือยล้างให้สะอาด ใส่มือเติมน้ำตั้งไป เคี่ยวจนลูกเดือยสุกเปื่อย ใส่น้ำตาล เกลือปน ใสลงในเครื่องปั่น ปั่นให้ละเอียด ชิมรสตามชอบ

รสและสรรพคุณ

ชงเป็นยาเย็น ขับปัสสาวะ แก้ร้อนใน บำรุงไต กระเพาะอาหาร ม้าม รวมทั้งบำรุงเลือดลมในสตรีหลังคลอด รักษาอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง

ที่มา ittm.dtam.moph.go.th/data_articles/t6.htm

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ความกตัญญูรู้คุณ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือแสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ

2. เนื้อหา/สาระ : การแสดงออกถึงความเป็นผู้กตัญญูรู้คุณ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ :

3.1 เพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นคติ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงชาติขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ.....แยก)

4.2 เกมส์ – เพลง

4.3 ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ คิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ หมู่ละ 1 พฤติกรรม แล้วนำเสนอในรูปแบบของการแสดงเจียบ (เช่น ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ช่วยงานครู การแสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชูผู้มีพระคุณ ไม่ทอดทิ้งผู้มีพระคุณ ฯลฯ) โดยใช้เวลานำเสนอหมู่ละไม่เกิน 3 นาที

4.4 ลูกเสือแสดงเจียบที่ละหมู่ ลูกเสือหมู่อื่นช่วยกันทายแล้วให้หมู่ที่แสดงเฉลย จนครบทุกหมู่

4.5 ผู้กำกับนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติม ในประเด็นต่อไปนี้

- คำว่า “กตัญญูกตเวที” มีความหมายอย่างไร(กตัญญู หมายถึงความสำนึกในบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง กตเวที หมายถึง การแสดงออกเพื่อการตอบแทนบุญคุณ กตัญญูกตเวที จึงหมายถึง การรู้บุญคุณและตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ)

- มีความเห็นอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่า “ความกตัญญูรู้คุณเป็นเครื่องหมายของคนดี”

- ถ้าผู้มีพระคุณเรียกร้องให้ตอบแทนบุญคุณด้วยการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เช่น ไปลักขโมย ขायยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย ฯลฯ ลูกเสือคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะคงความเป็น “คนดี” ไว้ได้

4.6 ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม “ความกตัญญูเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคุณธรรม 8 ประการ ซึ่งเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ดังนั้นการกระทำใดที่ค้านกับคำว่าเป็นคนดีจึงไม่ควรกระทำ”

4.7 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงขึ้น เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต – การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกอง
ลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ลูกเสือสุภาพบุรุษ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ :

ลูกเสือวิเคราะห์คุณสมบัติของสุภาพบุรุษที่พึงปรารถนาในสังคมและวัฒนธรรมไทย

2. เนื้อหา/สาระ :

คุณลักษณะที่ดีของลูกเสือที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาไปสู่ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง

3.2 ภาพลายพระหัตถ์รัชกาลที่ 6

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับบัญชาเชิญลายพระหัตถ์ ร. 6 “ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ข้าอยากได้นั้น คือ เยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษ ชื่อสัตย์สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี” ให้กองลูกเสือดู

4.4 ผู้กำกับมอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ วิเคราะห์ว่า “เยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษควรเป็นอย่างไร” ให้ลูกเสือร่วมกันอภิปรายและนำเสนอกลุ่มใหญ่ในรูปการแสดงละครสั้น ไม่เกิน 3 นาที กลุ่มละ 1 คุณสมบัติ

4.5 ลูกเสือนำเสนอละครสั้นที่ละหมู่ หลังการนำเสนอผู้กำกับนำอภิปรายถึงความหมายของคุณสมบัติที่นำเสนอ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนครบทุกหมู่

4.6 ผู้กำกับตั้งคำถาม “ลูกเสือมีความเห็นอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่า - หัวใจของความเป็นสุภาพบุรุษอยู่ที่ การเสียสละ เพราะการเสียสละเป็นบ่อเกิดของคุณความดีร้อยแปดอย่าง หากผู้ใดขาดคุณธรรมนี้ ผู้นั้น ยังไม่เป็นสุภาพบุรุษโดยครบครัน...ผู้ใดเกิดมาเป็นสุภาพบุรุษ ผู้นั้นเกิดมาสำหรับคนอื่น”

4.7 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ธงชาติลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

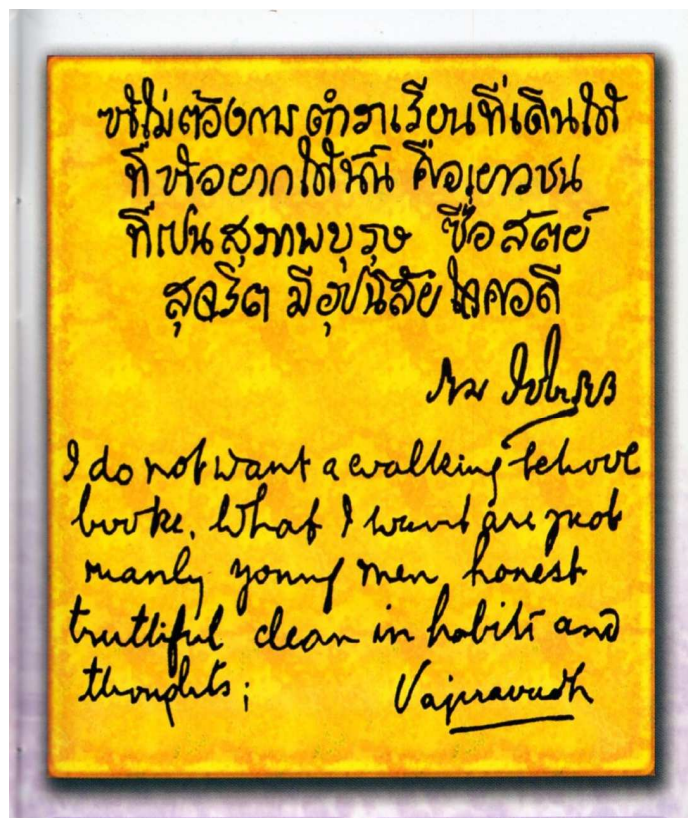
- เพลง เกียรติลูกเสือไทย

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีมั่นไว้ ดั่งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

- เพลง เกียรติคุณลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือไทยแพร่ไปทั่วสากล	ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา
มุ่งทำดียืนยงตามคำมั่นสัญญา	ด้วยศรัทธาสამัคคีมีน้ำใจ
(สร้อย) มาเถิดเรา มาช้อยู่เฝ้า ลูกเสือไทยมาเร็วไว	ก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า(ซ้ำ)
อยู่กันคนละกองก็เป็นพี่น้องกัน	มีความรู้สู้งานไม่หวั่นไหว
มีวินัย ใจเย็น เป็นมิตรคนทั่วไป	อยู่แห่งไหนสุขสนุกทุกเวลา (สร้อย)

2. ภาพลายพระหัตถ์รัชกาลที่ 6

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยกิจกรรมที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 เข้าใจเพื่อนด้วยภาษากาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของของภาษากายที่ใช้สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. เนื้อหา/สาระ : การที่ลูกเสือมีความสามารถในการเข้าใจภาษากายของเพื่อน จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริงของเขา และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อไป

3. สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ : บัตรคำ หมู่ละ 2 ใบ (หมู่ 1=โกรธ/ เสียใจ หมู่ 2 = เบื่อ/ เจ็บ หมู่ 3 = สนุก/ ประหลาดใจ หมู่ 4 = ดีใจ / น้อยใจ)

4. กิจกรรม :

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 แจกบัตรคำให้ลูกเสือหมู่ละ 2 ใบ (หมู่ 1 = โกรธ/ เสียใจ หมู่ 2 = เบื่อ/ เจ็บ หมู่ 3 = สนุก/ ประหลาดใจ หมู่ 4 = ดีใจ/ น้อยใจ)

4.4 แต่ละหมู่ส่งตัวแทนมาแสดงอารมณ์ตามบัตรคำที่หมู่ได้ทีละหมู่ โดยหมู่ที่แสดงห้ามท่าย กลุ่มใดท่ายถูกมากที่สุดและเร็วที่สุดเป็นผู้ชนะ

4.5 หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง

- ให้ช่วยกันคิดว่า การที่เราสามารถอ่านภาษากายได้ จะมีผลประโยชน์ต่อ ลูกเสืออย่างไร
- ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่า ถ้าเพื่อนกำลังอยู่ในอารมณ์ตามบัตรคำที่หมู่ได้รับ ลูกเสือจะตอบสนองต่อเพื่อนอย่างไร แล้วเลือกมา 1 อย่างเพื่อรายงานในกองลูกเสือ

4.6 ผู้กำกับสุ่มให้ลูกเสือรายงานประโยชน์ของภาษากาย 1 หมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม และสรุป (รู้ว่าเพื่อนกำลังเป็นอย่างไร มีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร จะได้ ปฏิบัติต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสม)

4.7 ผู้กำกับสุ่มให้ลูกเสือรายงานตามข้อ 4.6 อีก 1-2 หมู่

4.8 ชวนคิดว่าลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต พฤติกรรมการแสดงออก และ การร่วมฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม

ภาคผนวก

● เพลง “รักกันไว้”

(สร้อย) เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้

โอ...ลูกเสือ เชื่อชาติไทย สดชื่นแจ่มใจ จิตใจเราเรียง

เราล้วนต่างบ้านเทิง รื่นเรียงสำราญ (สร้อย)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ทักษะปฏิเสธ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ :

ลูกเสือมีทักษะการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเพื่อนอย่างได้ผลโดยเพื่อนไม่โกรธ

2. เนื้อหา/สาระ :

ทักษะการปฏิเสธเพื่อนที่ไม่เสียสัมพันธภาพ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง- เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ทักษะปฏิเสธ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 มอบหมายให้หมู่ลูกเสือ แสดงบทบาทสมมติ หมู่ละ 1 สถานการณ์ ดังนี้

- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนสูบบุหรี่
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนลองดื่มเหล้า
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนหนีเรียนไปเล่นเกม
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนขอยืมเงิน

4.4 ลูกเสือแสดงบทบาทสมมติที่ละหมู่ ผู้กำกับให้ช่วยกันวิเคราะห์ว่าแต่ละหมู่ปฏิเสธได้สำเร็จหรือไม่

4.5 ผู้กำกับแจกใบความรู้ ขั้นตอนการปฏิเสธ โดยเพื่อนไม่โกรธ พร้อมอธิบายและยกตัวอย่างประโยคคำพูดในแต่ละขั้นตอน

4.6 หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดประโยคคำพูดปฏิเสธในสถานการณ์เดิม ตามขั้นตอนในใบความรู้

4.7 ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอ โดยผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันประเมินความถูกต้องตามขั้นตอนทักษะปฏิเสธ และสรุป

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตและตรวจสอบการปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิเสธ

ภาคผนวก

1. เกม บหนบกบหน้ำ

วิธีเล่น

ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม ผู้กำกับยืนตรงกลาง เมื่อผู้กำกับพูดดังๆว่า “บหนบก” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดเข้ามาข้างหน้า 1 ก้าว ถ้าผู้กำกับพูดคำว่า “บหน้ำ” ให้ลูกเสือกระโดดถอยหลัง 1 ก้าว ถ้าใครกระโดดผิดผู้นั้นตาย ต้องมาอยู่กลางวง แต่ถ้าผู้กำกับพูดซ้ำกับที่พูดก่อน ลูกเสือทุกคนต้องยืนนิ่งๆ จะกระโดดอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าใครขยับตัวก็ตายเช่นกัน ทำเช่นนั้นจนผู้กำกับเห็นสมควรหรือทำงานเหลือคนสุดท้าย แสดงว่าคนนั้นเก่งมีประสาทดี ทุกคนกล่าวชมเชยให้ผู้นั้น

2. ใบความรู้ เรื่อง ทักษะปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธจะสำเร็จได้นั้น ผู้ปฏิเสธต้องมีความตั้งใจชัดเจนที่จะปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธ

1. อ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล เพราะความรู้สึกโต้แย้งได้ยากกว่าการใช้เหตุผล เช่น “ฉันไม่ชอบ รู้สึกไม่ดีที่ทำอย่างนั้น”
 2. ปฏิเสธชัดเจน เช่น “ขอไม่ทำ”
 3. ถามความเห็นเป็นการรักษาน้ำใจผู้ชวน เช่น “นะ” หรือ “ได้ไหม” หรือ “เธอคงไม่ว่านะ”
 4. ขอบขอบคุณเมื่อเขายอมรับ เช่น “ขอบคุณที่เข้าใจ”
- ถ้าผู้ชวนถือไม่เลิก เช่น เซ้าซี, สบประมาท, ยกเหตุผลหวานล่อม, ปลอบหรือรับรองว่าไม่มีปัญหา หรือแม้กระทั่งข่มขู่ ฯลฯ ไม่ควรหวั่นไหว ควรหาทางออกด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้
1. ปฏิเสธซ้ำ แล้วรีบลาจากไป เช่น “ไม่ทำจริง ๆ ขอตัวก่อนนะ”
 2. ผัดผ่อน แล้วรีบลาจากไป เช่น “ไว้ค่อยคุยกันใหม่นะ เราต้องไปแล้ว”
 3. ต่อรองหาทางเลือกอื่นที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย เช่น “เธอไปอ่านหนังสือกับเราดีกว่าไหม”
- จุดอ่อนที่ทำให้มักปฏิเสธไม่สำเร็จ

1. ปากบอกปฏิเสธ แต่ใจไม่ปฏิเสธแท้จริง เลยใจอ่อนปฏิเสธไม่สำเร็จ
2. ใช้เหตุผลเป็นข้ออ้าง ผู้ชวนเลยเอาเหตุผลอื่นมาหักล้างทำให้ปฏิเสธไม่สำเร็จ
3. ไม่ออกจากสถานการณ์ อยู่ให้เขาตีไปเรื่อย ๆ ก็เลยปฏิเสธไม่สำเร็จจนได้
4. เกรงใจโดยเฉพาะกับผู้อาวุโสสูงกว่า เลยทำให้ไม่รักษาสติในการปฏิเสธของตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : เพื่อฝึกให้ลูกเสือให้มีทักษะการคิดเชิงบวก
2. เนื้อหา/สาระ : การคิดเชิงบวก มองโลกอย่างสร้างสรรค์
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ :
 - 3.1 ใบความรู้
 - 3.2 ใบกิจกรรม
4. กิจกรรม
 - 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 4.2 เกม-เพลง
 - 4.3 หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ผู้กำกับแจก ใบความรู้เรื่องความคิด 2 ประเภท และใบกิจกรรมให้ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติ และส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ
 - 4.4 สุ่มตัวแทนหมู่รายงานหมู่ละ 1 ข้อ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม จนครบทุกข้อ
 - 4.5 ผู้กำกับตั้งประเด็นคำถามในกองลูกเสือ นำอภิปรายจนได้ข้อสรุป โดยผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม ทีละประเด็น จนครบดังนี้
 - ความคิดทางลบมีผลต่อลูกเสืออย่างไร
 - ความคิดทางบวกมีผลต่อลูกเสืออย่างไร
 - 4.6 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.7 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)
5. การประเมินผล
สังเกต : การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง ฉันและเธอ

ฉันและเธอ เจอกัน	แทบทุกวันเลยเชียว
เมื่อเจอกัน เราทักกัน	เพื่อสมานไมตรี
ยิ้มให้กัน ทีไร	สุขทุกที เปรมปรีดิ์
ได้พูดจา พาที	สวัสดิ์เพื่อนเอย

2. ไบความรู้

● ความคิด 2 ประเภท

ลักษณะความคิดของคนเรามี 2 ประเภทคือ

คิดทางลบ เป็นประเภทที่คิดแล้วนำความทุกข์มาสู่ตนเอง ได้แก่

- การตั้งความหวังไว้สูงเกินไป ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- การคาดการณ์ร้าย คิดถึงแต่สิ่งไม่ดีที่อาจจะเกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้
- การตำหนิตนเอง หรือมองตนเองว่าไร้ความสามารถ
- การไม่อยู่กับปัจจุบัน วิตกกังวลกับอนาคตที่ยังมาไม่ถึง หรือหมกหมุ่นครุ่นคิดติดอยู่กับอดีตที่ผ่านไปแล้ว อยากแก้ออดีตซึ่งเป็นไปไม่ได้

คิดทางบวก เป็นประเภทที่คิดแล้วนำความสุขมาสู่ตนเอง ได้แก่

- ตั้งความหวังไว้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งของตนเองและผู้อื่น
- มีสติอยู่กับปัจจุบัน รู้ว่าตนเองทำอะไร เพื่ออะไร
- มองปัญหาว่ามีทางแก้ไข เมื่อมีปัญหา มองว่า “อะไรผิด” มากกว่าที่จะมองว่า “ใครผิด”
- มองสิ่งที่เหลืออยู่มากกว่าสิ่งที่ขาดหายไป หรือหาสิ่งตอบแทนจากการสูญเสีย เช่น มองความผิดพลาดเป็นครูสอนไม่ให้ผิดซ้ำ
- มีอารมณ์ขัน

3. ไบกิจกรรม

ให้หมู่ลูกเสือระดมสมองให้ได้มากที่สุด ว่าความคิดทางลบและความคิดทางบวกของในแต่ละกรณีมีได้กี่แบบ

บัญชีความคิด

สถานการณ์	ความคิดทางลบ	ความคิดทางบวก
ถูกเพื่อนล้อว่าตัวเตี้ย		
ลืมเอาสมุดการบ้านมาส่งครู		
วิ่งหกล้มหัวเข้าถลอก		

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือเข้าใจธรรมชาติของอารมณ์ สามารถรับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา/สาระ

การรับรู้อารมณ์ตนเอง และวิธีการควบคุมอารมณ์

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ใบความรู้ และ แบบบันทึกอารมณ์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาด้วยคำถาม “อารมณ์คืออะไรและเราจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้ที่เรากำลังคุยด้วยเขามีอารมณ์อย่างไร”
- 4) ผู้กำกับสุ่มถาม 1–2 คน และบรรยายเพิ่มเติมเรื่องจิตใจและอารมณ์
- 5) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง สมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันว่าใครเคยแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมอย่างไรบ้าง และมีข้อดี/ข้อเสียอย่างไร
- 6) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปราย ข้อดีและข้อเสียของการแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม และช่วยเพิ่มเติม
- 7) ผู้กำกับแจกใบความรู้เรื่องการฝึกให้รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง และมอบหมายให้ลูกเสือ ได้บันทึกอารมณ์ตนเอง 1 สัปดาห์ เพื่อมาคุยกันในครั้งต่อไป
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับแจกเอกสาร “วิธีจัดการอารมณ์” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่
- 4) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง พุดคุยแลกเปลี่ยนกัน ในเรื่องผลการบันทึกอารมณ์ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาและร่วมกันศึกษาเอกสาร และฝึกการจัดการอารมณ์

- 5) รวมกอง ผู้กำกับสุมตัวแทนหมู่ รายงานผลการฝึกปฏิบัติ และนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติมและสรุป
- 6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุป ขั้นตอนการจัดการอารมณ์ 4 ขั้นตอนคือ
(1) สำรวจอารมณ์ 2) คาดการณ์ผลดี/ผลเสียของการแสดงอารมณ์ 3) ควบคุมอารมณ์ 4) สำรวจอารมณ์อีกครั้งและชื่นชมกับตนเอง)
- 7) ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้ และเพิ่มเติม (ใบความรู้ข้อ 3)
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแต่งกาย ชงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

● ไบความรู้ เรื่อง “การจัดการอารมณ์”

จิตใจ มีสมองทำหน้าที่ควบคุม แยกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนความคิด และส่วน อารมณ์ความรู้สึก

- ความคิดแสดงออกให้รู้ได้ด้วยคำพูด
- อารมณ์แสดงออกให้รู้ได้ด้วยสีหน้า, ท่าทาง, น้ำเสียง, แววตา ฯลฯ

รวมเรียกว่าการแสดงออกทางอารมณ์ อารมณ์จึงเป็นสภาวะทางจิตใจที่เกิดขึ้น เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งมาจากทั้งภายนอกและภายในตนเอง สิ่งเร้าภายนอก เช่น ถูกสบประมาท, ถูกยั่วให้โกรธ, ได้ไปเที่ยวกับคนรู้ใจ ฯลฯ สิ่งเร้าภายใน เช่น ภูมิใจในความสามารถตนเอง, เจ็บป่วยจนท้อแท้ ฯลฯ

อารมณ์มี 2 ประเภท คือ

- อารมณ์ที่เป็นสุข เช่น ดีใจ, ภูมิใจ, สุขใจ ฯลฯ
- อารมณ์ที่เป็นทุกข์ เช่น โกรธ, อิจฉา, กังวล, หึงหวง ฯลฯ

ธรรมชาติของจิตใจนั้นสามารถมีอารมณ์ได้เพียงอย่างเดียวในแต่ละขณะ

การแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมมีข้อดีน้อยมาก เช่น ได้ระบายออก แต่ข้อเสียที่ตามมา มีมาก ได้แก่ การเสียสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และทำให้ตนเองถูกมองเป็นคนก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ ไม่มีเหตุผล ยิ่งถ้าก่อเหตุการณ์ที่รุนแรง เช่น ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ก็อาจมีปัญหาทางกฎหมายตามมาได้

จะเห็นว่าข้อเสียที่เกิดขึ้นเป็นผลตามมาของอารมณ์ เกิดจากพฤติกรรมหรือการแสดงออก ตามอารมณ์ จึงควรควบคุมที่พฤติกรรม

สรุป

อารมณ์ เกิดขึ้นชั่วขณะเท่านั้น ในที่สุดก็จะผ่านไป คนเราสามารถมีอารมณ์ได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นในแต่ละขณะ ดังนั้นจึงควรปล่อยให้อารมณ์ที่เป็นทุกข์ผ่านเลยไปตามที่ควรจะเป็น และใส่อารมณ์ที่เป็นสุขเข้าแทนที่ เราเป็นผู้เลือกได้ว่าจะเก็บอารมณ์ใดไว้กับตัว จึงควรมีสติรู้เท่าทัน อารมณ์ตนเองอยู่เสมอ

การฝึกให้รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง

1. ระยะเวลาควรฝึกสำรวจอารมณ์ตนเองโดยการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะการเขียนมักสร้างการรู้ตัวได้ดี และการคิดไปเขียนไปยังเป็นการทบทวนถึงข้อบกพร่องและสิ่งดี ๆ ที่ผ่านมา ควรจดบันทึกในสมุดเล่มเล็กที่สามารถพกติดตัวประจำ เรื่องที่จดบันทึกให้เห็นความเป็นปัจจุบัน โดยบันทึกเมื่อเกิดอารมณ์นั้น ๆ ขึ้นมาทันที หรือเมื่อมีโอกาสเหมาะสม

แบบบันทึกอารมณ์

วัน เดือน ปี เวลา	อารมณ์	เหตุการณ์	การกระทำ

2. เมื่อรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ดีพอควร จึงค่อยหันมาใช้จิตใจเป็นตัวบอกแทนได้แก่ 1) ถามตนเองเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าที่เราสร้างขึ้นเอง เช่น ฟังเพลง แล้วถามตนเองว่ารู้สึกอย่างไร, ดูรูปภาพแล้วถามตนเองว่ารู้สึกอย่างไรบ้าง 2) วิธีฝึกรับรู้ตนเองในใจอยู่เสมอ เช่น เมื่อรู้สึกดีใจ ก็บอกตนเองว่า “ ฉันกำลังดีใจอยู่ ” ฝึกรับรู้ตนเองเมื่อมีอารมณ์นั้น ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ คือถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าตามธรรมชาติ

วิธีจัดการกับอารมณ์

อารมณ์ที่เป็นทุกข์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความโกรธ, น้อยใจ, ผิดหวัง มักก่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น การประชดชีวิตด้วยการทำร้ายตนเอง, ทำร้ายผู้อื่น, ใช้ยาเสพติด ฯลฯ แนวทางจัดการอารมณ์ในเวลาปกติ

1) ฝึกรับรู้อารมณ์ เพื่อรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง เช่น การถามความรู้สึกตนเองในขณะที่ฟังเพลง เป็นการเฝ้ามองตนเองเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า การจดบันทึกอารมณ์ในแต่ละวัน โดยจดบันทึกทันทีที่มีอารมณ์เกิดขึ้น และการฝึกรับรู้ตนเองในใจอยู่เสมอ

2) ยอมรับว่าอารมณ์นั้นไม่อยู่คงที่ เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป ดังนั้นควรยอมรับให้อารมณ์นั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นจริง ไม่ยึดติดไว้หรือดึงกลับมาเป็นอารมณ์ใหม่

3) ใส่ข้อมูลทางบวกให้ตนเองแทนการสะสมขยะความโกรธไว้ในใจ

4) ฝึกรับรู้ตนเองอยู่เสมอ ๆ

5) หลีกเลี้ยงการคบเพื่อนเจ้าอารมณ์ เพราะจะทำให้เคยชินแล้วทำตาม

6) หมั่นสะสมความสุข ฝึกจากการช่วยเหลือผู้อื่น และทำให้อารมณ์อ่อนโยน เช่น เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ ฯลฯ

แนวทางควบคุมอารมณ์เมื่อเกิดอารมณ์ทางลบ มี 4 ขั้นตอน

1. สำรวจอารมณ์ขณะนั้นว่ากำลังมีอารมณ์เช่นไร

2. คาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียของการแสดงพฤติกรรมตามอารมณ์ที่เกิดขึ้น

3. ควบคุมอารมณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ทำสมาธิ, นับเลข 1, 2, 3, 4 ..., ออกจากเหตุการณ์ชั่วคราว ฯลฯ

4. สำรวจอารมณ์อีกครั้งหนึ่ง และแสดงความชื่นชมตนเองเมื่อทำได้สำเร็จ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เพื่อฝึกลูกเสือให้มีจิตอาสาและมีความสามารถบริการช่วยเหลือผู้อื่น

2. เนื้อหา/สาระ

การเข้ารับการอบรมลูกเสือจรรยา และหลักสูตรบรรเทาสาธารณภัย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

เอกสารแนบแนว

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 ลูกเสือร้องเพลง “แหล่งกฏลูกเสือ”

4.3 ผู้กำกับนำสนทนาด้วยคำถาม “กฏลูกเสือสามัญข้อใดที่มีความหมาย คล้ายกับคำปฏิญาณลูกเสือสามัญข้อ 2 ”

4.4 ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือร่วมกัน วิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- ในฐานะลูกเสือสามัญ จะสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่ว่า “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” และกฏลูกเสือข้อ 3 “ลูกเสือมีหน้าที่กระทำความดีเป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น” ได้อย่างไรบ้าง

- สมาชิกในหมู่แต่ละคนมีความสามารถในเรื่องอะไรบ้าง

4.5 สุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงาน 1 หมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม และสรุป

4.6 ผู้กำกับเพิ่มเติม เรื่องการพัฒนาตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งลูกเสือสามารถที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมจึงจะช่วยผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การอบรมลูกเสือจรรยา ลูกเสือพยาบาลฟื้นคืนชีพ ลูกเสือบรรเทาสาธารณภัย ลูกเสือกู้ภัย ไปเป็นอาสาสมัครช่วยโรงพยาบาล (ม้วนสำลีเช็ดแผล/ ช่วยให้ความรู้ด้านสุขภาพกับผู้ป่วยหรือผู้มาตรวจโรค ฯลฯ) หรืออาสาอื่น ๆ (เช่น สอนการบ้านน้องๆ/ ช่วยทาสีทางม้าลาย ฯลฯ)

4.7 ลูกเสือรวมกลุ่มกันจัดตั้งชมรม จิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นโดยสมัครใจ

4.8 เมื่อปฏิบัติแล้ว จัดทำรายงานเพื่อขอรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ประเมินจากการปฏิบัติจริง

ภาคผนวก

เพลง แห่ลูกเสือ

กฎที่หนึ่ง ฟังจำให้ดี ลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้
กฎที่สอง นั้นรองลงไป ต้องรักดีในผู้มีพระคุณ
กฎที่สาม นั้นบำเพ็ญบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นทั่วไป
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ เธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่สี่ นี้่น่าคิด จงเป็นมิตรของคนทั่วไป
กฎที่ห้า ทำหน้าที่ให้ดี มารยาทนั้นไซ้รักกราบไหว้งาม ๆ
กฎที่หก นรกไม่ตาม เพราะน้ำใจงามกรุณาสัตว์มัน
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม นะ นะ เธอ อย่าลืม อย่าลืม
กฎที่เจ็ด จงเชื่อฟัง ในคำสั่งโดยดุษฎี
กฎที่แปด ยิ้ม ๆ ไว้ซี ลูกเสือที่ดีไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
กฎที่เก้า ออมไว้ยามยาก จะไม่ลำบากเงินทองมากมาย
กฎที่สิบ ประพฤติความดี ทั้งกายวจี มโนพร้อมกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 แก้ปัญหาเด็กติดเกม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ :

ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมกด วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมออนไลน์ ฯลฯ และมีแนวทางในการป้องกันการติดเกม

2. เนื้อหา/สาระ :

เด็กติดเกมเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน นอกจากเสียเวลา เสียเงิน และเสียสุขภาพแล้วยังนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ อีก เช่น ปลูกฝังให้ชินชากับความก้าวร้าวรุนแรงจากเนื้อหาในเกม ซึ่งนำไปสู่การเลียนแบบและขาดความยับยั้งชั่งใจใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาโดยไม่รู้สึกลัวผิด นอกจากนี้ ความต้องการเงินมาเล่นเกม อาจถูกชักนำไปสู่การกระทำผิดอื่น เช่น ขยายบริการ ขยายยาเสพติด ลักขโมย รั่วไหล/ข่มขู่กรรโชกทรัพย์เด็กที่เล็กกว่า เป็นต้น ความตระหนักในเรื่องนี้และหาวิธีป้องกันจะช่วยลดปัญหาจากการติดเกมลงได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : 3.1 เกม – เพลง

3.2 ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ คลิป

3.3 ใบความรู้เรื่อง เด็กติดเกม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเตรียมการแสดงบทบาทสมมติอาการของเด็กติดเกม หมู่ละ 1 เรื่อง และนำเสนอในกองลูกเสือ

4.4 ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานในกองลูกเสือ

4.5 ผู้กำกับนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- สรุปอาการของเด็กติดเกม มีอะไรบ้าง

- คิดว่าจำนวนเด็กติดเกมในประเทศไทยนั้นมีมากน้อยแค่ไหน (ใบความรู้ข้อ 1-5)

- ผลกระทบที่สำคัญต่อเด็กติดเกมมีอะไรบ้าง (ใบความรู้ข้อ 3,6,7,3)

- อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนคนกล้าโผล่ในเกมจนพัฒนาไปสู่การติดเกมในที่สุด (ใบความรู้ข้อ 7)

- ทำไมจึงมีเด็กที่ลองเล่นเกม แต่ไม่ติด (ใบความรู้ข้อ 8)

- ลูกเสือคิดว่าควรมีแนวทางอย่างไรในการเล่นเกมที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์และไม่เกิดปัญหาการติดเกมตามมา (ใบความรู้ข้อ 9)

4.6 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง กฏลูกเสือ

น้ำค้างพรหมเมษในยามดึก	คิ่งนี้ก กฏลูกเสือเพื่อปรุ้งสมอง
หนึ่งมีเกียรติ สองจงรัก รักดีปอง	สามประคองหน้าที่ สีมิตรคน
ห้าสุภาพไม่ฉิ่งก หกเมตตา	เจ็ดเชื่อฟัง แปดเรีงร่าอย่าสับสน
เก้าเป็นผู้มัธยัสไม้อัจจน	สิบกายตน ประพฤติชอบวาจาใจ

2. ใบความรู้ เรื่อง เด็กติดเกม

1. ข้อมูลของศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กติดเกม ระบุว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไปราว 1,500,000 คนนิยมเล่นเกมออนไลน์ใช้เวลาเล่นเกมเฉลี่ย 4.5 ชม.ต่อวัน กว่า 50-300 บาทต่อครั้ง หรือเฉลี่ยประมาณ 1,114 บาทต่อเดือน บริเวณใกล้บ้านมีร้านเล่นเกมเฉลี่ย 5 ร้าน ใช้เวลาเดินทางจากบ้านไปร้านเกมไม่ถึง 10 นาที

2. การเล่นเกมจึงเป็นกิจกรรมทั้งยามว่างและไม่ว่างของเด็ก เป็นผลให้ไม่มีกิจกรรมอื่น ขาดการออกกำลังกาย ไม่กินหรือกินอาหารไม่เป็นเวลา อดนอน ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หนีเรียนไปมั่วสุมตามร้านเกม มีผลกระทบต่อการศึกษา และพัฒนาการในด้านต่างๆทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ และการแสดงออกทางพฤติกรรม ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา เช่น การคิด/การตัดสินใจโดยขาดเหตุผล ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ขาดการควบคุมตนเอง และอาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวจากเกมที่มีเนื้อหารุนแรง อาทิ การต่อสู้เตะ ต่อย ฆ่าฟัน ช่มชู้ และการทำลายล้างคู่ต่อสู้ เนื่องจากความชินชา และรู้สึกว่าการรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ไม่ผิด เป็นต้น มีผลวนกลับไปสู่การเสียการเรียนและอนาคตในที่สุด

3. ความนิยมอย่างมาก ทำให้เว็บไซต์เกมออนไลน์เปิดตัวเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ปี 2547 มีประมาณ 10,000,000, เว็บไซต์พุ่งสูงขึ้นเป็น 75,500,000 เว็บไซต์ในปี 2548

4. ตัวเลขที่น่าตกใจก็คือ ในผู้ที่ไปขอรับคำปรึกษาทางโทรศัพท์กับสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิตในระหว่างเดือน พ.ย.2547 – เดือน มี.ค.2548 พบว่า จำนวนเกินครึ่งเกิดจากปัญหาเด็กประถมและมัธยมที่ติดเกม

5. สถิติจำนวนเด็กและวัยรุ่นที่เคยประสบปัญหาในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ เคยถูกรีดไถมีถึง 60,560 คน/เคยถูกทำร้ายร่างกาย 57,606 คน/เป็นหนี้ร้านอินเทอร์เน็ต 53,175 คน และถูกบังคับให้ทำสิ่งที่ไม่อยากทำ เด็กในสถานพินิจจำนวนมากทำผิดกฎหมายด้วยสาเหตุต้องการเงินมาเล่นเกม

6. ระดับการติดเกม ของเด็กมีการพัฒนาแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

6.1 **เริ่มชอบ** แรกๆมักเล่นตามเพื่อน อยากรู้ อยากเห็นตามวัย เล่นเพื่อสนุก ระยะเวลาการเรียนและการดำรงชีวิตยังเป็นปกติ ถ้าไม่ได้เล่นก็ไม่มีอะไร เด็กบางคนเมื่อหมดความสนใจหรือมีสิ่งใหม่ที่สนใจกว่าก็จะเลิกเล่นไป

6.2 **หลงใหลหรือคลั่งไคล้** เล่นแล้วสนุกเพลิดเพลิน เกิดความพึงพอใจ ภูมิใจที่ชนะเกมได้ มีเพื่อนที่เล่นด้วยกัน คุยเรื่องเดียวกัน และเปรียบเทียบกันได้ เกิดแรงจูงใจให้อยากเล่นต่อไปเรื่อยๆระดับนี้ยังเล่นยามว่างเป็นงานอดิเรก การเรียนไม่เสีย และชีวิตประจำวันยังเป็นปกติ เด็กกลุ่มนี้มีจำนวน 10% ของเด็กทั่วไป

6.3 **ติดเกม** เป็นระยะที่พัฒนาจากเล่นเรื่อยๆเป็นเล่นประจำ จนเป็นความเคยชิน ปลื้มตัวได้เมื่อไหร่ก็จะเล่นเกมในที่สุดก็เล่นเกมไม่สนใจอย่างอื่น หมกมุ่นอยู่กับเกมทั้งวัน หนีเรียนและมีผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจ ได้แก่ กินข้าวไม่เป็นเวลา ขาดการออกกำลังกาย นอนดึก หรือนอนไม่หลับเลย ในความคิดจะมีแต่เรื่องเกม มองเห็นภาพในสมองของตนเอง พยายามเล่นพนันในเกม ก้าวร้าวกับพ่อแม่ เป็นต้น ระดับนี้มีจำนวน 5 % ของเด็กทั่วไป พบว่าเด็กติดเกมอายุน้อยที่สุดคือ 6 ปี

7. อย่างไรก็ตามยังมีเด็กที่เล่นเกมแต่ไม่ติด เป็นเพราะเด็กเหล่านั้น เป็นผู้มีวินัย คือ การไม่ทำในสิ่งที่ไม่ควรทำและเป็นผู้มีความรับผิดชอบ คือ การทำในสิ่งที่ควรทำ ซึ่งมีรากฐานมาจากการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การรู้จักยับยั้งชั่งใจและควบคุมตนเอง รวมทั้งการจัดการเวลาอย่างเหมาะสม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. แนวทางการเล่นเกมอย่างสร้างสรรค์

8.1 กำหนดเวลาที่เหมาะสมจำกัดเวลาในการเล่น และต้องไม่เกินเวลาที่ตั้งใจไว้

8.2 เลือกเล่นเกมที่สร้างสรรค์ได้ฝึกประสาทสัมผัสหลายด้าน ฝึกสมอง ฝึกการแก้ไขปัญหาที่เป็นขั้นตอน เกมฝึกฝนความรู้และคุณธรรม เกมที่ต้องเคลื่อนไหวเน้นการออกกำลังกาย เนื้อหาและรายละเอียดของเกมเหมาะสมกับวัยไม่มีเนื้อหาที่รุนแรง

8.3 ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่เครียดหรือหมกมุ่นกับการเอาชนะ

8.4 เกมที่เล่นพร้อมกัน 2 คนขึ้นไป จะช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่แยกตัว และช่วยกันควบคุมเวลาได้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

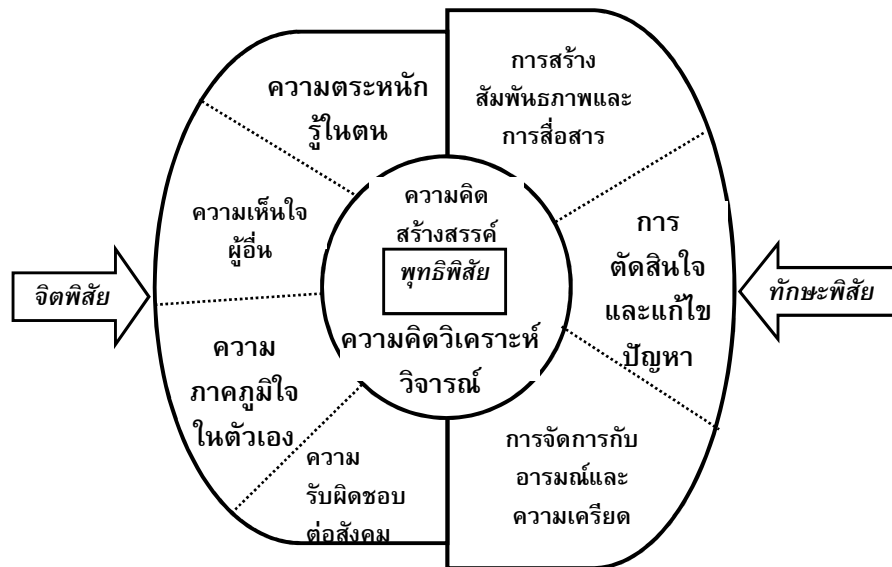
ทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ

❖ ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถทางจิตสังคม ที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย เป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่
 - ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
 - ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการแก้ปัญหา
2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ
 - คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเห็นใจผู้อื่น
 - คู่ที่ 2 เห็นคุณค่าตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและ เห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น วัย สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่าตนเอง** เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ ค้นพบ และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ (สังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ) ของตนเอง โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ ฯลฯ เท่านั้น

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตนเอง เพราะคนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมมากขึ้น

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองและความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

- **ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา** เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและ สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้เหมาะสม การจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

◇ ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาแล้ว ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ เด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลเป็นรายบุคคล และระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	การเป็น ที่ปรึกษา (ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน)	ครูที่ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ให้นักเรียน ให้การ ปรึกษา/ส่ง ต่อ	ครูแนะแนว /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบต่อสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบต่อสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเอง ตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคนค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อ ปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือคุณธรรมความเป็นไทย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	วิเคราะห์และประเมินผิดถูกของตนเองและสังคมได้ตามความเป็นจริง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการปรับตัว พัฒนาดนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
ตระหนักรู้ในตน	รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้/มีเป้าหมายที่เป็นคุณค่าของชีวิต
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับนับถือและซาบซึ้งในความดีและคุณค่าของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ภูมิใจในคุณค่าที่อยู่ภายในตนเอง ซาบซึ้ง/เห็นคุณค่า/ ส่งเสริมคุณธรรม ความเป็นไทยในสังคม

กระบวนการเรียนการสอนด้านเจตคติ เป็นความคิดความเชื่อที่มีความรู้สึกประกอบอยู่ด้วย ระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน มีได้ตั้งแต่น้อยสุดคือ **ตระหนัก รับรู้ สนใจ** → **ตอบสนอง** → **ยอมรับ** → **สร้างค่านิยม** → **สูงสุด คือ การสร้างลักษณะนิสัยจากค่านิยม**

สำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่า เพราะมีเจตคติและพฤติกรรมเดิมอยู่แล้ว การจะแทนที่ด้วยสิ่งใหม่จึงต้องการการพิสูจน์อย่างมั่นใจ มีระดับขั้นการเปลี่ยนแปลงดังนี้ **เข้าใจแนวคิด** → **เห็นคุณค่า** → **เชื่อว่าเป็นไปได้** → **มองเห็นแนวทางปฏิบัติ** → **ลงมือทดสอบ** → **พึงพอใจการทดสอบ** → **ฝึกปฏิบัติในชีวิตจริง** → **ปฏิบัติจนเป็นนิสัย**

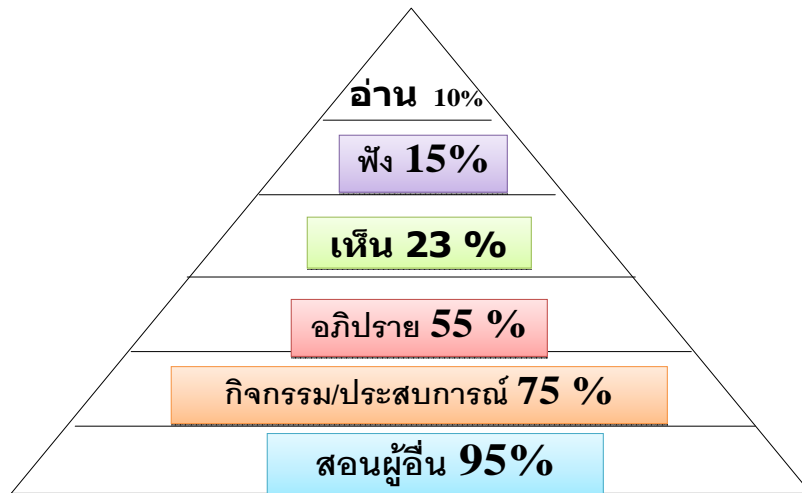
คุณธรรม จริยธรรม เป็นการเรียนรู้ด้านจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นเรื่องของคุณค่าและความดีงาม การปลูกฝังในเรื่องนี้จึงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเล็ก และต่อเนื่องไปจนโต

◇ ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างได้ด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เกิดจากการเรียนรู้เองตามธรรมชาติ ขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี ดังนั้นจึงไม่มีทิศทางแน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป

2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่เด็กได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

วิธีเรียนรู้ของบุคคล

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เข้าใจคนอื่นมากขึ้น และไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง เป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจเห็นใจผู้อื่น

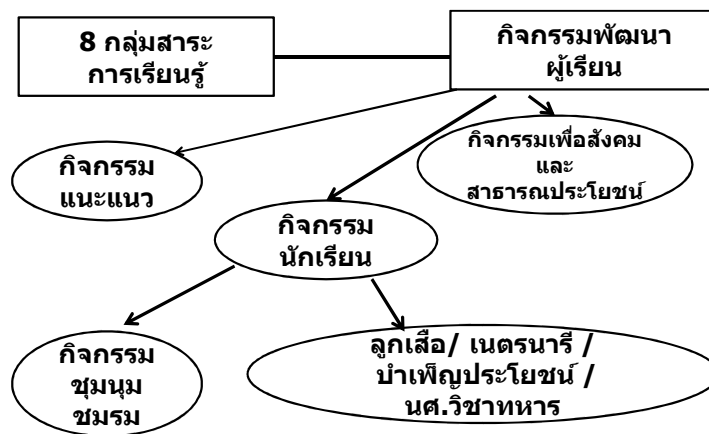
การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

◆ ทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถทางจิตสังคม เพื่อใช้จัดการกับปัญหารอบๆตัว ในขณะที่ทักษะการดำรงชีวิตเป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น การแต่งตัว การทำอาหาร การออกกำลังกาย การใช้ชีวิตในค่าย เป็นต้น

การจะเพิ่มภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบัน จึงต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่สร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุด ทั้งการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งโครงการนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้มาเน้นทักษะชีวิตมากขึ้น

การสอนทักษะชีวิต

◆ กระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก

เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบและอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ จากแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน -2552 สพฐ.

เป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนา สมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดของสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

◆ หลักการลูกเสือ (Scout principle) ลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ

1. ต่อตนเอง พัฒนาตนเองทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา จริยธรรม จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ
2. ต่อผู้อื่น คือการเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. ต่อพระเจ้า (จิตวิญญาณ) คือการแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย

ลูกเสือไทยมีหลักการ 5 ข้อคือ

1. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
3. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
4. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

◇ วิธีการลูกเสือโลก (Scout method) มี 8 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เยาวชนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ยึดมั่นต่อคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ/เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

◇ วิธีการลูกเสือไทย (ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551) มี 7 องค์ประกอบคือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

◇ วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้งองค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสมการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	การเรียนรู้และการฝึกฝน
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

❖ การพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

จากหลักการและวิธีการลูกเสือ นำมาสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งใช้กำหนดผลการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกัน

หลักการ + วิธีการลูกเสือ

วัตถุประสงค์หลักสูตร

ผลการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรม

ประเมินผล

หลักสูตรลูกเสือเดิมใช้วิชาเป็นตัวตั้งในการกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรและเน้นไปที่ทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวันในเรื่องพื้นฐานของชีวิต การจะปรับให้เป็นกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตจึงได้ใช้เหตุการณ์สำคัญ และสภาพปัญหาในชีวิตจริงของเด็กแต่ละวัย มาเป็นตัวตั้งในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยพิจารณาร่วมกับวัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก และแนวทางการพัฒนาลูกเสือไทย 8 ประการ เมื่อรวบรวมและตัดทอนส่วนที่ซ้ำซ้อนออกไปสรุปได้เป็นแนวทางพัฒนาลูกเสือ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม /ด้านสติปัญญา ค่านิยมและ

เจตคติ /ด้านจิตใจ ศีลธรรม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล /ด้านสัมพันธภาพกับชุมชน สังคม และ
วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ได้ 15 หน่วย ดังตารางต่อไปนี้

**เน้นทักษะชีวิต ← เน้นทักษะการดำรงชีวิต
เด็กเป็นดั่ง วิชาเป็นดั่ง**

ความคิดสร้างสรรค์ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ เข้าใจตนเอง เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น เห็นคุณค่าตนเอง รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สื่อสาร สร้างและรักษาสัมพันธภาพ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา จัดการอารมณ์ จัดการความเครียด	กิจกรรมสัญลักษณ์ (ขบวนการลูกเสือ/ คำปฏิญาณและกฎ /วินัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อย /ฟังและ พัฒนาตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น/ ทักษะทาง ลูกเสือ /ใช้ชีวิตกลางแจ้ง) กิจกรรมตามคำปฏิญาณและกฎ 10 ข้อ (มีเกียรติเชื่อถือได้ /จงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ/ กระทำตน ให้เป็นประโยชน์ /เป็นมิตรของทุกคน เป็นที่ นอภัยกับลูกเสือทั่วโลก/ สุภาพเรียบร้อย/ เมตตากรุณาต่อสัตว์ /เชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดาและผู้บังคับบัญชา ด้วยความเคารพ /มี ใจร่าเริงไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก / มัธยัสถ์ /ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ) กิจกรรมโครงการ สิ่งแวดล้อม ชุมชน ชาติบ้านเมือง โลก กิจกรรมวิชาพิเศษ 10 กลุ่ม
---	--

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก แนวทางพัฒนาลูกเสือไทย
8 ประการและหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

สากล(6)	ไทย(8)	ทักษะชีวิต(4)
ร่างกาย	ร่างกาย	ร่างกายและ สิ่งแวดล้อม
	รับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม	
สติปัญญา	สติปัญญา	สติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ
	สร้างค่านิยมและเจตคติ	
จริยธรรม	จิตใจ ศีลธรรม	จิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล
จิตใจ		
จิตวิญญาณ		
สัมพันธภาพทาง สังคม	สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	สัมพันธภาพกับ ชุมชนและสังคม
	สัมพันธภาพต่อชุมชน	
	สัมพันธภาพทางสังคม	

ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา	ผลการเรียนรู้
ด้านร่างกายและ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการ ลูกเสือ หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง
ด้านจิตใจ ศิลธรรม และ สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยที่ 11 คุณธรรม – จริยธรรม หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร
ด้านสัมพันธภาพกับ ชุมชน สังคม	หน่วยที่ 13 มีจิตอาสา หน่วยที่ 14 รักและหวงแหน สาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

◆ เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรม

ประกอบด้วยเนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. สาระกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้แก่

1.1 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม1 สำหรับลูกเสือสำรอง)

1.2 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม 2 สำหรับลูกเสือสามัญ)

1.3 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 หมวด 4 วิชาพื้นฐาน ตามระดับลูกเสือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม 3 สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่)

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในส่วนที่เป็นสาระจำเป็นตามข้อบังคับลูกเสือ ได้ปรับปรุงกิจกรรมให้เสริมสร้างทักษะชีวิตทั่วไปทั้ง 12 องค์ประกอบ ซึ่งเกิดโดยกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการลูกเสือ โดยเน้นให้ลูกเสือทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในหมู่และกองลูกเสือให้มากที่สุด

สาระกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต ได้ออกแบบกิจกรรมให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัย พัฒนาการและสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญตามระดับชั้นปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในส่วนนี้ มุ่งเน้นให้เกิดทักษะชีวิตเฉพาะ ที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของเด็กแต่ละวัย

◆ สรุป ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหลักสูตร
2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ
3. กำหนดกรอบแนวทางพัฒนาหลักสูตร
4. ประชุมเชิงปฏิบัติการ ยกร่าง “หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ”
5. หาเหตุการณ์สำคัญ (ปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย)ที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ โดยการสนทนากลุ่มกับครู ผู้ปกครองและนักพัฒนาเยาวชน
6. เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชนมาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้
7. จัดทำหลักสูตร
8. จัดทำแผนการสอน และคู่มือครู
9. ทดลองใช้คู่มือครู 1ปีการศึกษา
10. ประเมินหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนา
11. เผยแพร่ และ ขยายผลในระยะต่อไป

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้านครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง กิจกรรมจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีผลทำให้มีการรับรู้ และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เรียนรู้ได้มากขึ้นกว่าเดิม แต่ใช้เวลาน้อยลง

● คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้ง

ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

● ประเภทของกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. **กิจกรรมการแสดงออก** เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้นหรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบความจริงให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

2) การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 3) เล่านิทาน
- 4) ละคร หุ่นจำลอง
- 5) เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ
- 6) ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้
- 7) การไต่วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการรายงานและการสำรวจ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง/เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐม การจัดนิทรรศการ การสอดแนม สำรวจ แผนที่ เขียนเรียงความ ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม

การเปรียบเทียบคุณค่า ประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. เกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น เกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้ห้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

● หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่อง ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะนั้น ๆ เช่น การวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3) การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจในขั้นตอนของทักษะอย่างชัดเจน และสามารถทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสำรอง)**. โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ลูกเสือสามัญ)**, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่)**, (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. **นิทานที่เป็นคติสอนใจ**. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท.,2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส**. น.พ.อนันต์ อุ่นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ **หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
โรงพิมพ์ ชุมชนุสสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leadee Trainers course) (A.L.T.C)**. โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ้มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์**. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันดีสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. **คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เป็น
ทักษะชีวิต**. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการ
จัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2544. ม.ป.ป. ม.ป.ท.**

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
**แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544**. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525**.
โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528**
องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**.
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหาชัย. **เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา)**, 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , **อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ"** , สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

คณะผู้จัดทำเอกสาร

คณะที่ปรึกษา

1. นายพะยอม แก้วกำเนิด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติและ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
2. นายมนตรี เกกะนันท์	ผู้อำนวยการสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
3. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ หัวหน้ากลุ่มที่ปรึกษา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
4. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายสมมาต สังข์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คณะทำงานกำหนดกรอบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. นางจินตนา เผ่าจินดา	ข้าราชการบำนาญ
2. นายโสภณ จุโลทก	ข้าราชการบำนาญ
3. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นายสมมาต สังข์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. นายวิรินทร์ ศาสตรมหา	รองผู้ตรวจการฝ่ายวิชาการประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
6. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันตกุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
7.นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
8.นายณัฐกิจ บัวขม	ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพฯ
9.นางอุบลวรรณ แสหมหายักษ์	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์) จ.เขียงราย
10.นางดรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเขียงราย (ราษฎร์บูรณานุศาสตร์) จ.เขียงราย

11. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
12. นายสรารุช หวังดี	ครู วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี จ.กาญจนบุรี
13. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอดส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
14. นายอุดมพร สารীগิจ	ครู กศน. อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา
15. ว่าที่ ร.ต.อภิเดช เอี่ยมสะอาด	ครู โรงเรียนพณิชการสยามในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพฯ

คณะทำงานยกร่างหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. นางจินตนา เผ่าจินดา	ข้าราชการบำนาญ
2. นายโสภณ จุโลทก	ข้าราชการบำนาญ
3. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นายชาคริต ภาวังคนันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายสมมาต สังขพันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
6. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
7. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพท.นครราชสีมา เขต 1
8. นางอุบลวรรณ แสนมหายักษ์	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงใหม่ราษฎร์) จ.เชียงใหม่
9. นางดรรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงใหม่ (ราษฎร์ครูคุณาศาสตร์) จ.เชียงใหม่
10. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
11. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอดส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
12. นายสรารุช หวังดี	ครู วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี จ.กาญจนบุรี
13. นายอุดมพร สารীগิจ	ครู กศน. อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา
14. ว่าที่ ร.ต.อภิเดช เอี่ยมสะอาด	ครู โรงเรียนพณิชการสยามในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพฯ

คณะทำงานศึกษารวบรวมเหตุการณ์สำคัญเพื่อพัฒนากิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. นางสาวจรรยา ชนะนิมิตร	ครู โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพฯ
2. นางสาวพิศมัย ทิพยพันธ์	ครู โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จ.นครนายก
3. นางสาวรัฐชญา อุวาที	ครู โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จ.นครนายก
4. นางสมฤดี ปิ่นแก้ว	ครู โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพฯ
5. นางสาวจันจิรา สังข์ไชย	ครู โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพฯ
6. นางสาวเด่นเดือน ผาสนาม	นักวิชาการและฝึกอาชีพชำนาญการ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปรางค์
7. นางสาวกัลยาภรณ์ สารสุภาพ	นักกิจกรรม กลุ่มสี่อสายใย
8. นายทรงพล เพชรทอง	นักกิจกรรม กลุ่มกิจกรรมเยาวชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
9. นายอาคร ประมงค์	นักกิจกรรมเยาวชน บ้านกิจกรรม

คณะทำงานพัฒนาและออกแบบกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ผศ.ดร.พรรณวิภา บรรณเกียรติ	อาจารย์ ภาควิชาสุขภาพจิตและจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒองค์รักษ์
3. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันตกุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
4. นางศิริรัตน์ บุญदानนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพท.นครราชสีมา เขต 1
5. นายคำนึ่ง ยากองโค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านปางหลวง จ.เชียงราย
6. นางอุบลวรรณ แสนมหายักษ์	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงรายจรูญราษฎร์) จ.เชียงราย
7. นางดรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (ราษฎร์ตรุณานุศาสตร์) จ.เชียงราย
8. นางกัลยาณีย์ ปลาทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา จ.เชียงราย
9. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
10. นางสาวเด่นเดือน ผาสนาม	นักวิชาการและฝึกอาชีพชำนาญการ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปรางค์

11. นายสุรพล มโนหาญ	ข้าราชการบำนาญ
12. นายเกื้อ แก้วเกต	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน(YPDC)
13. นายสนทยา สุวรรณเดช	รองผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน(YPDC)
14. นายสรรทร ศรีเพ็ญ	นักกิจกรรมเยาวชน กลุ่มสี่สายใย
15. นายทรงพล เพชรทอง	นักกิจกรรม กลุ่มกิจกรรมเยาวชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
16. นายอาคร ประมงค์	นักกิจกรรมเยาวชน บ้านกิจกรรม
17. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
18. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
19. นางกมลรัตน์ บัวเขียว	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
20. นายเกรียงศักดิ์ พ็องโหย	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

คณะผู้จัดทำแผนกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
2. นายคำนึ่ง ยากองโค	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางหลวง จ.เชียงราย
3. นางอุบลวรรณ แสนมหาภัย	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงรายจรูญราษฎร์) จ.เชียงราย
4. นายจรรยา เชนย	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเชียงราย จ.เชียงราย
5. นางดรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (ราษฎร์รุดานุศาสตร์) จ.เชียงราย
6. นางกัลยาณีย์ ปลาทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา จ.เชียงราย
7. นายประพันธ์ อินทยศ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนางแล จ.เชียงราย
8. นายมานพ ใจเย็น	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านฟาร์มสัมพันธกิจ จ.เชียงราย
9. นายสุรพล มโนหาญ	ข้าราชการบำนาญ
10. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
11. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

คณะบรรณาธิการ

1. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
2. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานแอดส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
3. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

โครงการการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ

1. นายพะยอม แก้วกำเนิด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือ แห่งชาติ และผู้ตรวจการลูกเสือประจำ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	ประธาน
2. นายรัชชชัย ไทยเขียว	อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม	รองประธาน
3. นายวินัย รอดจ่าย	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
4. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ หัวหน้ากลุ่มที่ปรึกษา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
5. นายเดช วรเจริญศรี	ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ สำนักงาน ลูกเสือแห่งชาติ	กรรมการ
6. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
7. นายสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
8. นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธานุกร	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ

9. นายศุภกร วงศ์ปราชญ์	ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
10. นายประยูร อองกุลนะ	หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	กรรมการ
11. นายนิคม อินทรโสภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติ	กรรมการ
12. รศ.ไพรัช พันธุ์ชาติรี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติ	กรรมการ
13. นายเกื้อ แก้วเกตุ	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน (YPDC)	กรรมการ
14. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอดส์สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย	เลขานุการ

โครงการการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
 เลขที่ 8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต
 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130 ,0-2561-5132
www.ppat.or.th

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
 เลขที่ 979 ชั้น 34 อาคารเอสเอ็มทาวเวอร์
 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
 โทรศัพท์ 0-2298-0500 โทรสาร 0-2298-0501
www.thaihealth.or.th

โครงการ

“การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการ กิจกรรมลูกเสือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต”

ดำเนินการโดย

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เลขที่ 8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 02-9412320
โทรสาร 02-9412338, 02-5615130
www.ppat.or.th

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
เลขที่ 979 อาคารเอส เอ็ม ทาวเวอร์ ชั้น 34
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 02-2980500
โทรสาร 02-2980501, 02-2980499
www.thaihealth.or.th